

מפקדת	גייסות	שריון
תורת	חש"נ	
חש"י	חש"ה	
אוק'	74	
מסמך זה מכיל... 82... עמודים		
עוחק מס' 81. מחוך 95. עוחקים		

ספר עוצבות חש"נ במלחמת יוה"נ

הקדמה

1. ספר זה, המופיע לרגל יום גייסות השריון חש"ה, שנה לאחר מלחמת יום הכיפורים, בא לטכס את המהלכים העיקריים של חטיבות חש"נ במלחמה - כקובץ ראשון מסוגו.
2. הספר מבוסס על חקירות ועדויות שנגבו בדרגים הזונים, וגם על סיכומים שהוצאו ע"י היחידות עצמן.
3. אין הספר מהווה מחקר הסטורי. מטרתו קוצר הזמן, לא נכנס הכתוב לפרטי פרטים, ועל פי רוב נערכו השוואות בין עדויות בתוך כל חטיבה וחטיבה - אולם לא מעבר למסגרת החטיבה.
4. הספר מתרכז בעיקר בצד המבצעי ואינו מחעכב הרכה על היבטי שלישות ואפסנאות.
5. משום יעודו החילי, עוסק הספר בפעילות כוחות השריון באוגדות, ואינו משקף את פעילות הכוחות מחילות אחרים, שפעלו במסגרת האוגדות.
6. הספר מצטמצם לסקירה ימי הקרבות ממס (י"כ"ח חש"י חש"ד, 6-24 אוק' 73) ומזכיר רק בקצרה את ההכנות לפני המלחמה והאירועים שהפסקה האש ועד הפרדת הכוחות.
7. המערכה נסקרה מנקודת ראות חטיבית, ולהקניית מסגרת האירועים, ניתנו גם סיכומים חמציתיים על מהלכי האוגדות.
8. כל סיפורי החטיבות המופיעים בספר עברו את אישורי ה-מח"טים, שפקדו על החטיבות בקרבות.
9. המפות המופיעות בספר - הוכנו חלקן על פי סיפורי החטיבות וחלקן על פי מפות שהכינו החטיבות עצמן.
10. שמות קציני המטה ומפקדי היחידות, תאריכי חילופיהם וסיבת החילופין נמטרו לנו ע"י החטיבות והאוגדות, אמינותם נבדקה אצלנו ע"פ החקירות, ובמקרים מסויימים השלמנו את הפרטים ע"פ החקירות שברשותנו.
11. חטיבות שפעלו במלחמה ח"פ כמה אוגדות - סיפורן מובא במסגרת האוגדה אשר בה עברו את עיקר המלחמה.
12. מודגש בזה סודיות החומר. חובת המפקדים לשומרו כפי שמחקש מסוג זה.

מפקדה	גייסות	שדיון
תורת	חש"נ	
חש"י	חש"ה	
אוק"	74	
עוזק מט"	81	.....

ספר עוצבות חש"נ במלחמת יוה"כ

חזית הצפון

אוגדה 146

<u>עמ'</u>	תוכן העניינים		
6 - 1	.....	א. א. א.	1. אוגדה 146 במלחמה
7	.....	ב. ב. ב.	2. מפח מהלכים
8	.....	ג. ג. ג.	3. מטה האוגדה
26- 9	.....	א. א. א.	4. חט" 9 במלחמה
28-27	.....	ב. ב. ב.	5. מסות מהלכים
29	.....	ג. ג. ג.	6. מטה החטיבה
30	.....	ד. ד. ד.	7. פיקוד גדוד 377
31	.....	ה. ה. ה.	8. פיקוד גדוד 278
32	.....	ו. ו. ו.	9. פיקוד גדוד 11
33	.....	ז. ז. ז.	10. פיקוד גדוד 91
44-34	.....	א. א. א.	11. חט" 4 במלחמה
45	.....	ב. ב. ב.	12. מפח מהלכים
46	.....	ג. ג. ג.	13. מטה החטיבה
47	.....	ד. ד. ד.	14. פיקוד גדוד 95
48	.....	ה. ה. ה.	15. פיקוד גדוד 39
49	.....	ו. ו. ו.	16. פיקוד גדוד 61
50	.....	ז. ז. ז.	17. פיקוד גדוד 42
51	.....	ח. ח. ח.	18. פיקוד גדוד 127
63-52	.....	א. א. א.	19. חט" 205 במלחמה
64	.....	ב. ב. ב.	20. מפח מהלכים
65	.....	ג. ג. ג.	21. מטה החטיבה
66	.....	ד. ד. ד.	22. פיקוד גדוד 94
67	.....	ה. ה. ה.	23. פיקוד גדוד 125
68	.....	ו. ו. ו.	24. פיקוד גדס"ר 288

ג/.....

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוזק מס' f.l.....

המשך תוכן העניינים

<u>עמ'</u>	
76-69	..... חט' 670 במלחמה..... א. 5
77	..... מפח מהלכים..... ב.
78	..... מטה החטיבה..... ג.
79	..... פיקוד גדוד 268..... ד.
80	..... פיקוד גדוד 58..... ה.
81	..... פיקוד גדוד 8..... ו.
82	..... פיקוד גש"פ 181..... ז.

מ פ ג " ע
ח ח " ע
עו חק מס".....

אוגדה 146 במלחמת יום הכיפורים

אוגדה 146 הינה אוגדת מילואים ותיקה. במסגרת מעבר צה"ל למבנה האוגדה הקבועה כעוצבת יסוד גובשה מסגרתה האוגדתית של אוג 146 בשנת העבודה 1973.

האוגדה, בפיקוד תת-אלוף משה (מוסה) פלד יועדה להוות עוזרה מטכ"לית והייתה באחריות פיקוד המרכז סד"כ האוגדה ערב מלחמת יוה"כ היה תקני וכלל את היחידות הבאות

א. מפקדת אוגדה במחנה רמלה.

ב. חט' טנקים 205 במחנה עופר.

ג. חט' טנקים 217 במחנה בית-דרס.

ד. חט ממוכנת 670 בנחל שורק.

ה. גדס"ר 288 במחנה עופר.

ו. אגד ארטילרי.

ז. אגד תחזוקה.

במהלך שנת 73 ביצעה חטיבה 217 הסבה לטנקי שוט קל ועברה אימון הסבה, חט' 205 הועברה למחנה עופר במסגרת קידום חטיבות הטנקים לקרבת הגבול ותוכננה להסבה. ביולי 73 הוקם גד' הסיור האוגדתי (גד' 288), במסגרת ארגון המבנה החדש, ועבר אימונים ותרגיל גדודי בשכטה. כן בוצעו אימוני הקמה לגדודי אגד התחזוקה.

בספטמבר (חודש לפני המלחמה) ערכה האוגדה ב-מא"ח 500 תרגיל שלדי אוגדתי מרמת מ"מ ומעלה. היה זה במסגרת שורת התרגילים האוגדתיים, בהם פתח צה"ל כמה שבועות לפני כן. תרגיל זה, שהקיף את כל יחידות האוגדה, עבר בהצלחה רבה ובסיומו סיימה האוגדה את פרק האימון והגיבוש והיתה מוכנה למלחמה. כעבור חודש הסתבר שזה היה התרגיל האוגדתי האחרון שערך צה"ל לפני מלחמת יוה"כ.

מגיוס להיערכות

שבוע לפני המלחמה, עזב מפקד האוגדה את לשכתו באוגדה בכוונה לצאת ללימודים, ו-אל"מ אברהם רותם, שהתמנה לסגן מפקד האוגדה, היה לקצין הסדיר האחראי לאחזקת האוגדה.

ביום ו', ערב יוה"כ תשל"ד, 5 אוק' 73 בשעה 1000, התקבלה ב-אג"מ האוגדה וב-אג"מ פיקוד המרכז, פקודת כוננות ג', שעיקר משמעותה השאת הסגל הסדיר, עדכון כל סגל המילואים הבכיר והתראה על גיוס אפשרי.

במשך יום ו' רוכזו כל חיילי הסגל הסדיר במחנות, הזמן הוקדש לרענון ובדיקת מערכת הגיוס.

ביום ו' בערב נערך באוגדה רענון תוכניות מבצעיות להן נועדה האוגדה - הן במסגרת פיקוד המרכז והן במסגרת פיקוד רצפון.

מלחמת יוה"כ - אוג" 146
 עוחק מס"פ.....

ביום כיפור, שבת, 6 אוק", בשעה 0800 קיבל מפקד האוגדה, תא"ל קלד, בכיתו הודעה, ומיד נתן הוראות להתחיל בגיוס צוות הגיוס הראשוני (צג"ר) ונסע למפקדת האוגדה. בשעה 0940, התקבלה ב-אג"פ האוגדה פקודה גיוס, ועד שעה 0950 הועברה הפקודה לכל יחידות האוגדה. נוהל הגיוס החל לפעול במהירות ובהתאם ל-פק"לים שהיו ביחידות, כאשר קיימות 3 בעיות:

1. מצבור התחמושת הפיקודי בבית זית.

2. חוסר באוטובוסים להפצה וגיוס.

3. עיכובים בקבלת חגבורה כ"א ממקורות מה"ד ו-פה"ד.

בשעות אה"צ המאוחרות, התקבלה פקודה להעברת חטיבה 217 לאוגדה 162 היורדת דרומה, כך שאוגדה 146 נותרה עם 2 חטיבות: 670 ו-205.

לקראת הערב, התפצל מטה האוגדה לערוך ביקורים ביחידות ולעמוד על מצב ההכנות בשטח. לאחר התגברות על בעית עיכוב האוטובוסים, נותר צואר הבקבוק בהוצאת התחמושת מהריכוז בבית זית.

ארגון התחמושת שם הסתיים חודש לפני המלחמה, אולם הפיקוד טרם קבע נוהל משיכת התחמושת ע"י היחידות. חסרו אמצעי הרמה והעמסה, חסר רכב להסעת חמושת ליחידות האוגדתיות, חסר חשמל לתאורה למקום. בעזרת אלחוריס של אנשי האוגדה - השגת מלגזות במיגזר האזרחי והפנית גד' ההנדסה האוגדתית להעמסת חמושת - נפתרה חלקית בעיה זו.

ביום א', י"א תשרי, 7 אוק" ב-0900, החליט המטה הכללי על העתקת המאמץ העיקרי לפיקוד הצפון וכן על העברת האוגדה לשם. מיד התחילה חטיבה 205 בתנועה - שני גדודים על זחלים וגדוד על מובילים; חט' 670 העבירה ב-1300 את גדוד הטנקים ת"פ פיקוד המרכז לבקעת הירדן ונעה צפונה, ב-זחל"מים; ה-גדס"ר 288 קיבל את הפקודה ב-1200 וכעבור שלוש וחצי שעות התחיל לנוע צפונה, על זחלים, בעוד חלק מהטנקים שלו עדיין לא היה מחומש.

מפקד האוגדה עבר דרך ה-מצפ"ע ונצרת, אולם מפאח אי הבהירות בחזית לא שאב כל מידע, והגיע בשעות אה"צ ל-הפ"ק הפיקודי בצפת ונפגש עם אלוף הפיקוד, אלוף יצחק חופי. מצב הכוחות בפיקוד היה באותו זמן גרוע והאזירה הייתה מדכאה.

בדיון בין מפקד האוגדה לאלוף הפיקוד הועלו שתי דרכי מעולה אפשריות: הגנה לאורך קו הירדן או תקיפת נגד מדרום הרמה. מפקד האוגדה, שהציע את הדרך השנייה, יצא וראה את הכוחות שהתרכזו מדרום לכינרת וניצל את הזמן לסיור בג'יפ בדרום הרמה, שם התכוון לבצע את החקפת הנגד.

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוהק מס'.....

במקביל ניהלו סגן מפקד האוגדה וה-רמ"ט, אל"מ אריה שחר, את התנועות. בשעה 2000, החלו הכוחות מגיעים לצמח, אולם היה צורך בתדלוק וגמר חימוש.
בשעה 2030 התייצב שוב מפקד האוגדה בצפת לקבוצת פקודות פיקודית, ובה סוכס שהאוגדה החקוף בשני צירים, ציר עין-גב וציר מעלה גמלא, וחלבל ת"פ את הכוחות שנמצאים כבר בצירים. הדעה הייתה שבהתקפת נגד זאת חלוי כל גורל המלחמה בזירת הצפון.
רב-אלוף (מיל') חיים ברלב, שהיה באוחו מעמד, ביטא תחושה זאת באומרו למפקד האוגדה: "מוסה'לה, דע לך שעם ישראל מחכה לך".

חוכנית האוגדה הייתה לחקוף בשני צירים:
מאמץ עיקרי בציר עין-גב - אל-על¹ - רפיד (צירים "קנטוביץ", "ציציה", "טיפה"); חמ"ק מפקד האוגדה ינוע עם כח זה. הכוחות: חט' 9 (שנמצאה כבר בציר ובלמה את האויב מיום א' בצהרים), חט' 205 (2 גדודים+גדס"ר) וחטיבה 670 (אשר גד' הסנקים שלה נשאר, כזכור, ח"פ פיק' המרכז).
מאמץ משני בציר מעלה גמלא - "פיקרדו", עם סגן מפקד האוגדה. הכוחות: חט' 4 (שנמצאה כבר בציר מיום א' בצהרים וחוגברה בגדוד מילואים 39 מ-חט' 188 ו-גד' מיל' 61 מ-חט' 205). האגד הארטיילרי ינוע עם המאמץ העיקרי ויתן סיוע לפי צורך למאמץ המשני.
מפקדה עיקרית עם ה-רמ"ט חתמקם בפוריה.

האוגדה בקרבות

יום ב', י"ב תשרי, 8 אוק'

החל משעה 0230, החלו כוחות האוגדה בתנועה מצמח לרמה כאשר ה-חמ"ק מוביל.
חט' 9 ו-4 עברו באותה שעה ת"פ האוגדה, לאחר שכבר במשך היום שעבר היו חסיבות אלה במגע עם האויב. קבלת החסיבות ומתן הנחיות בוצעו ברדיו. בשעה 0830 החלה התקדמות לקראת הבעצה. כשבתחילה חט' 9 בחזית:
חט' 205 (שקיבלה את ה-גדס"ר ת"פ) עברה דרך חט' 9 באיגוף ימני ובשעה 1030 תקפו שתי החסיבות את מתחם אל על. חט' 205 המשיכה עד תל-סקי ועד ערב הגיעה לאזור ציר הנשט ("מחזה") - ג' וחדר.
חט' 9 נעה ממערב ל-חט' 205 והשמידה כוחות בדרך.
חט' 670 נעה אחרונה והגיעה עד תל סקי, ומשימתה טיהור הצירים ואכסחת האגף המזרחי של האוגדה.

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עותק מס'.....

בציר מעלה גמלא הגיעה חס' 4 עד עמדות שליטה על ציר הנפט צפונית לתל פרס תוך לחימה במגנני נ"ט.

בקרבות היום השמידה האוגדה אח חס' 47 הסורית בציר "טיפה" ובציר מעלה גמלא ומוטטה את חס' 132 המוגברת במרחב תל סקי - ג' וחדר. האגד הארטילרי סייע לכוחות, ועיקר האש ניהן בצורה צמודה כמסך מתגלגל לפני הכוחות.

שליטת האוגדה היחה על כל מרחב ציר הנפט מהקו הסגול ועד 3 ק"מ דרומית מחושניה. למעשה השתלטה בכך האוגדה על אחד מצירי הפויצה הראשיים לרמה.

יום ג', י"ג חשרי, י אוק'

בלילה, אור ליום ג', תודלק וחומש הכה, תוקנו עשרות טנקים וחוכנן יום המחרת. בשעה 0300 נערכה קבוצה פקודות אוגדתיים, בה נפגשו כל ה-מח"טים לראשונה, ובמסגרת משימת האוגדה להדיפת כוחות הסורים עד מעבר לקו הסגול פורטו המשימות לכוחות:

חס' 205 החקים צפונה לעבר רפיד ותל פרס, חס' 4 תפוש שטחים שולטים על ציר "רשת" (הוא הכביש הראשי) לכיוון כודנה, חס' 9 חאגוף מדרום ותכבוש את חושניה, חס' 670 חאבטח את האגף המזרחי של האוגדה. עם בוקר החלה התקדמות הכוחות:

חס' 205 השלימה את כיבוש ג' וחדר, השתלטה על תל פרס ע"י כח מגדוד הסיוור וייצבה את הקו על ציר "רשת" עד הקו הסגול תוך השמדת כח טנקים.

חס' 4 המשיכה לתקוף לכיוון צפון-מזרח, ממערב ל-חס' 205, תוך מעבר והשמדת כוחות מדרום-מערב לחושניה, סייעה באש לכיבוש חושניה והמגנן מדרום והגיעה לשליטה על ציר "רמאז".

חס' 9 תקפה וכבשה בקרב קשה מגנן נ"ט וטנקים רציני בסגול 325, שהיה החלק הזירומי של מחסם חושניה, ועד חשכה עברה את הכפר והגיעה עד ציר "רשת" במפגש עם ציר כודנה. משמעות ההתקדמות הזו הייתה בכך שמרבית צירי החדירה של הצבא הסורי נתפשו ואיום הכיתור על הכוזות הסוריים, שהיו אותה עת בשטחנו, הפך למוחשי ביותר. הכוחות הסוריים החלו בנסיגה. חס' 670 בלמה במשך היום כוחות אויב באגף המזרחי.

יום ד', י"ד חשרי, 10 אוק'

משימת האוגדה לאותו יום היחה המשך ההתקפה להדיפת הכוחות שבשטחנו והדיפת התקפות נגד בגזרה. חס' 205 שיפרה עמדות לצפון; חס' 4 השתלטה על רכס מוצבי ה-בט"ש לאורך הקו הסגול מכודנה דרומה,

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עותק מס'.....

חטיבה 9 המשיכה בבלימה תוך יצירת לחץ בכיוון כודנה; ו-חט' 670 מילאה משימות אבטחה. עד הצהריים היתה כל רמת הגולן בידי כוחותינו. בצהריים נעשה נסיון לחצות את הגבול ולחדור לסוריה בעקבות הכוחות הנסוגים. אולם התברר כי כוחות סוריים טריים הגנו על הגבול. ונסיון זה של חדירה נהדף.

האוגדה, שביצעה את התקפות הנגד העיקריות, סבלה במשך ימי הלחימה עד יום זה, משתי מגבלות: האחת - מרבית הסנקים שלה היו סנקי שרמן ושוס בניזין. השנייה - בגזרתה היה המאמץ הסורי העיקרי (2 דיוויזיות - 600 טנקים). למרות זאת, הכריעה האוגדה והטחה את הכף בחזית הצפון שנפרצה. היא עמדה מול כוחות גדולים של שריון ו-חי"ר, ויכלה להם. ע"י כיבוש דרום רמת הגולן, השתלטה האוגדה על שני צירים (ציר הנפט, ציר כודנה) משלושת צירי הפלישה (השלישי היה מול חרמונית), ואת האיום לכתר את כל הכח הסורי הפולש - הפכה לממשי. הסורים הוכו ונסוגו. רמת הגולן שוחררה. למעשה חס בזה שלב התקפת הנגד.

יום ה', סוכות, ט"ו תשרי, 11 אוק'

חט' 9 עברה ת"פ אוגדה 210. האוגדה נשארה במשימת בלימה בגזרתה, תוך ניסיונות שיפור מזרחה בציר "מחזה" ובציר כודנה.

יום ו', ט"ז תשרי, 12 אוק' - יום ג', כ" תשרי, 16 אוק'

במשך ימים אלו היחה האוגדה בבלימה בקו קוניטרה ודרומה: חטיבה 205 הועברה ת"פ אוגדה 210 ב-12 לאוקטובר. חט' 670 ניסתה לשפר ולתפוש עמדות שולטות באזור ציר הנפט ודרומה לו, אולם נסיון זה לא הצליח. במשך ימים אלו לא היו אירועים מיוחדים והזמן הוקדש להתארגנות ולהשלמת כוחות.

יום ד', כ"א תשרי, 17 אוק'

בצהריים הוחלט על החלפת אוגדה 210 ע"י אוגדה 146 בקו דרום "המובלעת" (אזור הבשן שנכבש מן הסורים במלחמת יוה"כ). את האחריות לדרום רמה"ג קיבלה חט' 670, שהפכה אותו יום לעצמאית ככח פיקודי.

יום ה', כ"ב תשרי, 18 אוק'

במשך הלילה קיבלה האוגדה את האחריות על הגזרה ב"מובלעת" וחזרו אליה החטיבות המקוריות: חט' 205 ו-9.

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוֹתָק מִס'.....8/.....

במשך היום נערכה קבוצת פקודות אוגדתי, שבה פורטה המשימה לכיבוש אום בוטנה בלילה ע"י כח צנחנים מחטיבה 317, שיוחלף בבוקר ע"י כח אוגדתי "סלט" (חרמ"ש וטנקים) מחטיבה 9. נעשו הכנות למיבצע.

יום ו', כ"ג תשרי, 19 אוק'

במשך הלילה נכבש הכפר אום בוטנה ע"י כח הצנחנים בפעולה שקטה ומאורגנת. עם אור ראשון הוחלף הכח ע"י כח "סלט", שנחלל מיד בהתקפת נגד של כח סורי. כח "סלט" נפגע קשות ומפקדו נהרג. חט' 4 הור"ה לאזור ובסיוע גדוד הסיור הצליחה לשוב ולהשתלט על האזור. במקביל, באגף המזרחי שי. אוגדה, בגזרת תל ענתר, תל עלקיה, התפתח מאמץ רציני עירקי מכיוון כפר שמס ומערבה לו, לכיוון התלים; כח קומנדו עירקי השתלט במשך הלילה על החלים, ועם בוקר פיתח התקפה ע"י טנקים רבים, המלווים ב-חי"ר וסיוע ארטילרי. כוחות האויב היו עדיפים בהרבה. חט' 205 בלמה באזור התלים ו-חט' 9 הצטרפה מהאגף המערבי. בתיאום אוגדתי בין הכוחות נבלם הכח העירקי, לאוגדה הוסבו אבדות רבות.

בשעה 1000 התפתח מאמץ נוסף מכיוון תל חרה צפונה בצירים "צלבוך" ו"רונה". היה זה מאמץ ירדני, שהיה צריך לפעול בתיאום עם המאמץ העירקי ולהוות את התקפת הנגד הרצינית במסגרת צבאות החזית המזרחית.

חט' 4 וגדוד הסיור, שעבר ח"פ חטיבה זו, נערכו מול המאמץ הירדני ובלמו. עד שעות הערב עמדו כוחות האוגדה בלחץ מתמיד. לקראת הערב נשברה התקפת הנגד, והן העירקים והן הירדנים נסוגו. במשך היום, השמידו כוחות האוגדה למעלה מ-50 טנקים עירקיים וכ-20 ירדניים ובלמו את המאמץ האחרון, שהצליח האויב לרכז ולהטיל לקרב. למעשה, חתם יום זה את קרבות האוגדה. עד ה-24 לאוקטובר שהתה האוגדה בקו ועסקה בביצורו, ואז הוחלפה ע"י אוגדה 210.

לאחר הפסקת האש

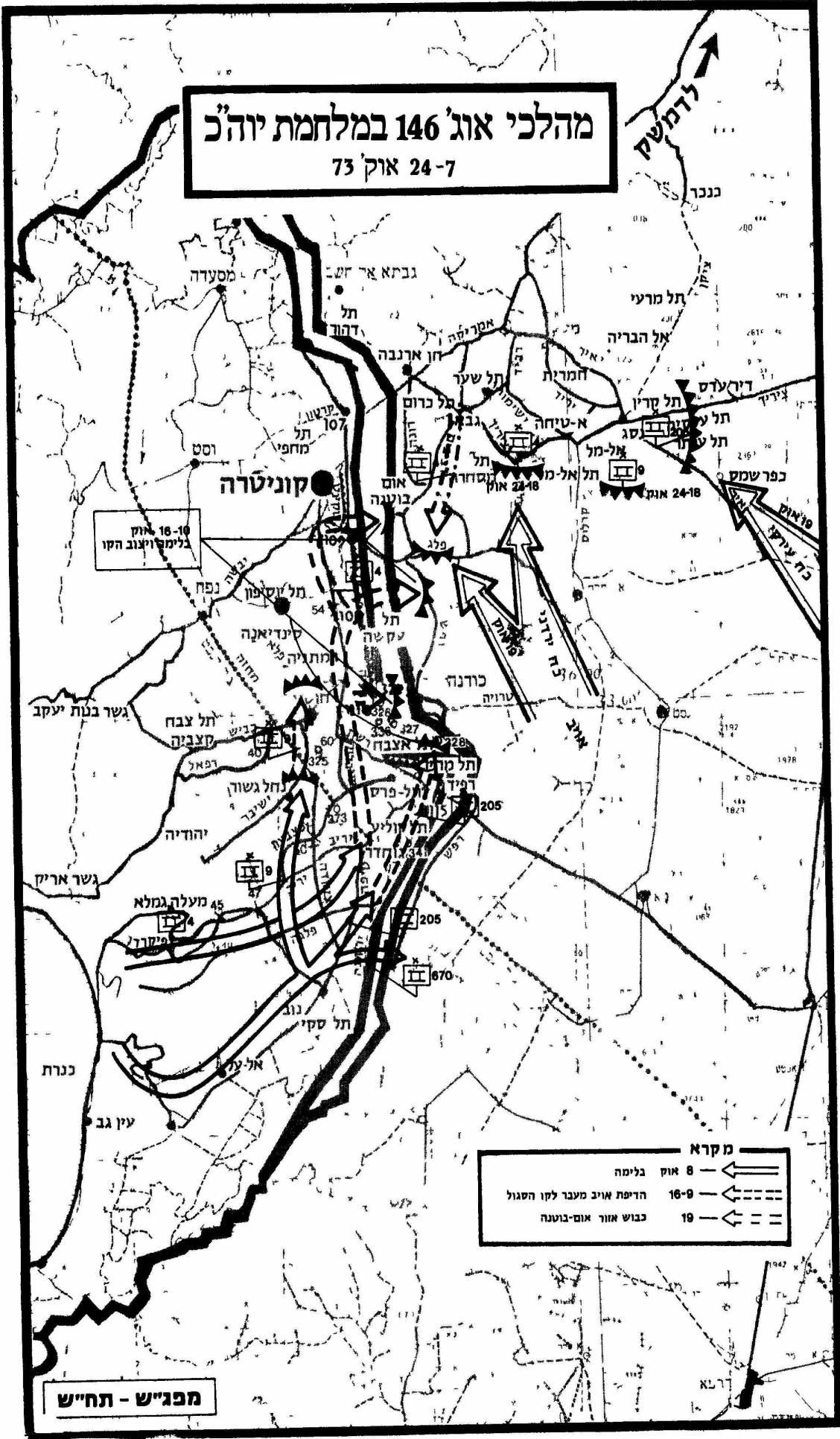
לאחר הפסקת האש, במסגרת חגבור הכוחות בזירת הדרום, הועברה לשם האוגדה עם חטיבות 205 ו-670 (שקלטה שם את גד' הטנקים שלה, שהיה במלחמה בבקעת הירדן). כח זה נערך באזור טסה במשימה כפולה:

החייצבות מול הארמיה השנייה ואבטחת הגשרים לאפריקה.

187 הרוגים ולמעלה מ-1100 פצועים היו נפגעי האוגדה, שהיחה בנויה על שהרת אנשי מילואים. למרות הגיוס המהיר והתקלות השונות עד הקרב, ידעו כוחות האוגדה להתגבר על כל המכשולים, להוכיח תיאום גבוה ורמת ביצוע מעולה, שהביאו להבסת הצבא הסורי, לשחרור דרום הרמה ומרכזה ולאחוזק "המובלעת" בתקופה הקשה עד הפסקת האש.

מהלכי אוג' 146 במלחמת יוה"כ

7-24 אוק' 73

10-16 אוק
בלימת יוצוב הקו

מקרא	
←	8 אוק בלימה
---←	16-9 חדיפת אויב מעבר לקו הסגול
==←	19 כבוש אזור אום-בוטנה

מכניש - תח"ש

מלחמת יוה"כ - אוג' 146

עוחק מס'.....

אוגדה 146 - סגל הפיקוד במלחמת יוה"כ

מפקד האוגדה : תא"ל משה פלד

סגן מפקד : אל"מ אברהם רוחם

רמ"ט : אל"מ אריה שזר

ק' אג"מ : סא"ל משה ורביץ

קמב"ץ : רס"נ אהרן ינמסר

קמ"נ : סא"ל מרדכי כ"ץ

ק' קשר : אל"מ פנחס שחר

ק' אפסנאות : סא"ל מאיר צוקר

ק' חמוש : רס"נ שלום חגי

ק' הספקה : רס"נ שמעון בראון

ק' הנדסה : סא"ל ברוך בן-אריה

ק' שלישות : סא"ל אלברט שאולוב

ק' רפואה : סא"ל ד"ר משה אגמון

מפקד א"א : אל"מ דן אבידה

מפקדת א"ת : אל"מ מנחם זהבי

מ   ס   ג   "   ש
ת   ח   "   ש
..... עוֹחַק מִט'.....

חטיבה פ במלחמת יום הכיפורים

זהות והרכבה

חטיבה 9 הינה מהחטיבות הוחיקוח ג-צה"ל. בעבר, עד הסכנה לחטיבה פמוכנה, שימשה כחטיבת חי"ר, שמרביתה בנויה על לוחמים ומפקדים בני העמקים, אנשי התחיישנות העובדה באיזור הצפון.

לחטיבה עבר מפוארו במבצע "קדש" נלחמה החטיבה בציר העצמאי אילת-דוב-שארם א-שייח', בפיקוד אברהם יפה. לפני מלחמת ששת הימים החלה החטיבה בחהליך הטבה לחטיבה פמוכנה, אולם המלחמה קטעה את ההטבה והחטיבה נאלצה להלחם עדיין כחטיבת חי"ר בקרבנות השומרון. לאחר מלחמת ששת הימים, השלימה החטיבה את תהליך ההסבה והפכה לחטיבה פמוכנה: 2 גדודי חרמ"ש וגדוד טנקים (שרמן). החטיבה צווחה לאוגדה 36 בפיקוד הא"ל רשאל איחן, ובמסגרת זאת הייתה החטיבה מיועדת להלחם במסגרת פיקוד הצפון. החטיבה השתתפה בתכנונים המבצעיים של האוגדה והכירה את הזירה. בתקופת חג העצמאות תשל"ג, במסגרת הגברת הכווננות בפיקוד ובאוגדות, השתתפה החטיבה ברענון הוכניות מבצעיות וערכה סיורי מפקדים להכרת צירים חדשים בגזרת הצפון ולהכרת שטחי הלחימה המיועדים. כחצי שנה לפני המלחמה, במסגרת העברת החטיבות המשוריינות וקידומן לקו הגבול, הועברה חטיבה 9 (משום היוחה פמוכנה) לאחור, למחנה מנטורה באזור צומת יקנעם, ועם פרוץ המלחמה היחה למעשה בטרף תהליך ההתארגנות במחנה שהיה יותר קטן וצפוף מהמחנה הקודם של החטיבה, מחנה "נפתלי" (אזור צומת "בולני").

מפקד החטיבה היה אל"מ מרדכי בן-פורח, סגנו סא"ל צופר זמיר ולפיקודם היו היחידות הבאות:

- גדוד טנקים (שרמן) 377 - בפיקוד סא"ל בן-ציון פדן;
  - גדוד חרמ"ש (זחל"מים) 11 - בפיקוד רט"נ דב אלטנבוים;
  - גדוד חרמ"ש (זחל"מים) 91 - בפיקוד סא"ל משה אגוזי ז"ל;
  - פלוגת ג'יפים חטיבתית - בפיקוד רט"נ דב אוהובסקי;
- וייתר היחידות האורגניות של חטיבה פמוכנה.

מלחמת יוה"כ - חט" 9

עוֹתָק מִס' 81... ..

מגיוס להיערכות

ביום ו' ערב יום הכיפורים 5 אוק' 73, בשעה 1100, נחקבלה בחטיבה פקודה לכוננות ג' וביטול חופשות לכל הסגל הסדיר. קציני המטה היו בחטיבה בישיבת מטה אצל ה-סמח"ט, אולם חלק גדול מחיילי הסדיר של ה-מפח"ט היו כבר בדרכם הביתה לחופשת יוה"כ. הוחלט על החזרת כל הסגל הסדיר למחנה ובמקביל החלו בהכנות לגיוס אפשרי.

במשך כל אה"צ ו' לילה של 5-6 אוק' נחקבלו פקודות להעלות רכב למחנה פילון. נעשתה בדיקה בקשר לנוהל גיוס חירום וחלוקת קבוצות עבודה של הסגל הסדיר למקרה של גיוס מילואים, ואנשי החימוש החלו בבדיקה והכנת הטנקים.

ביום הכיפורים, שבת, 6 אוק' 73, בשעה 1010, התקבלה פקודה לגיוס כל החטיבה. החלו מייד בהזעקת קציני המטה של החטיבה, שהינם אנשי מילואים, טלפונית. כל חיילי הסדיר רוכזו למסדר חלוקת עבודות בהתאם להיקף "צוללה", שהיה מוכן מראש ופירט את קבוצות העבודה למקרה גיוס.

ש ל י ש ו ת

עקב העברת החטיבה ממחנה נפתלי למחנה מנסורה, נותר עדיין מרכז וגייוס של החטיבה במחנה נפתלי, בעוד כל אמצעי הגיוס, רכב וחיילים עברו כבר למחנה מנסורה. עובדה זאת גרמה לעיכוב מה בתהליך הגיוס. בשעה 1230 הגיעו 24 מפיצים מביה"ס "כדורי" והם יצאו ב-10 אוטובוסים.

בשעות אה"צ המוקדמות התרכזו 50 אוטובוסים ב-ביה"ס בכפר גלים (ע"י חיפה) והם נשלחו עם נערים מפיצים של כפר גלים לראשי חוליות הגיוס. אחרון האוטובוסים יצא בשעה 1700. קצין ההספקה ועוזר קצין האפסנאות נשלחו לחיפה לארגון הגיוס ופיזור האוטובוסים וכן נשלחו נציגים לעפולה ולטבריה לאותה משימה.

ראשוני החיילים החלו להגיע בשעות אה"צ המאוחרות והיו בעיקר החלוץ וקצינים שהגיעו בכוחות עצמם. במוצאי יום כיפור (בשעה 0200 יום א' 7 אוק') החיצבו כבר 70% מחיילי החטיבה ועד שעות הבוקר המוקדמות ההתייצבות הייתה כמעט מלאה.

אפסנאות וחימוש

כחטיבה ממוכנת הייתה חט" 9 בנויה על 2 גדודי חרמ"ש וגדוד סנקים אחד. גד' הסנקים 377 היה בנוי מ-17 סנקים M-50 ו-33 סנקים M-51 (כולל 3 סנקי מפח"ט).

מלחמת יוה"כ - חט' 9
 עוחק מכ' ...../.....

מכחינה חימושית היה ה-רק"מ לאחר בחינת הסדנה הפיקודית ובשלבי הכנה לביקורת חימוש מטכ"לית, שעמדה להערך בינואר 74. לכן היו טנקי השרמן ללא חלקי זיווד המצויים בהם בדרך כלל. היו חוסרים שעגעו בכשירות הכלים, במיוחד חסרו מצברים לטנקים ולרכב. משקפות מהחטיבה נלקחו ליחידות מתאמנות ומצבת הג'יפים וה-זחל"מים היתה 50% מהחוקן, עקב העברת היתרה ליחידות מתאמנות. עם העברת החטיבה למנסורה, התחמושת שהיתה לרשותה במחנה נפתלי הועברה לחטי' ה 164 (שקודמה למחנה נפתלי עם קידום חטיבות הטנקים), וחטיבה 9 קיבלה הקצבה למשיכת החט"מ ממחנה ג'למי ע"י טבעון, אולם זה עדיין לא בוצע. ה-ימ"ח"כ הגדודיים היו מאורגנים במחנה מנסורה, אך הנשקיה טרם אורגנה במקום שנקבע לה. עוד בערב יוה"כ, ביום ו', 5 אוקטובר, עם הכרזת מצב הכוננות, החלו אנשי החימוש בהכנת הטנקים והרכב, ואנשי האפסנאות ערכו בדיקה במחנה ה-ימ"ח.

ביום כיפור, עם קבלת פקודת הגיוס, החלו מיד בעבודות הזיווד ע"פ חיק "צוללת". אנשי הסדיר החלו בעבודה וחיילי המילואים, שהחלו להגיע בשעות אחר הצהריים, הצטרפו מיד לעבודה והחלו להתארגן בהתאם ליחידות האורגניות.

עד מוצאי יו"כ, יום א' 7 אוקטובר בשעה 0300, היו כל הגדודים מזוודים ומצוידים בכל - פרט לתחמושת. עוד בשעה 1700 החלה החטיבה במשיכת החמושת ממחנה ג'למי בעזרת חייליה הסדירים (עדיפות ניתנה לתחמושת טנקים ואחריה חמושת מקלעים עבור גדודי ה-חרמ"ש). אולם העובדה שהיה צורך בהבאת החמושת ממחנה ג'למי סרבלה את ההכנות ועיכבה את סיומן. ביום א' בשעה 070530, היה גדוד הטנקים מוכן לתנועה. החמושת לעוזים, רימונים, זיקוקין ומדוכות עשן חסרו - אך בשל לחץ הפיקוד, לא רצה ה-מח"ט להתעכב יותר ונתן פקודת חזוזה ל-גד' 377. גדודי ה-חרמ"ש נאלצו להמתין לתחמושת עקב פקק גדול שנוצר במחנה ג'למי. בשעה 0530 יצאו 2 הפלוגות הראשונות של הגדוד בפיקוד ה-מג"ד. שעה אחת אחריהם יצאו 2 פלוגות נוספות בפיקוד ה-סמג"ד. 7 טנקים, שהעכבו עקב תקלות, יצאו מאוחר יותר.

יום א', י"א תשרי, 7 אוק'

הפקודה הראשונה שניתנה ל-מח"ט ע"י אוג' 36 היתה להצטרף לקרבות הבלימה ברמת הגולן, להגיע לאזור שפך הירדן ולבלום בציר "יהודיה". זה היה למעשה הקשר האחרון בין האוגדה לחטיבה. התנועה תוכננה להחבצ על זחלים, (מחוסר מובילים) בציר המתוכנן לאורך המוביל הארצי בקעת בית נטופה-עילבון עד אזור אלמגור. כשהגיעו ראשוני הטנקים לבית נטופה, קיבל ה-מח"ט

מלחמת יוה"ב - חט" 9

עוחק מט" 81... ..

מ-רמ"ט פיקוד הצפון, תא"ל אורי בראון, שינוי משימה - לנוע במהירות דרך צמח לאל-על ולבלום את השריון הסורי שם. הכח היה צריך לעקוף את נצרת, דבר שגזל כ-3 שעות חנועה יקרות. בצומח כפר תבור ביצע הכוח חיאות כוונות והמשיך בחנועה בציר כפר תבור-יבנאל-צמח.

בצומח הוחלט לתדלק את הטנקים כדי להכנס לקרב מלאים. לאחר דברי שכנוע קצרים תדלקו עובדי התחנה את הטנקים. בשעה 1300 נכנס לרשח החטיבתית מפקד אוגדה 210, אלוף דן לנר, והודיע ל-מח"ט שדיא כפוף לאוגדתו, וכי משימתו היא: לנוע במעלה עין-גב, להגיע בציר "טיפה" 40 - אל על ושם לקבל 'פ גדוד טנקים 278 (טנקי שוט-קל) מחטיבה 179, לבלום את השריון הסורי בציר ולהשמידו.

גד' 278 מחטיבה 179 צוייד במחנה "נפתלי" (על הטנקים של חטיבה 164) החל בחנועה לגשר אריק (ליד שפך הירדן) עם פלוגת טנקים אחת ו-חפ"ק מג"ד. בהגיצ כוח זה לגשר, הופנה לבלימה באיזור אל-על. פלוגה שניה שהגיעה גם היא לגשר אריק הופנתה לציר יהודית-חושנייה. בשעה 1030 הגיע מג"ד 578 לאזור אל-על ונערך להסימה. כעבור שעה, הצטרפה ל-מג"ד הפלוגה השלישית של הגדוד, ש-3 פלוגותיו כללו 19 טנקים.

בעין גב, אסף מח"ט 9 את מפקדי הכוחות ותדרך על החבירה עם גדוד 278 והכניסה לקרב. המצב הכללי ברמת הגולן היה מעורפל ולא היו ידיעות על מצב באויב וכוחותיו.

ה-מח"ט התקדם עם מג"ד 377 ושתי פלוגות טנקים. בשעה 1330 יצר חבירה בקשר עם מג"ד 278, ובשעה 1400 יצרו שני הגדודים מגע עם הסורים. לאחר הצפיח, נוכח ה-מח"ט שהקרב מתנהל במיזוחים ארוכים (כ-4000 מ'), והחליט להתחיל ללחוץ את האויב בציר "טיפה" צפונה. ה-מח"ט אירגן את חלוקת הבזרות כך, שגדוד 278 בפיקוד רס"נ יוסי עמיר, נפרס ממערב לציר "טיפה" וגדוד 377 ממזרח לציר "טיפה" עד מצוקי הרוקד. בשעה 1500 הצטרפו 2 הפלוגות הנוספות של גדוד 377, כך שהגדוד מנה 35 טנקים. שאר הטנקים נעצרו בדרך, עקב תקלות טכניות. כך שלטה החטיבה על כל מיצר אל על ומנעה כל אפשרות חדירה של אויב. ה-מח"ט החליט לקדם את כוחות החטיבה, ולמרות מיקום האויב ועמדותיו הסובות החלה החטיבה ללחוץ חוץ חנועה בחיפוי הדדי. לאחר התקדמות איטית ומאובטחת של כ-3.5 ק"מ הגיעה החטיבה לציר "קורלנד" אחרי שהשמידה כ-8 טנקי אויב. בשעה זאמ שהיתה שעת דמדומים, החליט ה-מח"ט על כניסה לחניון לילה והחליט לנוע כ-ק"מ צפונה. חוץ כדי להתקדמות, התגלה כ-300 מ' לפני החטיבה ריכוז רכב ו-דק"מ של האויב, שהתכנס כנראה, לחניון לילה, כוחות החטיבה, שחיו באזור צומח "טיפה"-קורלנד, הבחינו באויב והפתיעוהו.

חוץ דקות, בערו 9 כלים והשאר החלו להתפזר בשטח לכל עבר.

מלחמת יונה"כ - חט" 9

עוזק מט" .....ט.....

אז נפגעו מאחור מספר סנקים סודיים שעברו בין סנקי החטיבה, וכן צוותי סנקים של האויב, שהסתובבו בשטח, ומשאית עם חיילים סורים. סה"כ השמידה החטיבה ביום הקרבות הראשון ס-20 סנקים ועוד כלי רכב שונים. לחטיבה נהרגו 4 לוחמים, נפצעו 3 ונפגעו 4 סנקים. 2 גדודי ה-חרמ"ש של החטיבה נעו בשעות אחר"צ והתמקמו לחניון באזור עין גב. פלוגת חרמ"ש מכל גדוד קודמה לאזור הקרבות, סייעה בפיוני נפגעים ואבטחה את חניון הסנקים בלילה. בלילה התקשר מרכז אוגדה 210 ל-מח"ט והודיע לו שלקראת הבוקר יעבור דרכו כח סנקים (חט" 205) להתקפת צה"ל, ושחטיבה עוברת ח"פ אוגדה 146. קרוב לחצות הגיע לחטיבה קצין קישור מאוגדה 146, שעדכן על המצב בזירות השונות וכן על חכניח התקפת הנגד של אוגדה 146, בציר אל-על ובציר גמלא.

בלילה שהתה החטיבה בחניון באזור צומת "קורלנד"-טיפה".

יום ב', י"ב חשרי, 8 אוק'

עם בוקר נערכו כוחות החטיבה לאורך ציר "קורלנד" וצפון מערב לציר "טיפה", מול האויב שנערך באזור בור-טעיד ובנוב. האויב, שחוגבר במשך הלילה, הגיע לגודל של כ-70 סנקים (מחטיבה, ממוכנת 132 ו-חט" 47).

גד' 278 נפרס משני צידי ציר "טיפה", פל' א' ו-ג' של גד' 377 נפרסו ממזרח ל-278 עד אל-על. עם בוקר, פתח האויב באש. ממכת האש הראשונה נפגעו 3 סנקי שרמן של חטיבה 9. שאר סנקי החטיבה יצרו מיסוך עשן ובחסותו החלו לשפר עמדות, לחלץ נפגעים ולנהל אש. הקרב נהל כך ש-גד' 278 ו-גד' 377 (בהרכב פל' ב' ו-ד') לחצו את האויב במקביל לציר "טיפה" ואילו פל' א' ו-ג' של גד' 377 בפיקוד ה-טמג"ד, רס"נ יהודה ארזי, נעו באיגוף מזרחי, בחיפוי הכוחות המערביים, והגיעו עד צומת "ירקונה" - "רונית" ועקפו את כל מערך האויב. בו בזמן לחצו גד' 278 ופלוגת ב' ו-ד' מגדוד 377 ממערב והגיעו עד נוב. התנגדות האויב נשברה והוא החל בנסיגה בהותירו בשטח כ-20 כלי רק"מ פגועים. לחטיבה נפגעו 5 סנקים ומספר חיילים ונפצעו 5 חיילים. קרב הבוקר הסתיים בשעה 1100.

באותה שעה הגיע מח"ט 205 ל-מח"ט 9, נפגש עמו וסיכם את מעבר החטיבה שלו דרך פריסת חט" 9. המעבר היה תהליך מטודר, כאשר כל סג"ד ומפקד כח בחטיבה נפגש עם מג"ד מ-חט" 205 ומעדכנו על מצב האויב והגזרה. סנקי החטיבה נשארו בעמדות וחיפו על כניסת חטיבה 205; וכשזו נכנסה, הטיחה אש והמשיכה צפונה, ירדה חט" 9 אחורה להתארגנות צרה.

מלחמת יוה"כ - חט' 9
עוהק מס' 81000

הכוונה הייתה להתמלא מבחינת דלק ותחמושת, היות שהחטיבה הייתה לאחר יום לחימה ולאחר למעלה מ-36 שעות תנועה ובלילה המילוי היה חלקי ביותר. אולם מפקד אוגדה 146 לחץ. האוגדה הייתה בחנופת התקפת הנגד הגדולה, והחטיבה הייתה דרושה מאוד לאוגדה, לכן ענה מפקד החטיבה לאוגדה בשעות הצהריים, שהוא מוכן להמשיך תנועה.

המשימה שהוטלה על החטיבה הייתה לאבטח את האגף המערבי של האוגדה בתנועה ממערב לציר "טיפה" לכיוון ציר הנפט ("מחזה"). החטיבה נעה בציר "טיפה" עד רמת מגשימים אחרי חט' 205, שם נועדה החטיבה לפנות מערבה בציר "פיקרדו". לא היה ידוע על אויב בציר התנועה. כשהגיע הכח לרמת מגשימים, התקבלה ידיעה מהאוגדה שכח סורי לא גדול חדר מכיוון מזרח לאזור תל-סקי לאחר ש-חט' 205 עברה את המקום. ה-מח"ט שלח את הגדוד המוביל, גד' 278, וזה, אחרי קרב אש קצר, השמיד מספר טנקים ו-נגמ"שים סורים ושב לחטיבה.

החטיבה הייתה בציר "פיקרדו" ו-גד' 278 חזר להוביל. מ"פיקרדו" פנתה החטיבה לציר "יריב", והמשיכה כאשר גד' 278 נע באזור "צבעון" וגד' 377 נע על "ציקרה". תוך כדי תנועה נתקל גד' 278 במטח אש יעיל וחזק מאזור סגול 373. היה זה, כפי שהסתבר יותר מאוחר, קצה מערך ה-נגמ"ש שהקימו הסורים במרחב חוששניה. האזור היה נמוך, ו-מג"ד 278 פעל בצורה יעילה ומהירה. פל' ל' הפשה מיד עמדות ופתחה באש מטוח 1000 לעבר המגנן בסגול 373. פלוגה כ', שנעה אחריה, איגפה מימין, התפרטה תוך כדי תנועה והחלה בהסחערות על המגנן. הפלוגה עלתה על החותמים והציוד וחוך דקות הסתיים הקרב בהשמדת כ-24 תותחי נ"ט, משאיות תחמושת וציוד. התגובה המהירה והיעילה של הגדוד הביאה להכרעה מהירה ולחיסול המגנן. לכווחותינו נפגעו 2 טנקים, אך הדבר לא פגע בכשירות הכלים.

החטיבה נכנסה להניון לילה באזור מסעף "ציקרה"- "צבעון". הכח תודלק וחומש. היה זה לילה ראשון שהחיילים אף הספיקו לישון כשעתיים. גדודי ה-ח"מ"ש היו במשך היום והלילה באזור גבעת יואנ (ע"י אל על ונאות גולן), כאשר 2 פלוגות מ-גד' 11 צמודות להניון החטיבתי לצורכי אבטחה וסיוע בעבודות.

יום ג', י"ג תשרי, 9 אוק'

בשעה 0500 נערכה קבוצת פקודות אוגדתית ובה סוכמה החוכנית הבאה:
חטיבה 205 באגף המזרחי תמשיך להתקדם צפונה לאורך ציר "טיפה" לכיוון צומת היסד. חטיבה 4 במרכז תתקדם לכיוון תל פרס. חט' 9 במערב תטהר את מרחב נח"ל גשור ותאבטח את האוגדה. לא נמסר על אויב מוגדר בחוששניה או בכל המרחב. רק יותר מאוחר הסתבר שדיוויזיה סורית חדרה

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עותק מס" 81.....

לאזור חושניה, הקימה שם מתחם נ"ט חזק, התבצרה באמצעות צמ"ה, בנהה עמדות לתותחי נ"ט והניחה מערכת מוקשים לעצור את כוחותינו.
באותו בוקר מנחה חט" 9 כ-35 טנקים (מהם 20 שרמנים וכ-15 שוטים). אל אלה הצטרפו 6 טנקי שוש מטאור (כח "זיוית") מחטיבה 205. גדודי ה-חרמ"ש של חט" 9 נשארו בגבעת יואב.
התכנית החטיבתית היתה: ג'וד 278 (שוט קל) ינוע לאורך ציר "ישיבה"^{ניטה} זיטהה אותו עד ציוי "מחזה" (ציר הנפט). ג'ד" 3 (שרמן) יטהר את המרחב הרומי-מערבי לנח"ל גשור עד ציר המים, הוא ציר קק"ל.
עם אור ראשון, החלו הגדודים לנוע כמתוכנן: ג'ד" 377 נפרס עם שחי פלוגות לפנים והחל לנוע בקשיים וכאטיות, עקב גדרות האבנים והשטח הסלעי. על ציר קק"ל גילה הגדוד 3 נגמ"שים וטנק והשמידם. ג'ד" 278 נפרס ונע לאורך ציר "ישיבה", פל" מכל צד של הציר. הגדוד הגיע עד נח"ל גשור, סרק את הישוב, אולם עד שלב זה טרם נתקל באויב. הגדוד המשיך בסריקה צפונה, ובהתקרבו לציר "מחזה" (ציר הנפט) בשעה 0700, נתקל באויב.
על הגדוד החלה לרדת הנחחה ארטילרית חזקה מלווה באש נ"ט וטילים, הגדוד היה משני צידי הציר והאויב היה ממוקם מסגול 325 תל א-טלאה, מקום גבוה ושולט, וצפונה לו עד מזו"ר חושניה.
הגדוד נערך, ובחאום עם ה-מח"ט נערך נסיון התקדמות שנכשל. התברר שמערך האויב אינן ויעיל. במהלך זה נפגעו ל-ג'ד" 278 מספר טנקים, וה-מח"ט החליט שכיבוש אזור זה הוא משימה וזטיבתית ובחאום עם האוגדה החליט על התקפה חטיבתית.
גדוד השרמנים 377 קיבל פקודה להתקדם ולהיערך משני צידי ג'ד" 278, שהיה ערוך עתה ממזרח ל'ציר "ישיבה". ב-1100 הגיע גדוד השרמנים ונערך כמתוכנן. לאחר מכת אש של החטיבה ובסיוע ארטילריה, ניתנה פקודה ההסתערות. ג'ד" 278 החל להתקדם כשפלוגה ל" מסתערת ופלוגה כ" מחפה. בגדוד 377, תוך כדי מתן פקודת ההסתערות (של ה-מח"ט), עלה ה-מג"ד סא"ל בן-ציון פדן על מוקש, ולא הספיק להעביר לפלוגות את הפקודה, דבר שגרם לעיכוב בתזוזת הכוחות. ה-מח"ט לא ידע על פגיעת ה-מג"ד מיד, ורק הבחין שכוחותיו אינם זזים. כעבור כמה דקות החל ג'ד" 377 לחקות את ג'ד" 278.
(מג"ד 377 הפצוע, סא"ל פדן, חזר לתפקידו למחרת והיה מג"ד עד סוף המלחמה) הסורים הפעילו אש יעילה מול כוחותינו וירו עשרות טילים, עם התקדמות הכוחות ומעבר ציר "מחזה" לכיוון המגנן, החלו להיפגע בליים. תוך כ-10 דקות נפגעו 9 טנקים. לחטיבה נגרמו עשרות נפגעים, ביניהם מ"ם מ-ג'ד" 278, סרן משה קרנר, שנהרג. זחל"מי המודיעין של חט"ק החטיבה נפגעו באש הארטילריה.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוהק מט" 8/0000...

ה-מח"ט החליט שבכיוון הנוכחי אין כל אפשרות להתקדם ולהשיג הישג. בשלב ראשון החליט על חפישה עמדות וניהול אש באזור ההיערכות. הוא תכנן שגדוד 377 (שמנה 12 סנקים מהם 3 בלי יכולת תנועה) יאגוף ויעלה על המתחם מדרום דרך המימד הצר. סגן מפקד האוגדה, אל"מ רותם, שהיה בעצמו בסמוך, בציר "צבעון" אישר את התוכנית.

בינתיים (ב-1315) הסתבכה התקפת חט" 205, וסגן מפקד האוגדה הורה ל-מח"ט 9 לשלוח 10 סנקים לעזרת חט" 205 להשמדת מערך ג'וחדר. כח של 10 סנקים בפיקוד סמג"ד 377 יצא לעזרת חט" 205, אולם תוך כדי תנועה לאזור ג'וחדר, הוברר ש-חט" 205 התגברה על הקשיים, ואין צורך בעזרת גד' 377. אז חזר ה-מח"ט לתוכניתו המקורית לכיבוש מגנן דרום חושניה. גד' 377 הופנה לציר "צבעון" לביצוע תוכנית האיגוף. ראשית התקיפה נועדה לשעה 1530, אולם עקב תנועה איטית, בגלל מגבלות קרקע, נדחתה לשעה 1630. במקביל לתנועת גד' 377, הונחתה על המערך הסורי ארטילריה וכן צללו מטוסינו ותקפו ריכוזי רק"מ באזור תושניה והתלים שמסביב לה. סגן מפקד האוגדה הצטרף משלבי התנועה הראשונים לציר התנועה של גד' 377. ב-1630 החל גד' 377 לטפוף את מערך סגול 325. מצפון לגדוד זה הצטרף ה-מח"ט עם גד' 278 ובהתקפה מתואמת של שני הגדודים נכבש המערך, ועברו אותו. למרות ששקודת ההתקפה המקורית הייתה להיערך לפני הכפר חושניה, לא רצה ה-מח"ט לוותר על תנופת ההסתערות; גם לא נמצאו עמדות טובות להיערכות לפני הכפר. לפיכך נכנסה כל החטיבה (שמנתה אז כ-18 סנקים) בשדרה לכפר חושניה, כשגדוד 377 מוביל. החטיבה הצתה את הכפר בהמטירה אש לכל הכיוונים. היא השמידה סנקים ו-נגמ"שים שנמצאו בכפר. התנגדות הסורית הייתה מעטה ודומה היה שהם נשברו. בתנופת ההסתערות עברה החטיבה גם את המחנה הצבאי שממזרח לכפר. החטיבה הגיעה לצומת "רשת"-כביש" באזורי חל פזרה עם אור אחרון. כל אותו זמן, השמידה החטיבה רכב סורי שנס מזרחה ועבר דרכה וכן רכב שנע על ציר "רשת". ה-מח"ט החכוך להכניס את החטיבה לחניון לילה בשטח פתוח באזור המחנה הצבאי, והכוונת החלו להסתובב מערבה.

פתאום הבחינו סנקי החטיבה בהתקדמות סנקים סורים מולם והשמידו 5 מהם ממרחק של עשרות מטרים. התברר שכשעברה החטיבה את הכפר חושניה לא חוסל כל האויב. חלקו חזר ואייש את הסנקים הנטושים והתארגן באזור המחנה הצבאי באזור הכפר. הייתה חשכה ולסורים, בעזרת אמצעי התת-אדום, הייתה עדיפות על כוחותינו בזיהוי ובתמרון. כן החלה החטיבה לספוג הנחתות ארטילריות. החל מסע דרומה, להתחמקות מאש הסורים, בשטח סלעי וקשה לתנועה.

החטיבה נחלצה תוך מכת אש, ובצאתה מהאזור המוכה נעצרה למנוחה.

מלחמת יום-ה' - חט"ו 9
עותק מס' ...

הדרגים לא יכלו להגיע למקום חניה זה, כי הוא היה עדיין בעומק משך האויב. ציר הכביש
העובר דרך חושניה נחסם על ידי אש אויב, ובג' לפי הסיור, שהובילו את הדרגים, נתקלו באותו אזור
במכה אש. ה-מח"ט החליט להדריס לאזור קרוב לכוחותינו והחטיבה נעה והתמקמה לחניון לילה כ-2
ק"מ ממערב לתל פריס. לשש הגיעו הדרגים, והחטיבה (18 טנקים) התארגנה ומולאה מחדש. 12 טנקים
נפגעו באותו יום. טנקים אחרים, שנעצרו עקב בעיות טכניות, הוחזרו לכשירות במשך הלילה. בסיכומו
של יום הקרבות האכזרי, היו לחטיבה 6 הרוגים וכ-22 פצועים.
קרבות החטיבה במשך הסורי בחושניה היו מהגורמים העיקריים להתמוטטות הסורים ולהיסול האחיזה
הסורית בדרום הרמה.

בדודי ה-הרמ"ש שהו במשך היום והלילה בחניון בדרום הרמה בלי חטוקה משמעותית. 2 פלוגות
הרמ"ש מ-גד' 11, שהיו מיועדות להצטרף לחניון החטיבתי, לא הצטרפו עקב התגזה על החניון ושהו
בחניון לילה באזור צומת "צבעון"-י"ריב".

יום ד', י"ד חשי, 10 אוק'

בחניון הלילה שהתה החטיבה זמן קצר, וגם הוא הוקדש למילוי מחדש, כי הדרגים הגיעו בשעה
0400. משימת ה-חט' ליום זה הייתה לאבטח את האגף המערבי של האוגדה תוך טיהור אזור
חושניה ולהמשיך ללחץ מזרחה.
כלקח מן ההיתקלות עם האויב בחושניה בערב הקודם, נערכה החטיבה לטיהור האזור באבטחה
ובזהירות.

החטיבה נעה בציר "מחזה" (ציר הנפט) עד צומת "ישיבה"-מחזה" ונכנסה לכפר. גד' 278, אשר
מנה 11 טנקים, הגיע למחנה הצבאי וקיבל פקודה לתפוס את חל פזרה השולט על צומת "רשון"-כביש
ומזרחה.

בשעה 0900 נחטף התל ע"י 2 טנקים, מחוטר אפשרות לפריסת נוספים, אלה פתחו מיד באש על אויב
שנע על ציר "רשון" וטנקים במגול 364, והשמידו 5 טנקים, משאיות ו-נגמ"שים. במקביל, טיהור
גד' 377 את השטח ממזרח לכפר, ניהל קרבות עם טנקים שאוישו מחדש, והשמיד כמה מהם. שניים
מטנקי הברוד נפגעו. הסורים, שנכחו לדעת שהשליטה על חל פזרה נשמטה מהם, ביצעו התקפת נגד
על התל בטיעו חס"ר משוע באמצעי נ"ש. אחד משני הטנקים על התל הושמד, ושני קיבל אישור
לסגת.

בשעה 1000 קיבל ה-מח"ט פקודה לכבוש את חל פזרה מחדש ולהשולט על הצמתים "כביש"-רשון"

מלחמת יוה"כ - חט' 9
עוחק מס'.....

ו-"טרויה"-רשז" (הוא צומת כודנה). ההשחלטות בוצעה במאום ובתנועה חטיבתיים, כאשר גד' 278 משהלט על תל פזדה והצומת הדרומי ו-גד' 377 על הצומת הצפוני. ב-1130 השחרר שקט יחסי באזור והחטיבה שלטה על אזור ציר "רשז" בגזרתה.

במקביל השחלטו כוחות צה"ל על כל האזורים מצפון ומדרום וכיס חושנייה חוסל. ה-מח"ט נשאל ע"י מפקד האוגדה, תא"ל פלד, על מספר הטנקים בחטיבה ודיווח על 15 (8-שוטים, 7-שרמנים). הוא קיבל פקודה להיות מוכן לכיבוש כודנה, ולצורך זה צוות לחטיבה גד' הנדסה על 6 זחל"מים. הפקודה הייתה לחצות את הקו הסגול באזור ציר "טרויה" ולהשמיד פטרות מול הכפר כודנה תוך תפישה עמדות, ותקיפה הותרה רק לפי פקודה ממפקד האוגדה.

בשעות הצהריים החלה החטיבה בתנועה: גד' 278 הוביל על הכביש, אולם רק החל להתפרס - וכבר עלו 4 טנקים על מוקשים. שניים מהם נפגעו גם מאש טנקים. באזור הכפר כודנה היה ערוך כח סורי על כ-30 טנקים, ונראה ל-מח"ט שעם ה-טד"כ שצמד לרשות החטיבה אין אפשרות לבצע משימה זאת. הטנקים הסורים היו בעמדות חפורות טובות ולא היתה אפשרות לפגוע בהם. לאחר דיון בין מפקד האוגדה וסגנו הואלט, לאור נחונים אלה, לא לבצע את התקיפה.

המטרה הייתה להפוז באש על חילוץ הטנקים הפגועים. כח שעלה לעמדות במוצב בט"ש מדרום לכביש הצטרף לקרב ועד ששכה עמדה החטיבה וניהלה אש. לקראת חשכה, נעה החטיבה מערבה והתכנסה לחניון לילה באזור נח"ל גשור. החטיבה קיבלה אחריות על גזרת הקו הסגול והטילה משימה זו על כח חרמ"ש מ-גד' 11, שנפרס לאורך הקו מאזור מוצב 112, סגול 326, מוצב 111, סגול 317, ותל פזרה. שאר גד' 11 עם גד' 91 נכנסו גם הם לחניון לילה דרומית לנח"ל עם כל החטיבה.

יום ה', סוכות, ט"ז תשרי 11 אוק'

עם בוקר יצאה החטיבה מאזור נח"ל ונעה לעבר המחנה הצבאי באזור חושנייה ואזור תל פזרה. איה, זה בוקר שקט והחטיבה עסקה בהתארגנות ובשיקום כלים.

בשעה 1000 החקיימה קבוצת פקודות אוג' ב-חפ"ק 146 ושם ניתנה אחריות לחטיבה על מוצבי הקו הסגול וכן נמסר על הבקעה שתבצע אוג' 36 מזרחה, באזור ג' ובתא אל השב. ה-מח"ט חזר ל-חפ"ק ה-חט' וכינס את ה-מג"דים לתדריך והסבר.

בשעה 1200 נשמעה פקודה ברשח ממפקד אוג' 146, שהחטיבה עוברת ח"ט אוג' 210 לצורך הבקעה מזרחה באזור אל אתמדיה במקביל לאוג' 36. מאחר שגודד 278 נותר עם 10 טנקים בלבד, צורפה אליו פלוגת שוטים מ-גד' 39 (חט' 188), וחטיבה 9 מנחה 40 טנקים (20 מכל סוג) - מספר רב בשלב ההוא של המלחמה.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
 עוחק מס".....

גד" 11 וגדוד ההנדסה, שצורפו ל-חט" לצורך הבקעת כורונה, נשארו בגזרח מוצבי הקו הסגול ת"פ אוגדה 146, ואילו גד" 91 הפך לכח עצמאי באוגדה 210, כשמצורפים אליו מרכיבים אוגדתיים נוספים. בשעה 1500 הורה ה-מח"ט לגדודי הסנקים להחחיל בתנועה לעבר קוניטרה והוא עצמו נע לעבר תל יוסיפון לפגוש את מפקד אוגדה 210, אלוף דן לנר.

החטיבה נעה בציר "רשת" וציר דמערכת במטרה להגיע לצומת אל אחמדיה (הצומת הסמוך לקוניטרה מצפון-מזרח לה). ההבקעה באוגדה 210 הייתה קשה, מול מערך אויב מוגן ומוכן. אלוף הפיקוד התקשר ל-מח"ט והודיע לו כי עליו להיות מוכן לפרוץ מזרחה עם אוגדה 210, וכי אם נסיון זה לא יצליח, עליו לפרוץ בעקבות אוג" 36.

הבקעת אוג" 210 הצליחה, למרות אבידות כבדות לכוחותינו. סנקים ספורים מ-חט" 179 הגיעו לצומת חן-ארנבה ו-חט" 679 הוכנסה על ציר "אמריקה" לנצל את ההצלחה ולפרוץ לעומק. חט" 9 קיבלה פקודה לנוע בעקבות חט" 679 על ציר "אמריקה", בצומת חן-ארנבה לפנות דרומה בציר "ציריך", ולהגיע דרך ציר "רביד" לצומת מעץ (צומת "אמריקה"- "יאיר") דרך ציר "רביד". השעה הייתה 1700. גד" 278 הוביל ואחריו נע גד" 377. הכוונה הייתה לבצע מהלך אוגף מדרום, שיגרום להתמוטטות המערך הסורי בציר "אמריקה", ולהשתלט על תל שער, שחלש על האזור.

החטיבה החלה לעבור את הקו הסגול והגיעה לחן-ארנבה, כאשר אש נק"ל, ג"ס וארטילריה נורחח מכל עבר.

התנועה הייתה איטית-בגלל תנועה נגדית של סנקים פגועים ופינוי נפגעים חן-ארנבה ומשום שלא הייתה אפשרות לרדח לצידי הכביש, עקב חשש ממוקשים. תוך כדי תנועה, התקבלה בחטיבה משימה לפנות דרומה ולכבוש את תל כרום לפני המשך תנועה לתל שער ולצומת מעץ. זאת משום שכוחות האויב, שנמצאו בתל כרום, גרמו לאבידות ובלמו את התקדמות כוחותינו בציר "אמריקה". ה-מח"ט קידם את גד" 377, שעדיין נע על ציר "אמריקה", והורה לו לפנות דרומה בציר "ציריך" ולכבוש את תל כרום ממזרח. סמג"ד 377 עם פל" א' ו-ג' נע בציר כמתוכנן, הסתער על התל, ועם רדח החשכה נכבש המקום. גד" 278, שחזר לציר "אמריקה", פנה דרומה בציר "ציריך", חלף על הכפר ג' בא (הצמלכות "ציריך"- "רביד"), והמשיך בציר "רביד" לצומת מעץ. ה-מג"ד נע בזהירות, עקב חשש לפגוש אויב בתל שער. אולם החל התגלה עזוב, ובשעה 1900 הגיע הגדוד לצומת מעץ. הגדוד (278) נערך להגנה בצומת.

מלחמת יומ"כ - חט" 9
עוהק מט' 8/1

הצטרף אליו מב"ד 377 עם פלוגה ב' ו-ד' כאשר ה-טמג"ד עם פל" א' ו-ג' נערך להגנה כלפי דרום באזור הכפר ג' בא (צומח "ציריך"-רביד"). כוחות סורים, שלא ידעו את מיקום כוחותינו, ניסו להתקדם דרומה דרך צומח מעץ בנסיגה מחטיבה 7, אולם הושמדו ע"י כוחותינו. ה-חט' קיבלה בלילה פלוגה צנחנים "אורז" כסיוע לתפקידי אבטחה חניונים וטיהור. אבידות החטיבה ביום הקרבות היו 2 הרוגים ו-13 פצועים. גדודי ה-חרמ"ש לא היו ח"מ החטיבה במשך יום זהו גד' 11 היה במוצבי ה-בט"ש באזור כודנה ח"מ אוג' 146, ו-גד' 91 ח"מ אוג' 210 עסק בטיהור ואבטחת ציר "אמריקה".

יום ו'. ט"ז חשרי, 12 אוג'

עם בוקר עמדה החטיבה בעמדות בצומח מעץ ודרומיה לכפ"ג בא, ולה 27 שדמנים ו-13 שוטים. פלוגה הצנחנים החלה לסחר את המחנה הצבאי בצומח מעץ ונאספו שבויים. החטיבה הייתה חכה המזרחי בכוחות האוגדה וסגה הפגזות ארטילריה. ביחות מיגים סורים מעל כוחות החטיבה לא הסבו לה נזקים. בלילה, מפאח חוסר אפשרות למעבר רכב רך, לא הוכנסו הדרגים לחטיבה. לכן בבוקר, בשעה 1000, הגיעו 6 זחל"מים עם החמושה ומיכליה דלק עבור הסנקים למילוי מחדש. דלק עבור ה-זחל"מים לא הגיע, והדבר היה בעוכרי החטיבה בחמשך אותו יום.

לקראת הצהריים עברה דרך החטיבה חט' 679, שנעה בציר "יאיר" לכיבוש פטר נסג'.

בשעה 1400 החלה החטיבה לנוע אחרי חטיבה 679, כשמשיפתה לנוע-לאחר כיבוש כפר נסג', צפונה לעבר כנכר עם חטיבה 179.

החטיבה נעה על ציר "יאיר" ומצומח נסג' שנחה צפונה - גד' 278 על ציר "ציקן" וגדוד

377 ממערב לו. כאשר הגיעה החטיבה מערבית לתל קרין, נוצר מגע אש עם מחתם אויב שהיה ערוך צפונה לכפר אל הבריה ועד תל מרעי. חט' 179, שנמצאה מזרחית לחט' 9, שנחה רק 6 שנקים, וניחלה קרב סטטי עם המחתם. מה"ט 9 החליט, בהחשב בכמות הנסגעים ואיבוד זמן רב, שבניחול קרב סטטי במצב הנוכחי לא יזכה במאומה, ולכן נתן פקודה הסתערות. בתנועה מהירה ופריסה רחבה של כל שנקי החטיבה, נכבש המחתם חוך 20 דקות. החטיבה הגיעה עד תל מרעי, כאשר מרחב כנכר מרום צפונה כשטה נמוך ונשלט, והאויב נמצא בנסיגה. פריסה החטיבה הייתה ש-גד' 278 נמצא על ציר "ציקן" ואילו גד' 377 מרום ממערב תל מרעי.

ב-1600 הבחינו הצפיות האוגדה (אוג' 210) בתנועה אויב הנע מדרום לתל ענתר לכיוון

מערב. החטיבה קיבלה פקודה לחזור ולהיערך מול אויב זה. גד' 278 נערך ממערב לתל קרין ו-גד'

377 מזרחית לתל.

מלחמת יוה"ב - חט' 9
 עותק מס' 81...81...

כח האויב נבלם ע"י 3 החטיבות (679, 179 ו-9) והתברר שזה כח משלוח עירקי. כעבור זמן הבחינו תצפיות האוגדה בכח גדול שנע לתל מל, וההערכה היתה שהכח ינוע לתל שער בציר "ישימון". החטיבה קיבלה פקודה חדשה: להיערך בציר "רביד" מול הצירים "ישימון" ו-"ציריך". החשש היה מנסיון אויב לנחק את כל אזור "ובלעח", שכבש צה"ל בבשן, תוך חדירה מכיוון דרום לצפון. גד' 278 קיבל פקודה לנוע לצומת "יאיר"-רביד לעבר הכפר ג'בא, גד' 377 וה-חפ"ק החטיבתי נעו בעקבותיו. עקב בעיות דלק, נאלץ גד' 377 לגרור חלק מכליו. כלים אלו הושארו בכפר חימרית (על ציר "יאיר") והצוותים הצטרפו לכלים אחרים. גם ב-זחל"מי הפיקוד החל לכלות הרלק וכש-גד' 377 נערך מול ציר "ישימון" עמדו רוב זחל"מי ה-חפ"ק עקב חוסר דלק. גד' 278 נערך להגנה כלפי דרום מול ציר "ציריך". בשעה 2330 הגיעה שיירת חספוקח לכוחות החטיבה והטנקים חומשו וחודלקו.

אבידות החטיבה באותו יום היו 2 הרוגים ו-7 פצועים.

גד' 11 עדיין היה ת"פ חט' 4 במוצבי הקו הסגול במרכז הרמה.

גד' 91 אבטח דרגים במסגרת האוגדה, צפה בתל שער והגן על מרחב חל זה.

יום שבת י"ז חשרי, 13 אוק'

כלילה היחה החטיבה פרוטה וערוכה לכיוון דרום תוך שליטה על שני צירים: גד' 377 על ציר "ישימון" ו-גד' 278 על "ציריך". בשעה 0300 הבחינו כוחות מ-גד' 377 בהתקדמות טנקים מציר "ישימון". היו אלו כוחות עירקיים שהתקדמו בציר בעזרת ציוד א"א, ולכוחותינו לא היתה אפשרות לזהותם אלא מטווח קצר של עשרות מטרים. במכת האש הראשונה פגע הגדוד ב-2 טנקים והשמידם. הכוח העירקי עצר במקום.

עם בוקר, בעזרת תצפית כוחותינו שהיחה בתל-שער, אוחרו על הצירים "ישימון" ו-"ציריך" כ-35 טנקים בחנועה צפונה. גד' 377 נשאר בעמדותיו, גד' 278 קודם ו-חט' 679 הצטרפה באגף המזרחי של החטיבה. בקרב אש קצר ותכליתי (0700-0530) הושמדו כ-30 טנקים עירקיים-מהם 12 ע"י חט' 9. מצידנו לא נטע שום טנק, עובדה המצביעה על רמת אימון וביצוע נמוכה של השריון העירקי. העירקים נסוגו לעבר חל ענתר ועלקיה וכפר שמס, ב-0800, לאחר התארגנות קצרה, יצאה החטיבה להיערך בצומת נסג'.

גד' 278 נערך סביב הצומת ו-גד' 377 נערך לרגלי חל קריין. הכוחות החלו לנהל קרבות תותחים ניידים בטווחי 3-4 ק"מ עם אויב מחופר מעריכת לחל ענתר. נפגעו 3 טנקי אויב.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוהק מס' 911000.....

לקראת ערב קודמה פלוגת "קליין" מגדוד 278 כ-3 ק"מ מזרחית לנסג' על ציר "יאיר"
למניעת הפתעות וחדירות בלילה. ואכן, עם רדת החשיכה, הופיעה שדרת טנקים בציר "יאיר" ופלוגת
"קליין" השמידה במטח ראשון 3 טנקים.

גד' 11 המשיך במשימת החזקת הקו הסגול במרכז רמת הגולן.

גד' 91 אבטח במשך היום באיזור חן ארנבה.

אבידות החטיבה במשך היום היו הרוב אחד ו-5 פצועים, רובם מהפגזות ארטילריות.

יום א', י"ה חשוי, 14 אוק'

עם בוקר נערכה החטיבה כניסת הקודם: גד' 377 באזור תל קריין ו-גד' 278 מערבית לנסג'. במשך
היום ניהלו כוחות החטיבה קרבות סטטיים בסווחים ארוכים, כאשר הפגזות ארטילריות יעילות
נוחתות בעמדות החטיבה.

החטיבה השמידה במשך היום 6 טנקי אויב. לחטיבה נפגעו 2 טנקים. ההפגזות הארטילריות

פצעו 14 מלוחמי חט" 9 (מספר גדול יחסית).

בלילה כמו ברוב הלילות התכנסו גדודי הטנקים לחניון מחוץ לכפר נסג'.

גד' 11 נשאר בהחזקת הקו. גזרת האחריית של הגדוד הורחבה מקוניטרה עד צפונת לרפיד.

הגדוד הועבר ח"פ חט" 670.

גד' 91, שהיה ח"פ האוגדה, השתלט על תל מסחרה ותל כרום, והיווה חסימה באש ותצפית על

האגף הדרומי של המובלעת, בחולשו על הצירים "רונה", "רביבים", ו"צלבוך".

יום ב', י"ט חשוי, 15 אוק'

החטיבה מנתה 40 טנקים, ועם בוקר נפרסה שוב כניומיים הקודמים לרגלי תל קריין ומערבית לכפר
נסג'. במשך כל הבוקר נמשכו חילופי האש הארטילרית.

בבוקר נערכה קבוצת פקודות אוגדתית על ציר "ציריך" דרומית ל"חן ארנבה". נמטרו הערכות על

מצב האויב. ה-מח"ט הציג, שבמקום לנהל קרבות סטטיים ולקבל הנחתות ארטילריות בשטחים לא

נוחים, יתקדמו כוחותינו להשמיר את החטיבה העירקית שהייתה מולם ויכבשו את תל ענתר ותל עלקיה.

ההצעה התקבלה: משימת החטיבה היתה לשמש סדן ולרתק באש את התלים חוץ שיפור עמדות.

על חט" 205 הוטל לכבוש את התלים מכיוון צפון, וחטיבה 679 נצטוותה לנוע באיגוף צפוני עמוק,

לכבוש את דיר אל עדס ולרדת לכפר שמס. שעח ה"ש" נקבעה ל-1400.

התוכנית החטיבתית היתה: גד' 278 ישפר עמדות לאורך ציר "יאיר" ו-גד' 377 ינוע וישפר

עמדות מקביל לגד' 278 מתל קריין לתל עלקיה. בתוכנית האיגודית הובטח מסך ארטילרי רב עוצמה

על התלים כסיוע להתקדמות.

מלחמת יוה"כ - חט' 9
עותק מס' .../.../...

ב-1400 החלו גדודי החטיבה לפעול בהתאם לתוכנית ההתקדמות תוך שכוחותינו מעסיקים באש את האויב. בשעה 1600 היתה החטיבה בטווח די קרוב לתלים. חט' 205 ו-679, שהיו צריכות להתקדם באיגוף מצפון, התעכבו עקב קשיי עבירוה ועקב אש טילים יעילה, שנורחה עליהם מדיר אל עט. היה חשש שהחטיבות לא יצליחו להשתלט על התלים עד רדת החשיכה ולכן החליט ה-מח"ט, שהחטיבה תבצל את התקדמותה והצלחתה, תסתער ותכבוש את התלים, הוא קיבל אישור לכך ממפקד האוגדה, תא"ל משה פלד. ה-מח"ט הכניס את הגדודים להסתערות: גד' 377 על תל עלקיה וגד' 278 על תל ענתר. עד אור אחרון, בהסתערות מהירה, נכבשו שני התלים וטנקי האויב נסוגו בבהלה לאיזור כפר שמט ודרומה לו. בהתקפה זאח נפגעו לחטיבה 4 טנקים. תוך כדי התקפה, נפגע זחל"מ מג"ד 377. ה-סמג"ד היה מנותק מהקשר ו-מ"פ ב', טרן גד קורן, נטל את המיקוד על הגדוד והשלים את המשימה. עם חשיכה ניתנה לחטיבה פקודה לעזוב את התלים, ולהעביר את השליטה בהם ל-חט' 205. השליטה על התלים הקנתה לאוגדה אפשרות לחלוש על מרחב המרון גדול בדרום סוריה עד הלג'ה. החטיבה חזרה בציר "יאיר"-רביד" והתארגנה לחניון לילה בתל איובה (2 ק"מ דרומה לצומת "אמריקה"-יאיר") כשהיא מאובטחת ע"י פל" צנחנים. לחטיבה נגרמו ביום זה 5 הרוגים ו-15 פצועים. גד' 11 המשיך בשגרה ת"פ חטיבה 670 בהחזקת הקו הסגול. גד' 91 מילא משימות תצפית לאוגדה באזור תל מסחרה.

יום ב', כ' חשוי, 16 אוק'

היום תוכנן להיות יום התארגנות לחטיבה, אך כבר עם בוקר הגיעו ידיעות על צפינות עירקיים וירדניים לבצע התקפות נגד. החטיבה קיבלה פקודה לשמש כעתודה לכל הגזרה ולהיערך באזור הכפר ג'בא לחטימת הצירים "ציריך" ו"רביבים" מול חט' 40 הירדנית. מאוחר יותר קיבלה החטיבה פקודה להיערך 2 ק"מ צפונית לצומת "ציריך"-צלבוך" ע"מ לשמש עתודה ל-חט' 679 שלחמה נגד העירקיים באיזור תל מסחרה ותל מל והצליחה להביסם. אולם חט' 205 היתה נתונה ללחץ כבד מאזור כפר שמט.

חטיבה 9 קיבלה איפוא פקודה לנוע לכפר נסג' ולהיות בכוננות לחגבור חט' 205. בחנועה נפגעו לחטיבה 2 טנקי שרמן ו-זחל"מ מטילי "סאגר", שנורו באיזור הכפר מסחרה. כשהגיעה החטיבה לכפר נסג', התברר ש-חט' 205 הצליחה להדוף את הכח העירקי שהתקדם מכפר שמט. החטיבה חזרה ונערכה לחניון לרגלי תל איובה, ולא נכנסה למגע ממשי עם אויב במשך היום - פרט למארב טילים ממנו נהרגו שלושה ונפצעו שבעה.

מלחמת יוה"כ - חט' 9
עוהק מט' .....
.....

גד' 11 המשיך בהחזקת הקו הסגול ברמת הגולן.

גד' 91 במשימות הצפיחה באזור הכפר ג' בא.

יום ד', כ"א תשרי, 17 אוק'

במשך כל שעות לפנה"צ שהתה החטיבה בחניון לרגלי תל איובה ועסקה בהתארגנות. הזמן הוקדש לרחצה ולשיחות גדודיות. בצהריים ניתנה התראה על חולפת אוגדה 210 באוגדה 146, אולם במסגרת החלפה זאת הוחזרה חט' 9 לאוגדה 146, ונשארה בקו כמחליפת חט' 679. ה-מח"ט וה-מג"דים יצאו לסיור היכרות בגזרה, ולפנות ערב נכנסה ה-חט' לקו וגזרתה מתל מסחרה וער תל מל. עם קבלת הגזרה, עבר ח"פ החטיבה כח נתי (ברשת כונה "קרול" ומפקדו היה רס"נ נחנאל הורוביץ), שמנה 15 טנקי שוט קל ו-נגמ"שים. כח זה הורכב ב-ביה"ט לשריון על בסיס אנשי צוות שחזרו מ-חול. בתחילה, נלחם הכח תחת פיקוד חט' 679 והשתתף בכיבוש הכפר נסג'. שם נפצע ה-מג"ד, וסגנו, רס"נ עמרי נדב, קיבל את הפיקוד והמשיך לפקד עד סוף המלחמה.

היערכות החטיבה ללילה הייתה: גדוד 377 בצומת "קרלוס"- "ציריך"; גד' 278 מצפון לצומת "ציריך"- "צלבוך"; גד' נחי בצומת "צלבוך"- "ציריך".

גד' 11 המשיך בתעסוקה בקו הסגול ברמת הגולן.

גד' 91 המשיך הצפיוחיו בתל מסחרה וחסימה לדרום מזרחית לצומת חן ארנבה.

יום ה', שמחת תורה, כ"ב תשרי, 18 אוק'

ביום נערכו הגדודים לקידום התקפות נגד מדרום וממזרח במקומות בהם שהו בלילה. פרט להפגזות ארטילריות שגרמו לפציעת 4 חיילים, לא הייתה כל פעילות וכל תזווה לכוחות. גד' 11 המשיך בתעסוקה חוץ השתלטות על תל עכשה למקרה של המקפת כוחותינו לעבר תלי כודנה. גד' 91 עמד בנסיון התקפה על תל מסחרה וביצע הכנות להשתלטות על הכפר אום בוטנה לאחר כיבושו ע"י צנחנים.

יום ו', כ"ג תשרי, 19 אוק'

בשעה 0500 קיבלה החטיבה הוראה להיות בכוננות לנוע לתל ענתר ותל עלקיה ע"מ להצטרף ל-חט' 205 להדיפת התקפת נגד עירקית. הוברר שעירקים טוחו בהתקפת נגד רצינית מכיוון כפר שמט ונעו לכיוון התלים עם 70-80 טנקים.

מלחמת יוה"כ - חט" 9עוֹתָק מִס' .....*l.l.*.....

החטיבה נעה במהירות ובשעה 0700 ההייצבה בצומת "ציריך"-יאר". מכאן פרט ה-מח"ט את הגדודים כדלהלן: גד' 278 באזור צומת "פלדי"-יאר" מדרום לחל ענחר; כח נתי (15 טנקים) מדרום ל-גד' 377 כעהודה, מערבה מחל ענחר, 2 ק"מ מאחורי החל. הגדודים נערכו במקום ותוך זמן קצר נכנסו למגע עם כח עירקי גדול שהקף.

האויב פיתח התקפה בשני מאמצי: מאמץ חטיבתי מכפר שמס לעבר החלים ודרומה להם. במקביל חקפ. עוד חטיבת טנקים מכיוון הכפר דיר אל עדס. מולה עמדה חט' 205, שעמדה על החלים וצפונה.

הקרב היה מלווה בהפגזה ארטילריה חזקה ותוך זמן קצר נסעו 5 טנקים מהפגזה זאת. החטיבה בלמה את האויב שנע מכיוון כפר שמס כשפתח הופיע אויב בגודל גדוד טנקים מכיוון דרום שעמד לחקוף את החטיבה מהאגף, החטיבה לא היחה ערוכה לכיוון זה. ה-מח"ט הורה מיד לכח נתי לקדם פלוגה אחת ("גלבי") לבלום האויב אשר בא מדרום. הפלוגה נעה במהירות לעבר האויב ובטווח 800 מ' פחחה באש והדליקה 5 טנקים במטח ראשון. הצלחה זאת שברה את האויב, שנסוג מיד מזרחה אל מעבר לכפר שמס.

במקביל לקרב זה באגף הדרומי של החטיבה נמשך לחץ האויב מכיוון כפר שמס. בשעה 1130 הכחינו כוחות החטיבה בתנועה לאחור בקרב הכוחות העירקיים. חוץ לחץ מתמיד הגיע האויב לנקודה שבירה ונסוג בהשאירו כ-15 טנקים שרופים. הקרב הסתיים כשאבדותינו 2 הרוגים (אחד מהם מ"פ מגדוד 278, רס"נ יעקב קליין) ו-3 פצועים.

כל אותו יום אחז"צ נשארה החטיבה במקום ולקראת חשכה החליטה את חט' 205 בהחזקת החלים. שני החלים, חל ענחר וחל עלקיה, נתפשו ע"י כח חי"ר מגדוד "אגוז". מפקדת החטיבה התארגנה בצומת נטב' בתוך מחפורות קיימות. גד' 278 נערך על חל עלקיה וציר "ציריך"; כח נתי נערך על חל ענחר ודרומה עד ציר "יאר"; גד' 377 נערך מאחורי חל קריין.

גד' חרמ"ש 91 (כח "סל"ט") קיבל ב-18 אוק' פקודה לתפוש את צומת אום בוטנה עם פלוגת טנקים (מחטיבה 4 מגדוד 61, בפיקוד ה-מג"ד, טא"ל משה מלר) - לאור שהצומת ייכבש בלילה ע"י כח צנחנים. ב-190200 נע הכח על ציר "רונה" לכיוון אום-בוטנה וחבר עם כח הצנחנים. לאורך כל ציר התנועה ניחכה על הגדוד אש עזה של ארטילריה, נ"ט וטילים.

מלחמת יוה"ב - חט" 9
עוחק מס" 810000.....

ה-מג"ד סא"ל מלר, שכב בטנק עם אינפוזיות (בגלל איבוד נוזלים חמור).

החמיו פקד סרן אורי גולדפרב, ה-קמב"ץ.

מעט אחרי אור ראשון פיתח האויב החקפת נגד עם טנקים באזור אום בוטנה והטנקים שלו הגיעו עד כ-500 מ' מהכפר. הטנקים שלנו סוננורו מהשמש שעלתה ממזרח והחלו להיפגע בזה אחר זה. טנק מג"ד 61 נפגע. סרן גולדפרב נהרג, אך סא"ל מלר הצליח להיחלץ, וכך נוחק הקשר בין כח הטנקים ל-הרמ"ש.

פלוגת הטנקים ביקשה וקיבלה אישור להיחלץ למדרון אחורי. זחל"מ מג"ד 91 ובתוכו ה-מג"ד סנב פגיעה ישירה מטנק ונדלק. ה-מג"ד, סא"ל משה אגוזי, נפצע קשה ומאוחר יותר מת מפצעיו. פל" ה-הרמ"ש שהיתה עם אגוזי מדרום לאום בוטנה נטשה את ה-זחל"מים והלכה רגלית עד הכפר. לגדוד נהרגו באותו יום 4 איש ו-12 נפצעו. הגדוד חולץ ע"י כוחות מ-חט" 4 ועבר להחזיק בתל מסורה, תל כרום בעוד 2 פלוגות בהתארגנות בתל אביטל. גד' 11 המשיך בהחזקת הקו במרכז רמת הגולן.

שבת כ"ד תשרי, 20 אוג' - יום ד', כ"ח תשרי, 24 אוג'

במשך כל תקופה זאת היתה החטיבה ערוכה להגנה באיזור החלים (תל עלקיה, תל ענתר, תל קרין) והכפר נסג' ללא כל תוזוזות. פרט להתגונן ארטילריות על כוחותינו, שבימים הראשונים היו חזקות ומכוונות בעיקר לחלים, לא נוצר כל מגע אש עם אויב, ולא הובחן כל נסיון המקדמות. בימים אלה נהרג אחד מלוחמי החטיבה ו-7 נפצעו.

גד' 11 המשיך בהחזקת הקו מקוניסדה עד צפונה לרפיד ת"פ חט" 670.

גד' 91 יצא להתארגנות בתל אביטל, ביצע הכנות להשתתף בכיבוש הזרמון אולם הגיע עד יער מסעדה ולא השתתף בקרב.

ב-24 אוג' נכנסה לחוקפה הפסקת אש.

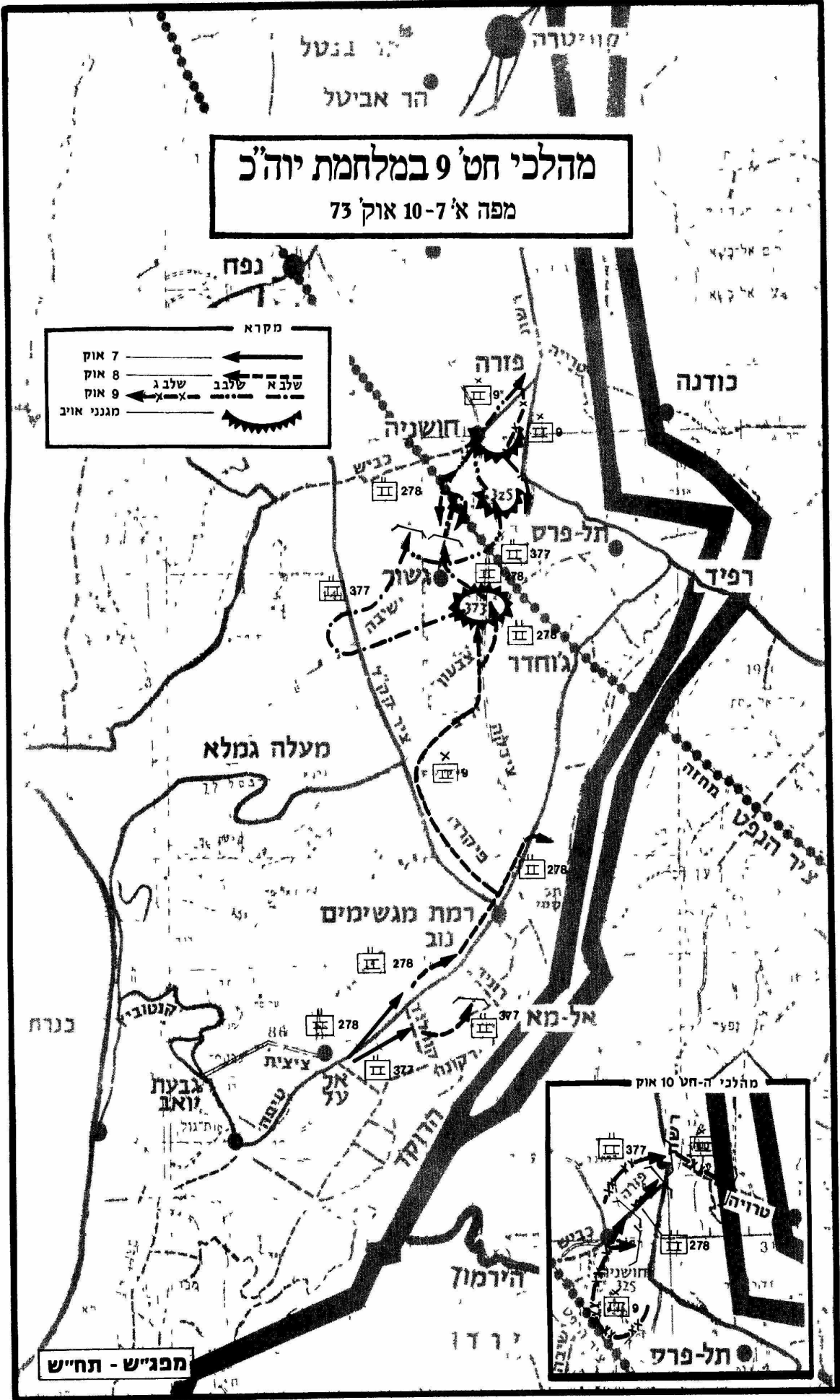
בזמן הפסקת האש

עם כניסת הפסקת האש לתקפה, ועם ירידה מפקדה אוג' 146 לחזית הדרום, הועברה חט" 9 ת"פ אוג' 210. תעטות החטיבה התרכזת בהחזקת דרום "המובלעת" ושט נטלה חלק במלחמת ההחשה, בה פתחו הסורים, עד לשחרורה.

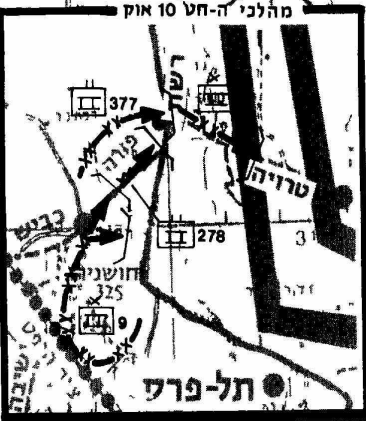
מהלכי חט' 9 במלחמת יוה"כ
מפה א' 7-10 אוק' 73

מקרא

אוק 7	←
אוק 8	← שלב א שלב ב
אוק 9	←
מוגנני אויב	⚔

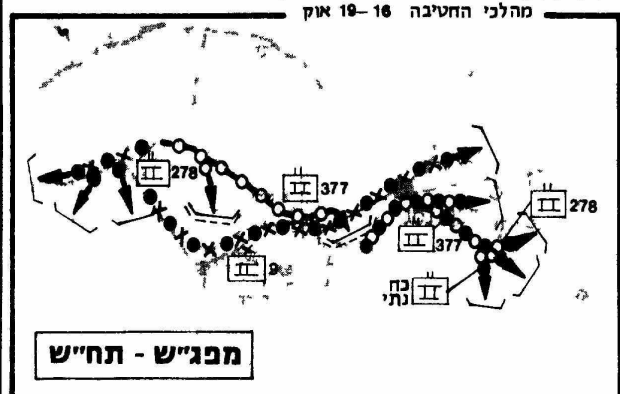
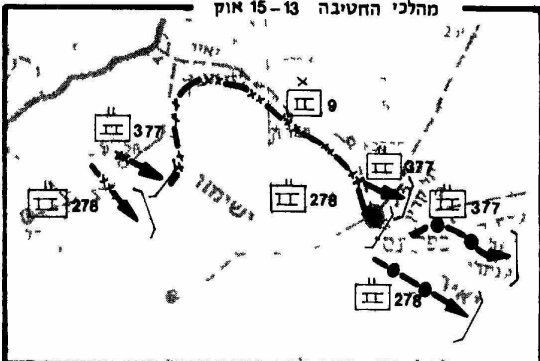
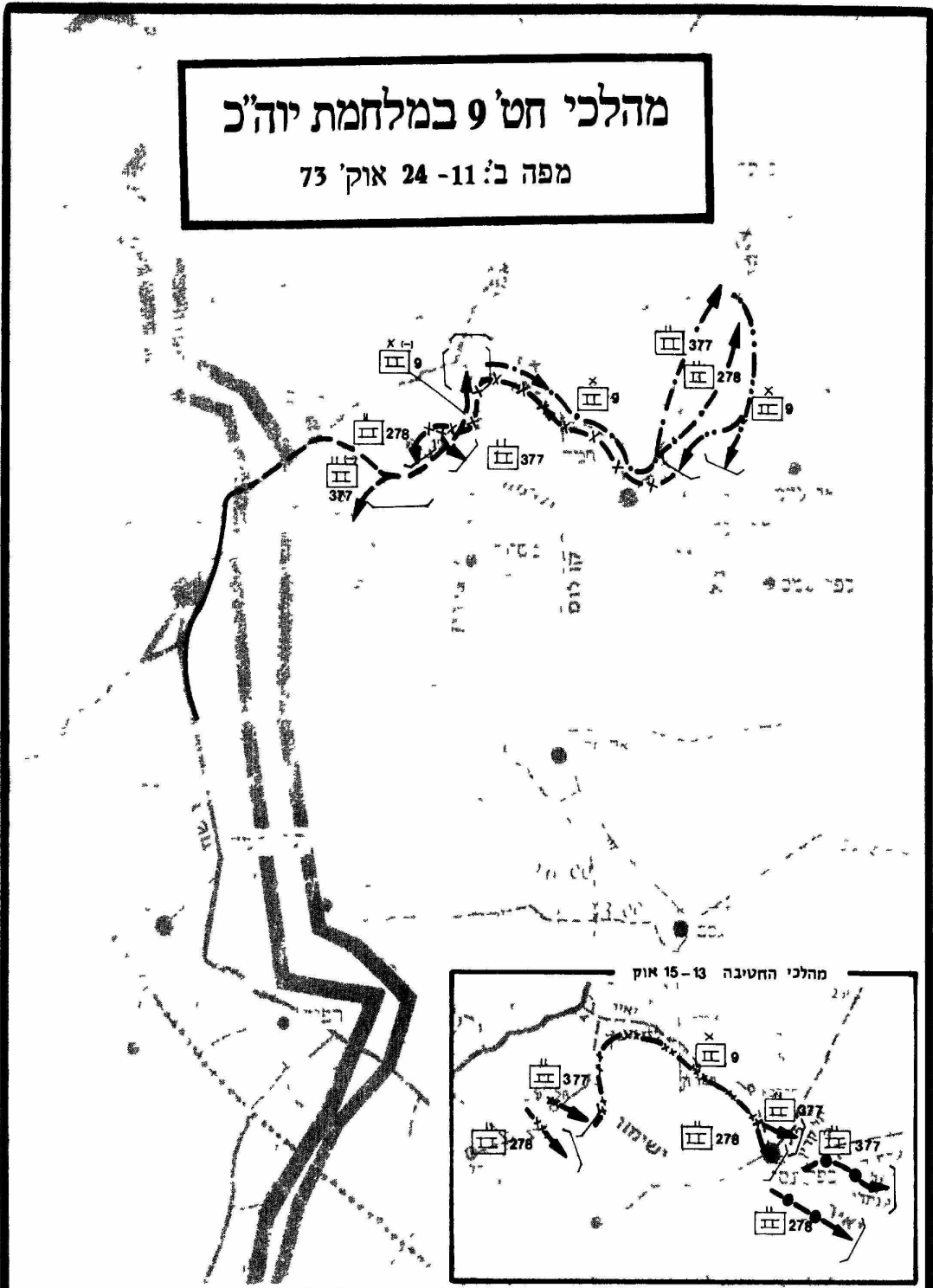

מפגיש - תחיש

מהלכי חט' 9 במלחמת יוה"כ

מפה ב: 11-24 אוק' 73

מפג"ש - תח"ש

מקרא

אוק 11	שלב א שלב ב	←
אוק 12	שלב א שלב ב	←
אוק 13	←	←
[אוק 14] - קרבות סטטיים		
אוק 15	←	←
אוק 16	←	←
אוק 17	←	←
אוק 18	עמדות החטיבה ב-	←
אוק 19	←	←

מלחמת יוה"כ - חט' 9
...ל.ל.ל.ל.ל....
עוהק מס'

חטיבה 9 - סגל והיקוד במלחמת יוה"כ

חט' ממכנת - (לחמה כחשיבת סנקים) מילואים.

סנקים סג - שרמן (אורגני) ושוט קל (מצורף).

מח"פ - אל"מ מרדכי בן מורח.

ממח"פ - סא"ל צמר זמיר.

ק' אג"מ - רס"נ יצחק קרן.

קמ"ג - רס"ג דן לוז.

ק' הנדסה - רס"נ גבריאל רפפורט.

ק' קשר - רס"נ גיורא שני.

קמב"ץ - טרן דפאל נוי.

מס"ח - רס"נ ארנון סגינר.

קא"פ - טרן גיורא ישראל.

קח"ש - רס"נ ישראל פלג.

קה"ס - סגן אורי מרכוס.

רופא - רס"נ אריה שפריר.

קש"ח - טרן משה קצביץ.

מעמד מרכז הגיוס - סגן ניסים סבג.

ק' רח - סגן עובד אהרון.

ק' תיגור - טרן יהושע כהנא.

מלחמת יונה"כ - חט" 9
עוהק מס' 81000...

חטיבה 9

גדוד 377

סנקים סוג - שרמן

נמצע ב-9 אוק' 73
וחזר לחפקידו כ-מג"ד למחרת.

מג"ד - סא"ל בן ציון פדון.

סמג"ד - רס"נ יהודה ארזי.

קמב"ץ - סרן מאיר צוק.

קמ"ן - סרן בנ-מיץ שילה.

קא"פ - סגן יצחק גולדברג.

קח"ש - סגן שחר קרניאל.

רופא - סגן רפאל וייץ.

שליש - סגן שלמה שטיינברג.

מ"ס א' סנקים - סרן רוני פריצקר.

מ"ס ב' סנקים - סרן גד קורן.

מ"ס ג' סנקים - רס"נ עוזי קרן.

מ"ס ד' סנקים - סרן אלי שפירא.

מ"ס מפקדה - רס"נ משה גרטי.

מלחמת יונה"ב - חט" 9
עוחק מס" .....f.l.....

חטיבה 9

גדוד 278

טנקים סוג - שוט קל

(גדוד אורגני של חט" 179 - לחם במסגרת חט" 9)

מג"ד - רס"נ יוסי עמיר.

סמב"ד - רס"נ יגאל גוריון.

קמב"ץ - סגן גד שטוקלמן.

קמ"ן - סרן אהוד אשל.

הוחלף בגלל פציעה

בחאריך 14 אוק' 73 ע"י סגן בן מצר.

ק' קשר - סרן דוד דותן.

קא"פ - סרן זאב קלם.

קח"ש - סרן משה עפרוני.

רופא - סגן ד"ר יהודה וייס.

שליש - רס"ל שמעון וייס.

נהרג

מ"פ כ' טנקים - רס"נ יעקב קליין

הוחלף ב-19 אוק' ע"י סרן יצחק כהן.

נהרג

מ"פ ל' טנקים - סרן משה קדנר

הוחלף ב-9 אוק' 73 ע"י סגן משה קורן ז"ל

סרן שמעון רומם.

מ"פ ק' טנקים - סגן דוד זייטמן.

מ"פ ס' חרמ"ש - סרן יובל דגני.

מלחמת יוה"כ - חט' 9
עוהק מס' .....
.....

חטיבוי - 9

גדוד 11 חרמ"ש

- מג"ד - רס"נ דב אלפנבוים.
- סמג"ד - רס"נ עודד יסעור.
- קמב"ץ - סרן אליעזר טנברג.
- קפ"ן - סגן מנחם פרידמן.
- ק' קשר - סרן עודד פנחסי.
- קט"א - סרן יילן.
- קא"פ - רס"ר אשר קליין.
- קח"ש - סגן רפאל שושני.
- דופא - סרן עזריאל פרומקין.
- שליש - רס"ר יוסף ריטר.
- מ"פ נ' - רס"ג עוד נבון.
- מ"פ ז' - סרן דן ארז.
- מ"פ ח' - סרן חיים מיכאלי.
- מ"פ ט' - סרן משה יזרעאלי.
- מ"פ מפקדה - רס"נ זאב הורוביץ.

מלחמת יוה"כ - חס' 9

עוחק מס' 810000....

חטיבה 9

גדוד 91 חרמ"ש

נהרג בתאריך 19 אוק' 73
והוחלף ע"י סגנו רס"נ מאיר ברנד
הוחלף עם העברתו לתפקיד ה-מג"ד
בתאריך 19 אוק' 73 ע"י רס"נ איתן כהן.
הוחלף בגלל פציעה
בתאריך 19 אוק' 73.
הוחלף בגלל בעיות רפואיות עקב פציעה
קודמת בתאריך 23 אוק' 73 ע"י סג"מ
יוסף גינסבורג.

מג"ד - סא"ל משה אגוזי
סמ"נ - רס"נ מאיר ברנד
קמב"ץ - סרן מיכאל רכט
קמ"ן - סמ"ר אפרים סתוי.
ק' קשר - סרן שלמה פריסקי
קא"פ - רס"ר נחום חרמון
קח"ש - סרן יצחק גולן
רופא - סגן ד"ר רפאל עינת
שליש - סרן צבי קארו
מ"פ כ' - סרן אלישע האט
מ"פ ל' - סרן מיכאל פרידמן
מ"פ מ' - סרן יצחק פרידלנד
מ"פ ג' - סרן אביגדור גולדברג
מ"פ מפקדה - סרן יצחק אגמי

מ ש ג " ש
ת ח " ש
..... 8. / ..... מט"ח

חטיבה 4 במלחמת יום הכיפורים

זהותה ורכיבה

חטיבה 4 הייתה חטיבת חי"ר במסגרת פיקוד המרכז. במהלך שנה 1972, הוחלט על הסבתה לחטיבה ממוכנה. החטיבה נבנתה על בסיס 3 גדודים 42, 127 ו-95. גדוד 42 עבר הסבה לגדוד חרמ"ש ביולי 1972; גדוד 127-בדצמבר 1972. גדוד 95 היה גדוד הסנקים של חטיבה 164. עם הסבת חט" 164 לחטיבה סנקים שוט קל, הועבר גדוד 95 (גדוד שרמן) לחטיבה 4. ביולי 1972 עבר הגדוד אימון גדודי, כמו כן שולבו פלוגות סנקים מגדוד 95 באימוני גדודי ה-חרמ"ש. כל האימונים בוצעו בחטיבה 500, במסגרת זאת בוצעה הסבה מרוכזה לכל קציני ה-חרמ"ש, וה-מ"מים עברו קורס מ"מים שריון. ביולי 1973 ביצע גדוד 127 אימון רענן ב-מא"ח 500, ולקראת סוף השנה היה מוכונן גם אימון לגדוד 42. תהליך זה הביא את החטיבה למצב, שבכניסה למלחמה, הייתה לאחר החליף הסבה ואימונים מסודרים, כל מרכיביה עברו אימון והגיעו לרמת תפעול טובה. עד אפריל 73 הייתה חט" 4 מרוכזת במחנה תל השומר, ואז הועברה ל-מיק" הצמון וקיבלה את מחנה כורדני מחטיבה 179 (שקודמה לטילון).

בחתום לחכנית בי"ש, היה ה-דק"מ צריך להתקבל בחורף 1973, אולם בלחץ ה-מח"ט הוחלט על הקדמת המועד. 2 פלוגות סנקים התקבלו מחטיבה 500, לאחר אימונים, פלוגה אחת התקבלה מ-ימ"ח חט" 164 ופלוגה רביעית התקבלה לאחר שעברה שלבים ארוכים של היקונים. כך, מאשריל, התחילה החטיבה להקים את ה-ימ"ח במחנה כורדני. חטיבת חי"ר 4 נבנתה כחטיבה ממוכנת בתהליך אישי של השלמת פריטי אפסנאוח.

ב-15 יולי 73 נערך בפיקוד הצמון הרגיל גיוס. היות וחטיבה בשלב הראשון לא הייתה ממוכנת לגיוס, לא ניתנה למטקדה החטיבה פקודה הוראה, והגיוס בוצע באופן פתאומי. למרות זאת, עברו ההתייבבות ונוהל הגיוס בהצלחה. ליקויים אותרו ותוקנו, כך שהגיוס ב-ימ"ח תמל"ד התנהל היטב.

הפיקוד הבכיר של החטיבה היח:
מח"ט - אל"מ יעקב הדר (פטר).
סמח"ט - סא"ל אברהם נרפן.

מלחמת יונה"כ - חט' 4

עותק מס' *8.1.10*

מג"ד טנקים 95 - סא"ל יעקב נויפלד ז"ל

מג"ד חרמ"ש 42 - סא"ל גר גיל

מג"ד חרמ"ש 127 - רס"נ מרדכי אילת

מגיוס להיערכות

ערב יום הכיפורים תשל"ד, 5 אוק' 73, הוכרז על כוננות, וכל חיילי הסדיר נשארו בחטיבה. ב-יונה"כ, שבת, 6 אוק', בשעה 0755, כשהתקבלה במרכז הגיוס ההודעה להכין את מרכז הגיוס כחל השומר לקראת גיוס החטיבה, ניתנה הוראה לבדוק כמה כלי רכב יגיעו עם פעילי הגיוס. החטיבה היחה מתוכננת להיות החטיבה הממוכנת של אוגדה 210. גם משקדת האוגדה וגם החטיבה היו בשלבי הקמה (משקדת האוגדה נמצאה עוד בשלבי בניה ראשוניים). ביולי 1973 השתתפה חט' 4 בתרגיל משקדות אוגדתי, שהיה תרגיל ראשון, אולם החטיבה עדיין לא הוכפפה ל-אוג' 210.

ש ל י ש ו ת

בשעה 1030, התקבלה בחטיבה פקודה גיוס. הדבר התבטא בעיקר על הרכב הפרט"ט של המפיצים והחטיבה לא הזדקקה לשום מוגיח. החליך הטעת הצווים נעשה בזריזות וביעילות (תום לכך התרגיל שנעשה בחודש יולי). עד שעה 1630, כבר היו כל החיילים מרוכזים במקומות מפגש, מוכנים להסעה לכורדני. ההסעה התעכבה עקב חוסר באוטובוסים, היות שהעדיפות ניתנה לחטיבות הטנקים. סגל הפיקוד על החטיבה ומרבית הקצינים הוזעקו טלפוניית והגיעו ישירות ברכבם הפרטי למחנה כורדני. בשעה 2000 החלה החטיבה לקבל אוטובוסים והחלה הטעת החיילים למחנה כורדני, כך שעד חצות היתה כל החטיבה מרוכזת כבר ב-ימ"ח והחלה בעבודות הכנס וזווד ה-רק"ט.

אפסנאות / חימוש

כבר עם מתן פקודת הגיוס, החל הסגל הסדיר בחטיבה בהכנת ה-ימ"ח וה-רק"ט לקליטת המבווייסים. מספר נתוני יסוד עבמו בהכנה המהירה: חסרו לחטיבה 26 זחל"מים, שנמטרו לאימון לגדוד תה"ן אוגדתי, חסרו נ"נים ורכב לדרגים. היה פער גדול במקלעי 0.3 (55 מקלעים), ו-9 טלסקופים לטנקים היו בחיקון.

בחטיבה היו 3 פלוגות 51 - M ופלוגת 50 - M. שלוש פלוגות היו במצב מניח את הדעת, אך לפלוגת 51 - M אחח חסרו הרבה פריטי זווד. מרבית החוסרים גבעו מאי טיום תהליך ההסכה. צוות ה-ימ"ח הסדיר החל בעבודות כהתאם לחיק ההתארגנות, וצוות המפקדים והחלוץ שהגיעו בשעות הצהריים ו-אחה"צ הצטרפו והקלו על עבודות ההכנה.

מלחמת יום"ב - חט"ב 4
עוהק מס' 91000

החמושה החטיבה הייתה מרוכזת במחנה ג'למי (ליד טבעון). הארגון הסתיים שבועיים לפני תחילת המלחמה, ולחודש אוק' תוכננה השתלמות חלוץ ללימוד המחנה ובסיס התחמושה. מועד משיכת התחמושה של החטיבה נקבע ל-18, לאור שיקולים פיקודיים וקביעת סדר עדיפויות. ב-19ה"כ ה-מח"ט החליט לא להמתין זמן רב, ושלה כבר בשעה 1700 ממקדי חוליות שליטה וצוותים למשיכת התחמושה. משיכת התחמושה החלה בשעה 2230 והתנהלה למרות החקלות השונות, במהירות. ה-מח"ט קבע קדימות לחמושה M-51 על זו של M-50.

ביום א' בשעה 0030 היו במקדח החטיבה ומפקדות הגדודים מוכנות לתזוזה. בגדודים עצמם נמשך תהליך הזווד והחימוש. הוראות קשר הגיעו מאוגדה 210 וחולקו לכוחות. לאור התנועות והכוחות הרבים שהיו במחנה כוודני החליט ה-מח"ט להוציא את הכוחות המוכנים מהמחנה, וריכזם ליד כפר מסריק. בשעה 0600 הודיע רמ"ט פיקוד הצפון, תא"ל אורי בראון, ל-מח"ט, שהוך חצי שעה עד שעה עליו להיות מוכן לתזוזה עם 2 פלוגות.

בשעה 0700 החלה החטיבה לנוע לעבר אלמגור ובגשר אריק. בראש נע ה-מח"ט החטיבתי, ואחריו 2 פלוגות טנקים ו-2 גדודי חרמ"ש. 2 פלוגות טנקים נוספות עדיין נשארו כאשר באחת הפלוגות הסרים 7 טלסקופים.

בשעה 1200 הגיע חלוץ החטיבה לאלמגור. שם המתין ל-מח"ט קצין קישור מאוגדה 210, שהודיע ל-מח"ט להצוה את הירדן בגשר אריק עם הטנקים, ולעלות בציר יהודיה במסגרת האוגדה; את גדודי ה-חרמ"ש נאמר ל-מח"ט להשאיר באלמגור. בשעה 1300, הצטרפה לחטיבה פלוגת טנקים נוספת וצווה הטיור כיוון את יתרה הטנקים להצטרף לחטיבה.

פרוץ השרבות, יום א', י"א תשרי, 7 אוק'

עם מעבר בגשר אריק, נוכחו כוחות החטיבה מיד בחומרת המצב ששרד. כוחות הנדסה הכינו את הגשר לפיצוץ, דבר שהעיד על החששות מעוצמת האויב. אח"כ ראה ה-מח"ט את כוחות החטיבה 179 נלחמים בציר יהודיה. בהתאם לפקודה, התחיל ה-מח"ט בתנועה על הציר, אחרי חפ"ק האוגדה, כשלהטותו כ-15 טנקים. תוך כדי תנועה הבהין ה-מח"ט בדרומו ככה תושבים, הנע במהירות מערבה בציר "פיקודו". ה-מח"ט הגיע לכה, בירר את המצב ואלו טענו כי כה טנקים פורי נע אחריהם על הציר וכי בתנועה נסיגה נמצא גם כה חרמ"ש מגדוד 51 של חט' "גולני". ה-מח"ט, שנוכח שהמצב בציר "פיקודו" חמור, פנה למפקד האוגדה, אלוף דן לנר, בבקשה לנוע לציר ולבלום את הטנקים הסורים. בשעה 1400 קיבל ה-מח"ט אישור והחל לנוע לעבר ציר "פיקודו".

מלחמת יונה"כ - חט' 4
עותק מס' .....
.....

בהיכנסו לציר, ראה ה-מח"ט כח טנקי שוט קל בן 10 טנקים, הנע על ציר יהודיה. ה-מח"ט פנה שוב למפקד האוגדה וביקש לצרף לו את כח הטנקים. האחרון אישר וה-מח"ט שלח את פלוגת הג'יפים שחפנה את גדוד השוטטים לציר "פיקרדו". החברר שזהו גדוד 39, גדוד מילואים של החטיבה 188, בפיקוד סא"ל יואב וספי ז"ל. הגדוד הצטרף לחטיבה ונשלח מיד לעקוף את גדוד 95 ולהחייב בראש הכח. עם עקיפת גדוד 95 (כ-2 ק"מ מערבית ל"פיקרדו" 45) נכנס גדוד השוטטים למגע עם הכח הסורי, שנע בצורה לא מסודרת. במהלך קרב אש שנמשך שעהיים (כשהמש מאירה מול עיני הסורים) הושמדו 13 טנקי אויב ומספר נגמ"שים. תוך כדי קרב שיפרה החטיבה עמדות והתקדמה על "פיקרדו" 47, שם נפתחה עליה אש מהאגף ונפגעו 2 טנקים מגדוד 39. בשלב זה קיבל ה-מח"ט פקודה להיערך לקראת הלילה תוך תשומת לב לקיום ציוד ה-א"א של האויב, שהגביל את אפשרות פעולת כוחותינו. היות שהחטיבה היתה בשטח פתוח, החליט ה-מח"ט לנוע אחורה להיערך כך שכל אויב שיתקרב יופיע על קו הרקיע. פלוגה אחת מגדוד 39 נפרטה קדימה, שאר כוחות החטיבה היו ערוכים לאורך ציר "פיקרדו" וכללו סה"כ - כ-40 טנקים, (20 שוטטים ו-20 שרמטים) וסוללה 150 מ"מ שמוקמה ע"י החטיבה. דלק ותחמושת לא הגיעו לחטיבה במשך הלילה-הן בגלל שהצריכה היתה מעטה והן עקב העובדה שאוגדה 210 עדיין לא היחה ערוכה למתן שירותי תחזוקה.

יום ב', י"ב חשוי, 8 אוי'

כמה דקות לאחר הצות, שמעו כוחות חוד של החטיבה, מגדוד 39, רעש טנקים שמתקרבים אליהם. מג"ד 39 טען שהרעש נשמע כרעש טנקי שוט קל. החטיבה ביררה באוגדה ונמסר לה שהיא המזרחית ביותר וכל כח מזרחה לה הוא כח אויב. בבירור נוסף עם ק' ה-אג"מ פיקודי, נמסר שהכח שנע מערבה לא נע בציר "פיקרדו" אלא בציר אחר, אולם הסתבר שהיתה טעות בתיאום בין הכוחות. גדוד 39, שהיה משוכנע שמתקרב אויב, ירה פגז אחד וחדל. החברר שהטנקים היו של גדוד 53 מחטיבה 188 שנעו מערבה, ותוטר התיאום גרם לכך ש-חט' 4 לא ידעה על הדבר. בשעה 0200, נוצר קשר בין סגן מפקד אוגדה 146, אל"מ אברהם רותם, ל-מח"ט 4, והחטיבה עברה ח"פ אוגדה 146. כעבור כחצי שעה, הגיע אל"מ רותם ל-מח"ט, עדכן אותו על המצב והודיע לו על תחילת התקפת הנגד של אוגדה 146, עם בוקר. שעת ה"ש" נקבעה לשעה 0630. כן נמסר ל-מח"ט שיקבל גדוד נוסף, גדוד 61 בפיקוד סא"ל משה מלר מ-חט' 205.

לאור מיקום החטיבה בשטח נמוך, ביקש ה-מח"ט להתחיל לנוע כשעדיין שוררת חשכה, בשעה 0500, על מנה שעם הזריחה יימצא בשטח שולט, האי שורר ניתן, ובשעה 0500 החלה החטיבה לנוע,

מלחמת יוה"כ - ח"ט 4

עוזק מס' 8/1000

כשמגמתה הראשונה "פיקרדו" 47. החטיבה מנתה את גדוד 39 (שבמשך הלילה הגיע ל-25 טנקים), גדוד 95 (שמנה כ-20 טנקים) וגדוד 61 (שהיה בחנועה "פיקרדו" להצטרפות לחטיבה).

גדוד 39 נע ראשון והתפרט לעבר המשך חנועה לכיוון "פיקרדו" 47, 48, תוך יצירת מגע עם אויב. היות שעוד ביום שעבר ידע ה-מח"ט שאויב ממוקם צפונית ל"פיקרדו", החליט שגדוד 61, שנע אחרון בשדרה, יעקוף את גדוד 95, יפנה צפונה בציר "צבעון" ויהלץ לכיוון "צבעון" 51, על מנת להגיע לציר הנפט. במקביל קיבל ה-מח"ט פקודה ממפקד האוגדה לשלוח את גדוד 95 (שרמן) לאיזור "פיקרדו"- "טיפה" על מנת לסייע לכוחות המזרחיים של האוגדה. בחנועה, טעה גדוד 95. היות שלגדוד חסר דלק, החזירו ה-מח"ט למפגש "פיקרדו"- "פלגה", על מנת לתדלק, כדי שה-מח"ט יוכל לשלבו בהמשך החנועה. תוך הדילוק, הותקף הגדוד ע"י מטוסי מיג, שלא גרמו לנזקים. בשלב זה נקלע זחל"מ ה-סמח"ט, סא"ל אברהם נרפן, לשטח קדמי ונפגע. בפעולה חילוץ ה-סמח"ט הפצוע, נפגעו ונהרגו ה-קמב"ץ ק' ה-אג"מ וה-קמ"ן.

במקביל לכל השלב של מהלך גדוד 95, יצרו גדוד 39 וגדוד 61 מגע עם אויב, במגמה להגיע לשליטה על ציר הנפט (שהפך לציר חנועה עיקרי של הכוחות הסורים) ולנתקו. גדוד 39 המשיך להתקדם וללחוץ בציר "יריב" לכיוון ציר הנפט, גדוד 61 התקדם בציר "צבעון" והשאיר פלוגה שחפה לכיוון גדוד 39. גדוד 39 הצליח בשלב זה, בשעה 0900, להגיע לשליטה באש על ציר הנפט ואיתר מגנן נ"ט בסגול 373. משום שבבול הגזרה בין החטיבה לחטיבה 205 היה ק"מ מערבית לציר "טיפה", הופנה גדוד 61 לאגף המזרחי של גדוד 39 תוך שליטה על ציר הנפט. בשעה 1530 שלטו 2 הגדודים, 39 ו-61, על כל מרחב ציר הנפט בין תל ג'וחדר לסגול 373. בשעה זאת הדלק בגדוד 61 היה קרוב לסופו והתחמושת בגדוד 39 היתה מועטת. לאור זאת ניתנה הנחיה לא להמשיך להתקדם, לשמור מגע ולפתוח באש לעבר מטרות אשר יש בהן טכנה. גדוד 95 הופנה לאבטחת האגף המערבי של החטיבה לאזור "צבעון" 51 ולאבטחת האזור הצפוני תוך שליטה על סגול 373. חטיבה 9 הגיעה לפני חשכה לעורף החטיבה והתמקמה בציר "ישיבה", לאבטחת האגף המערבי של האוגדה. עם חשכה, תוך אבטחה ודירוג, דיילגו גדוד 61 ו-39 2 ק"מ מערבה, לעבר ציר "יריב", על מנת לתדלק ולתחמש. משך הלילה הוקדש לחימונים ולהשלמת כלים, כאשר גדוד השרמנים מצליח - ע"י הוצאת טלסקופים מכלים פגועים-להגדיל את מספרו. בלילה נערכה קבוצה פקודות אוגדהית ב"ציקה" 50, ובה נמסר שעל החטיבה מוטל להמשיך וללחוץ צפונה לעבר ציר "רשת", חטיבה 9 תנוע באגף המערבי לעבר חושנייה וחטיבה 205 באגף המזרחי לעבר תל פרס.

מלחמת יונה"כ - חט" 4
עוזק מס' 6000.....

יום ג', י"ג תשרי, 9 אוק'

עם בוקר, נעה החטיבה והשחלטה על ציר הנפט מהעמדות שעזבה אמש, תוך מגמה להמשיך להתקדם צפונה. החכנית החטיבתית היחה שגדוד 61 ינוע דרך האגף המערבי של חל פרט לעבר ציר "רשת", גדוד 39 ינוע במרכז על ציר "שברון" וגדוד 95 ינוע באגף המערבי, במקביל לחטיבה 9. ההתקדמות התבצעה בחנועה מאובטחת תוך מגע עם כוחות אויב. לקראת שעה 1000, כבר הגיעה החטיבה לשליטה על ציר "רשת" בין 61 ל-60. ציר 61 התייצב מערביה לחל פרט; גדוד 39 כ-2 ק"מ מדרום לציר "רשת" על ציר "שברון"; וגדוד 95 ממערב לו.

מיד עם הגיע הכוחות לעמדות השולטות על ציר "רשת" התגלה כח אויב גדול בין ציר "רשת" לציר "רעיה" (ציר המערכת). כח האויב, שמנה כ-80 טנקים (רובם מסוג T-62), חלקו עמד וחלקו היה בתנועה מערבה לעבר אזור חושניה, שם יצרו הסורים מגנן רציני. הגדודים פתחו מיד באש וחזרו לנהל קרב, כאשר מנגד הותקף גדוד 95 מהאגף הצפוני, מכיוון חושניה, ע"י כח טנקים. במקביל, יצרה כבר חטיבה 9 מגע עם מגנן חושניה. גדוד 95, שנתקל באש רצינית, החל להיסוג. ה-מח"ט קיבל פקודה לשלוח 10 טנקים אחורה לעבר ציר הנפט, וכשעבר ליד חורשה באזור סגול 325, נתקל באש אויב שבעה בשלושה טנקים. כתוצאה מעיכוב זה, הוחלט לא לשלוח את הכח לחטיבה 205. הגדוד התייצב מחדש למגע עם הכח הסורי.

חטיבה 9, שנתקלה במגנן רציני בדרום חושניה, החליטה לתקוף מכיוון דרום. כוחותיה עברו דרך גד' 95 ותקפו את המגנן, והדבר הקל ושחרר את הלחץ על הגדוד. בינתיים, המשיכו גדודים 61 ו-39 במגע עם הכח הסורי עד חשכה.

עם חשכה, נשארו כוחות החטיבה בעמדות. הדרגים הגיעו בלילה והובלו אל הגדודים ע"י ה-טמח"ט החדש, סא"ל שלום סלע, בציר "יריב"-צבעון". גדוד 95, שנפגע קשות במשך היום, התרכז בחורשה ליד סגול 325, שם עסק בשיקום כלים ובפינוי נפגעים וחללים, תוך שהוא מצליח להגיע ל-סד"כ של 12 טנקים.

יום ד', י"ד תשרי, 10 אוק'

במשך הלילה הצליחה החטיבה להגיע ל-סד"כ של 45 טנקים. עד הבוקר גדוד 39 עדיין לא הספיק לסיים את חימושו. הפקודה שניתנה ל-מח"ט לקראת יום ד' היחה להשחלט על הרכס השולט על הקו הסגול ולתפוס עמדות באזור מוצב 111 (השולט על ציר כודנה), כדי לחפות על הבקעת האוגדה בציר. עם אור ראשון, התייצבו גדוד 61 וגדוד 39 בעמדותיהם על מנת שיוכלו להמשיך צפונה. תוך כדי כך עדיין נוצר מגע אש עם כוחות אויב, שהיו בשטח, ולכן החליט ה-מח"ט בשלב זה לדלג מערבה את גדוד 39 (שסיים את חימושו).

מלחמת יונה"ב - חט"ב 4

עוזק מס"ב.....

הגדוד דילג בערך בשעה 1000 תוך שהוא נקלע להפגזה ארטילרית, ונשלח לצפון מזרח, לגדוד 95, באזור "רשת" 58-59. הוחלט על קידום גדוד 61 (בחיפוי גד' 95-39) לאזור תל א-שעאף (סגול 336), בהנחה שמהלך זה יאפשר השחלטות על יתר המוצבים שפונה עד ציר כודנה. גדוד 61 ביצע זאת בתנועה מהירה והשתלט על שתי כיפות שולטות. בעקבות זאת החלו הטנקים הסורים לנחק מגע. ה-מח"ט ניצל זאת לקידום מהיר של גד' 95 ו-39 מזרחה, ובחיפוי של גדוד 61 צפונה, הסתערו 2 הגדודים והשתלטו על כל אזור הקו הסגול. החטיבה הייתה פרוטה עם גדוד 61 בסגול 336, וגדוד 39 בסגול 322, והמשיכה לפגוע באויב שנע מזרחה ולנהל אש עם מערך לדנה. השעה הייתה 1200, ובסיום התקפה זאת מנתה החטיבה למעלה מ-20 טנקים.

בשלב זה קיבלו הכוחות פקודה לחפוז לכיוון מזרח להתקפת חטיבה 205 באזור רפיד צפונה. ההתקפה נכשלה. בסיומה נשלח גדוד 39 (8 טנקים) להשתלט על האגף הצפוני של פיתחת כודנה ועל תל עכשה. ה-מג"ד עם 5 טנקים ירד ממוצב ה-בט"ש 111, חצה את הפיתחה בסיוע עשן ולאחר קרב אש עם נ"ט ו-2 טנקים השתלט על תל עכשה, תוך כדי הפעולה עלו 2 טנקים על מוקשים. לקראת חשכה נמטר רכס המוצבים לגדוד חרמ"ש של חטיבה 9. החטיבה גערכה לאורך ציר "רשת" 59-61, ממערב לו, בחפוזים גדודיים, במשך הלילה הגיעו החמושת ודלק לטנקים, וחוליות החימוש השקיעו מאמצים להגדלת ה-סד"כ.

יום ה', סוכות, ט"ו תשרי, 11 אוק'

עם בוקר המשיכה החטיבה בהתארגנותה לאורך ציר "רשת". במשך הלילה החזירו חוליות החימוש טנקים רבים לכשירות, כך שהחטיבה עמדה על סד"כ של 35 שוט"ם ו-20 שימניס, לקראת הצהריים, התקבלה פקודה לפתיחה באש לעבר תל כודנה והכפר על מנת לבדוק אם ישנם עדיין אויב במקום. החטיבה קידמה את אחד מגדודי השט לעמדות וזה העסיק מטרה, במשך חצי שעה. בשעות אחה"צ קיבל ה-מח"ט פקודה על העברת שלוגה מגדוד 39 לחטיבה 9 - ושלוגה זו לא חזרה עד סיום המלחמה. בלילה המשיכה החטיבה לשהות לאורך ציר "רשת".

יום ו', ט"ו תשרי, 12 אוק'

עם בוקר, התקבלה פקודה להשאיר גדוד על מוצבי הקו הסגול מציר כודנה ודרומה ועם שני גדודים לנוע לאורך ציר "רשת" עד 54, שם לפנות מזרחה, לחדור דרך מוצב בט"ש ולהגיע לציר "רפ"ש" (שנמצא מזרחית לקו הסגול) על הציר הזה לנוע דרומה ולכבוש את כודנה מצפון.

מלחמת יוה"ב - חט" 4
עוחק מס' 81... ..

גדוד 95 נפרס לאורך הדכסים מדרום לציר כודנה וגדודים 39 ו-61 החלו בתנועה על ציר "רשת".
גדוד 39 הוביל, פנה מזרחה והחל לעקוף את מוצב בט"ש 110 מצפון, ע"מ להגיע לציר "רפשי". תוך
תנועה נתקל הגדוד בחעלת נ"ט רחבה שחייבה עקיפה מצפון בלבד. התנועה התבצעה תחת הפגזה.
גדוד 61 חפש במקביל עמדות חיפוי מצפון לאזור הפריצה של גדוד 39. תוך תנועה גדוד 39 מזרחה,
בירידה קשה, פרס אחד הטנקים זהל. כאשר החל הגדוד לצאת לשטח הפתוח, קיבל ה-מח"ט פקודה
להחזיר את הכוחות לאחור. בחחילה לא הבין מדוע, היות שפרט לבעיות קרקע, החכנית התנהלה
בצורה תקינה ללא אש ישירה נגדית. גדוד 39 חזר איפוא מערבה כאשר בדרך נאלץ להשאיר עוד
טנק. נשאר במקום כח לצורך חיפוי וחילוץ.

גדוד 39 ו-61 דולגו מערבה לציר "רשת" וה-מח"ט קיבל פקודה על העברת פלוגה לחטיבה 205.
הועברה פלוגה מגדוד 61, כך שהגדוד נשאר על 5 טנקים. משך אה"צ נערכו פעולות חילוץ
בעזרת צמ"ה, כוסמת תעלת ה-נ"ט, חולצו 2 טנקים ואחד נשאר.
תוך כדי הפעולה, נפצע מ"פ מ-גד" 39, ו-מג"ד 95, סא"ל יעקב נויפלד, נהרג מהפגזה ארטילרית
והפיקוד הועבר ל-סמג"ד. אה"צ הועברה אחזקת הקו לחטיבה 670, ובמסגרת זאת הועבר לחטיבה
זו גדוד 95 חטיבה 4 קיבלה את גדוד הסיוור 288 (של אוג' 146) בפיקוד סא"ל צבי דהב
והפכה לכח התקפות נגד עיקרי לכל הגזרה, כשלושתה 3 גדודי שוטי. 39, 61, ו-288.
עד ה-16 לחודש, שהתה החטיבה במרחב צפוני ל-נח"ל גשור ושימשה עתודה גזרתית. הזמן
הוקדש להשלמת טנקים והגדודים הגיעו ל-סד"כ של גדוד 39 - 18 טנקים; גדוד 61 - 15 טנקים,
וגדוד 288 - 21 טנקים. במשך הימים הללו הוזעק החטיבה לעמדות לאורך ציר "טרזיה" ו"רשת",
למקרה של נסיון התקפה סורי, אולם לא היה כל מגע

יום ג', כ' תשרי, 16 אוק'

עם שחר, הצטוותה החטיבה לנוע במהירות עם גדוד טנקים אחד לאזור ציר "פלג" לחסום במהירות
אח הציר באזור מוצב בט"ש 109 מול כח אויב, שנע מאזור חל חרה בציר "פלג" מערבה. ה-מח"ט
הגיע את גדוד 39, שהיה הצפוני בגדודי החטיבה. תוך כדי תנועה, צורף לחטיבה כח "פליז"
בפיקוד סא"ל דן ורדי, שהיה מושחח על אנשי חטיבת 188. ה-מח"ט הורה לכח לנוע במהירות לעבר
אזור מוצב 109 (הכפר צורימן). גדוד 39 נפרס בסוללות הטנקים מדרום למוצב ומצפון, ואילו כח
"פליז" התרכז בצפון בציר "רוקינט". על הכוחות ניתכה אש ארטילרית, אולם לא זוהתה כל תנועה
אויב ולא נוצר כל מגע. סגן מפקד האוגדה, אל"מ רותם, הצטרף גם הוא לחטיבה בשלב זה.

מלחמת יוה"כ - חט" 4

עוהק מס' 810000.....

היוח שלא נוצר כל מגע, קיבל ה-מח"ט פקודה להחזיר את גדוד 39 לחניון הרגיל, ולהשאיר את כח "פליז" באזור. עם תחילה התנועה חזרה, קיבל ה-מח"ט מסגן מפקד האוגדה הוראה להמתין במקום לקראת התפתחויות צפויות. כעבור כ-3/4 שעה הגיע ס"מ האוגדה ל-מח"ט. הוא הורה לו להיכנס עם גדוד 39 מזרחה בציר "פלב" ולהשתלט על הצמתים "פלב"-רפשי" ו"פלב"-רביבים", במטרה להשיג שטח ושליטה.

תכניה ה-מח"ט היתה ששלונה אחת מגדוד 39, בפיקוד ה-מג"ד, סא"ל יואב וספי ז"ל, הנוע מדרום למוצב ותפנה צפונה לאזור סכר, שהיה במקום, וחפה על פלוגה שניה, בפיקוד ה-סמג"ד, רס"ג חיים פורת, שתנוע ותשתלט על הצמתים בחיפוי, ה-מג"ד נע, הגיע לסכר והתמקם בעמדות. התנועה לווחה בארטילריה חזקה על הכוחות. מדרום התקדם כח ה-סמג"ד. ה-סמג"ד לא זיהה את ציר "פלב" בשטח ונע בהתאם לכיוון. לפתע עלה סנק ראשון על מוקש באזור, שלא היה מסומן כ-סד"מ. במקביל לעלייה הסנק על המוקש, נהרג מג"ד 39 סא"ל יואב וספי, כחוצאה מרסיס ארטילרי. הפיקוד על הגדוד הועבר ל-סמג"ד, רס"ג חיים פורת. ה-מח"ט קיבל פקודה להפסיק את החדירה ולחזור מערבה. הכח הצפוני נשאר בחיפוי והכח הדרומי, בפיקוד ה-סמג"ד, החל לנוע מערבה. מח' ההנדסה, שהיחה כבר בחנועה לפני ה-סד"מ, נקלעה להפגזה ארטילרית. זחל"מ נפגע בפגיעה ישירה. נהרגו 2 חיילים ו-3 נפצעו. סנק נוסף עלה על מוקש ופרס זחל, כך שהיחה צורך בגרידת 2 טנקים מערבה.

הפינוי והדילוג אחורה התנהלו ע"י ה-סמג"ד בצורה מסודרת ומאורגנת. הכוחות חזרו לאזור ציר "רשת" ומשם חזרה לחניון באזור חושניה. במשך היום המשיך הכח בהתארגנותו, וכח "פליז" עזב את החטיבה.

יום ד', כ"א תשרי, 17 אוק' - יום ו', כ"ג תשרי, 19 אוק'

ב-17 אוק' בצהריים, קיבלה החטיבה פקודה לעבור ת"פ אוגדה 210. הובלת החטיבה והתארגנותה נשארו בידי ה-סמח"ט, ואילו ה-מח"ט נסע לפגישה עם ס"מ אוגדה 210, חא"ל משה בר-כוכבא. ה-מח"ט נפגש עם סגן מפקד האוגדה, ונמסרה לו משימתו - כח עתודה גזרתי במרחב האוגדה. מיקום החטיבה מערבית לצומת "ציריך" - "אמריקה". עד חצות הגיעה החטיבה לאזור והתמקמה בחניונים גדודיים. לאחר חצות נמסר ל-מח"ט שאוגדה 210 מוחלפה ע"י אוגדה 146, והחטיבה חוזרת לאוגדה המקורית שלה.

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עותק מס' .....

ב-18 אוק' (שמחת תורה תשל"ד), שהתה החטיבה בחניונים באזור "אמריקה"-ציריך". במשך היום נערכה קבוצת פקודות אוגדחית, ובה נמסר על כוונת האוגדה לתקוף את אום-בוטנה בלילה ע"י כח חי"ר. לאחר הכיבוש - כך נאמר - יימסר האזור לידי כח "סלט", בפיקוד סא"ל אגוזי ז"ל מחטיבה 9, ועל חטיבה 4 להעביר לכה "סלט" פלוגת סנקים ת"פ. הועברו 8 סנקים מגדוד 61 בפיקוד ה-קמב"ץ סרן אורי גולדפרב. (איחו בטנק שכב עם אינפוזיה ה-מג"ד, סא"ל משה מלר, שטבל מאיבוד נוזלים חמור.)

בלילה נכבש הכפר אום בוטנה ע"י כח צנחנים, ועם בוקר 19 אוק' נכנס לכפר כח "סלט" התחליפת. עם הכניסה של הכח לכפר, נתקל באויב והחל להיפגע. הוא נמצא תחת התקפת נגד חזקה של הסורים. ה-מח"ט נחלץ מיד לסיוע לכה "סלט" והניע את כוחותיו: גדוד 288 בציר "רונה" ו"רביבים" וגדוד 2 39 ק"מ ממערב לציר "רביבים", בתנועה דרומה לעבר אזור אום בוטנה. תוך כדי תנועה, נמסר שמפקד כח "סלט", מג"ד ה-חרמ"ש אגוזי, נהרג, והכח ספג נפגעים רבים (בנסיגת לחלוצ הפלוגה שאיחה היה אגוזי). קמב"ץ גדוד 61, סרן אורי גולדפרב, נהרג, ומן הכח נשארו 4 סנקים. המפקד הבכיר בגדוד 61 נותר סגן חיים דויטש וה-מח"ט תדרכו ברדיו והינחה אותם להיחלץ ולפנות נפגעים. על מנת שהחטיבה תוכל לחקוף נגד, הורה ה-מח"ט לגרודים לא להיכנס לכפר, אלא לתקוף נגד באגפים ולתפוש את השטחים השולטים. גדוד 288 השתלט על המקומות השולטים ממערב ומדרום לכפר. כח זחל"מים מהחטיבה נכנס לכפר ופינה נפגעים.

עד שעה 0800-0730 הסתיימה למעשה פעולת החילוץ והתקפת הנגד, והחטיבה הגיעה לעמדות שליטה לכיוון דרום במריסה של 4-5 ק"מ בין ציר "צלבוך" לציר "רביבים". זוהתה התקדמות אויב מאזור תל חרה. גדוד 39 מוקם באזור תל מסחרה בעמדות שולטות והאויב התקדם צפונה בצירים "רונה" ו"צלבוך" בתנועה איטית, שהקשתה את הזיהוי והאיתור. החטיבה היתה פרוסה בעמדות וניהלה אש עם האויב שהתקדם. האויב היה כח ירדני מחטיבה 40. עיקר כח האויב הופנה לעבר אום בוטנה ומיעוטו לכיוון תל מסחרה. לקראת השעה 1530 הגיע מרבית כח האויב, שמנה כ-40 סנקים, לשטח השמדה, ה-מח"ט העלה את גדוד 288 בחזית ואת גדוד 39 באגף והם החלו להשמיד את האויב. תוך ניהול אש וגילוי רמת חותחנות טובה הושמדו כ-15 סנקי צנטוריון לאויב. האויב ניחק מגע והחל בנסיגה, אשר לוותה בירי כוחותינו. במשך הלילה שהתה החטיבה בעמדות. התספוקת הגיעה לגרודים שעה שהם אבטחו את האזור לכיוון דרום.

מלחמת יוה"כ - חט" 4
 עותק מס' 8/.....

שבת כ"ד חשרי, 20 אוק' עד הפסקת האש

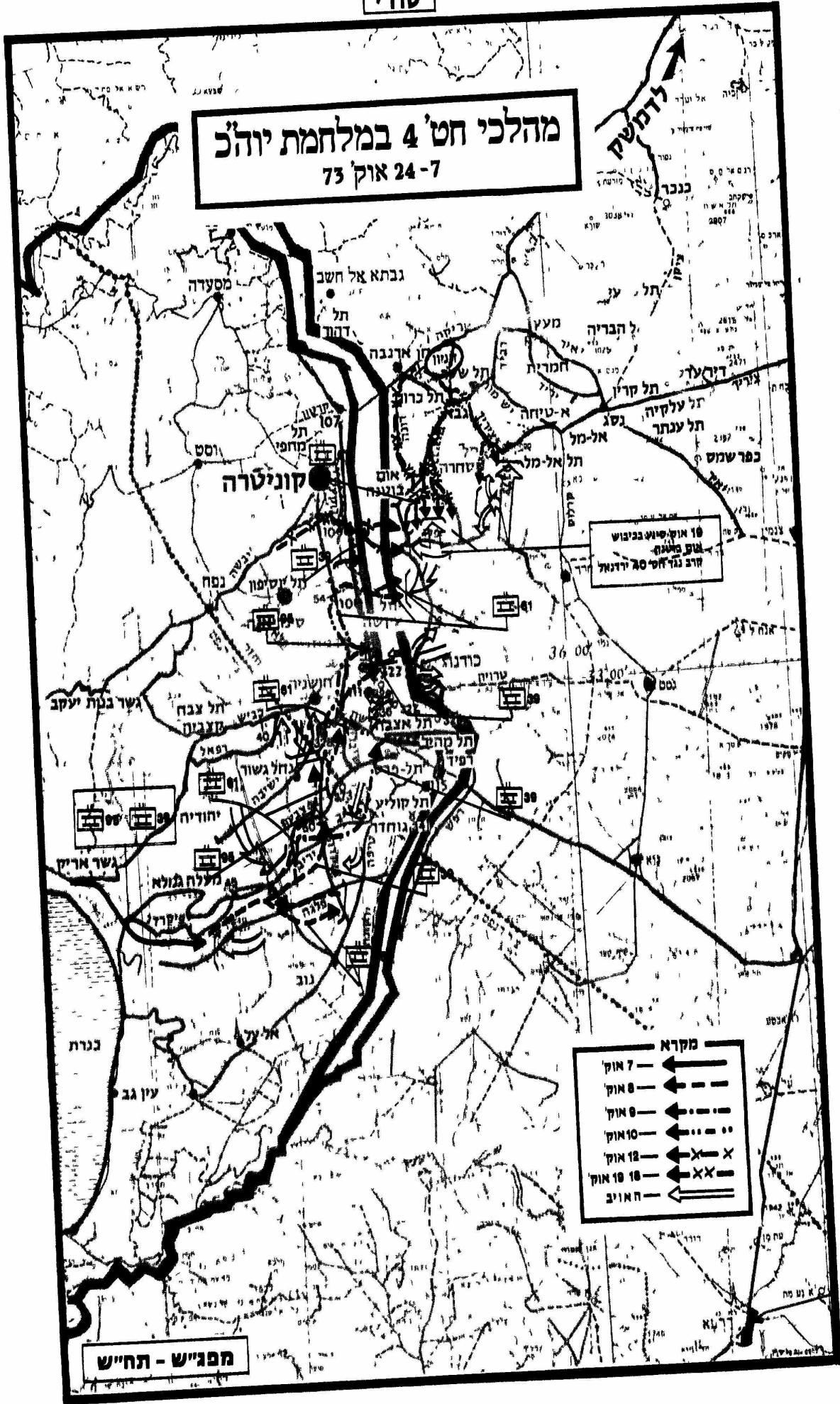
גדודי ה-חרמ"ש של החטיבה מוקמו באזור: גדוד 42 בכפר אום בוטנה וגדוד 127 באזור תל מסחרה. גדוד 39 שהה בחניון מאחורי תל מסחרה וגדוד 288 באזור צומת "ציריך"-"קרלוט", בשעות הערב המאוחרות של 20 אוק', קיבל ה-מח"ט הוראה לסייע בדחיפות לחטיבה 9 באזור "ציריך"-"יאיר", לבלום אויב. גד' 39 נשלח במהירות למשימה זו, אולם פרט להטרדות ארטילריות לא יצרו הכוחות מגע, כי האויב לא חקף, לבסוף. לקראת הפסקת האש, שיטרה החטיבה עמדה לכיוון דרום וייצבה את הקו הדרומי של מובלעת צה"ל בבשן.

לאחר הפסקת האש

חטיבה 4, שהחלה את המלחמה כחטיבה ממוכנת בשלבי החארגנוח, עברה אותה כחטיבת טנקים. גדודי ה-חרמ"ש של החטיבה, 42 ו-127, הצטרפו רק לקראת סוף המלחמה, החל מקרבות אום בוטנה, אולם נשאו כנטל העיקרי ב"מלחמה שלאחר המלחמה", היא מלחמת ההתשה. במלחמת ההתשה שירתה החטיבה בתחום מובלעת בבשן, וספגה נפגעים, למרות מגבלות הגיל, עמדה החטיבה בכבוד בכל המשימות שהוטלו עליה.

מהלכי חט' 4 במלחמת יוה"כ

24-7 אוק' 73

10 אוקטובר בניבוש
גוש מדינת
קרב נגד חטי' 86 ירדנאית

מקרא

7 אוק'	←
8 אוק'	←
9 אוק'	←
10 אוק'	←
12 אוק'	← X X
18 19 אוק'	← X X
ח' אויב	←

מפגיש - תחיש

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עוחק מס'.....

חטיבה 4 - סגל הפיקוד במלחמת יוה"כ

חט" ממוכנת (לחמה כחטיבת סנקים) מילואים

סנקים סוג - שרמן (אורגני) שוט מטאור (גד' מצורף) ושוט קל (גד' מצורף)

מח"ט - אל"מ יעקב הדר

הוחלף בגלל פציעה

סמח"ט - סא"ל אברהם נרפן

בתאריך 8 אוק' ע"י סא"ל שלום סלע

סא"ל נרפן חזר לתפקידו ב-21 אוק'.

נהרג

ק' אג"מ - סרן יששכר חרמץ

בתאריך 8 אוק' 73 והוחלף ע"י

רס"נ שלמה גונן.

נהרג

קמ"ן - רס"נ יהונתן היימן

בתאריך 8 אוק' 73 והוחלף ע"י

סרן דרור גלילי.

נהרג

ק' קשר - רס"נ יהונתן הכהן

קמכ"ץ - סרן רמי סמו

בתאריך 8 אוק' 73 והוחלף ע"י

רס"נ יוסף לביא.

מס"ח - סא"ל לליק

קא"פ - רס"נ עמי עברון

קח"ש - רס"נ יצחק פריבנר

קה"ס - סרן אריה פלד

רופא - רס"נ ד"ר מיכאל אטלס

קשל"ח - רס"נ משה קורן

מפקד מרכז הגיוס - אע"צ גבאי

ק' חינוך - סרן אייל משה

מ"פ ג' יפים - רס"נ גיורא אשכנזי

מלחמת יוה"כ - חס" 4

עוהק מס" 8/.....

חסיבה 4

גדוד 95

טנקים סוג - שרמן

מג"ד - סא"ל יעקב נויפלד

נהרג

בחאריך 12 אוק' 73 והוחלף ע"י סגנו

רס"נ משה הדרי

סמג"ד - רס"נ משה הדרי

עבר לחפקיד מג"ד בחאריך 12 אוק' 73

והוחלף ע"י רס"נ עודד יעקבי (סמג"ד 127)

קמב"ץ - סרן חגי פלד

קמ"ן - סרן מיכאל אוז"יק

ק' קשר - סרן דב רמתי

קח"ש - סרן אבנר אליאב

שליש - רס"נ יוסף אשתר

מ"פ א' טנקים - רס"נ עמרם אמיר

מ"פ ב' טנקים - סרן משה ניר

נהרג

בחאריך 9 אוק' 73 והוחלף ע"י

סרן אשר פריהר

מ"פ ג' טנקים - רס"נ נמרוד דגן

מ"פ ד' טנקים - רס"נ חיים בוארון

נהרג

בחאריך 9 אוק' 73 והוחלף ע"י

סרן רפי שמואלוס

מ"פ מפקדה - רס"נ צבי קרני

מלחמת ינה"כ - חט' 4
עוהק מס' 81.....

חטיבה 4

גדוד 39

סנקים סוג - שוט על

(גדוד המילואים של חט' 188 הסדירה - לחם במסגרת חט' 4)

נהרג

מג"ד - סא"ל יואב וספי

בתאריך 16 אוק' 73 והוחלף ע"י סגנו,

רס"נ חיים פורת.

הועבר לתפקיד מג"ד בתאריך 16 אוק' 73

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 16 אוק' 73.

סמג"ד - רס"נ חיים פורת

קמב"ץ - סגן יאיר גוטמן

קמ"ן - סגן יאיר פלמוני

ק' קשר - רס"ר שי

קא"פ - רס"ל אליעזר אפורי

מתאריך 12 אוק' 73

קח"ש - סגן משה ניב

רופא - סגן זאב ויסמן

שליש - סגן מנשה ענתר

נהרג

מ"ס כ' סנקים - סרן יוסף שריג

בתאריך 10 אוק' 73

מ"ס ל' סנקים - סגן אברהם סלע

הוחלף בגלל פציעה

מ"ס מ' סנקים - סרן אבנר זילבר

בתאריך 8 אוק' 73

מ"ס ס' חרמ"ש - סגן עופר נבו

מ"ס מפקדה - סרן עמינדב אביבי

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עוהק מס".....

חטיבה 4

גדוד 61

סנקים סוג - שופ מטאור

(גדוד אורגני של חט" 205 - לחם במסגרת חט" 4)

מג"ד - סא"ל משה מלך

נפצע ב-19 אוק' והוחלף

בחאריך 21 אוק' ע"י רס"נ שמעון גולן

נפצע בחאריך 15 אוק' 73 והוחלף ע"י

הקמב"צ, סרן אורי גולדפרב, שנהרג ב-19

אוק' בפקדו על כח במקום ה-מג"ד הפצוע

הפך ל-סמג"ד ב-15 אוק'

והוחלף ע"י סרן אהוד אברהם

נפצע בחאריך 15 אוק' 73

והוחלף ע"י סמ"ר יהודה הלפרין

נהרג

ב-17 אוק' 73 הוחלף ע"י סגן דון פאר

סמג"ד - רס"נ ינאי שינפלד

קמב"צ - סרן אורי גולדפרב

קמ"נ - סגן גד בר-דוד

ק' קשר - סגן אריה הרטל

קש"א - סגן מנחם מנחם

קא"פ - רס"ל צבי נתן

קח"ש - סרן אמנון לב

רופא - סרן אליהו ששון

שליש - סרן אמנון תמרי

נפצע ב-12 אוק'

הוחלף בגלל העברה לתפקיד מג"ד

בחאריך 21 אוק' 73 ע"י סרן יהודה אריאלי

נפצע ב-12 אוק' והפלוגה פוזרה

אח"כ הוקמה פל"מ חדשה בפקוד סגן יחיעם הלוי

הוחלף ע"י סגן טוביה דגן

מ"פ כ' סנקים - סרן דוד פרידמן

מ"פ ל' סנקים - רס"נ שמעון גולן

מ"פ מ' סנקים - סרן אורי עופרי

מ"פ ס' חרמ"ש - סרן יאיר פורמן

מ"פ מפקדה - רס"נ צבי פסטר

מלחמת יוה"כ - חט"ב - 4
עוהק מס"ב.....

חטיבה 4

גדוד 42 חרמ"ש

- מג"ד - סא"ל גד גיל
- סמג"ד - רס"נ ירמיהו לבקוב
- קמב"ץ - סרן אלי אדמוני
- קפ"ן - סרן מנשה מלמוד
- ק' קשר - סרן יגאל בהט
- קח"ש - סרן שלום דסקלו
- רופא - סרן דב שבתון
- שליש - סרן אהרן פרסיקו
- מ"פ ו' חרמ"ש - רס"נ אלי גונן
- מ"פ ז' חרמ"ש - רס"נ יואל מהרשק
- מ"פ ח' חרמ"ש - רס"נ עודד גונן
- מ"פ ט' חרמ"ש - רס"נ יעקב פורת
- מ"פ מפקדה - רס"נ יעקב קיסר

מלחמת יוה"כ - חט" 4

עוחק מס' .../.....

חטיבה 4

גדוד 127 חרמ"ש

מג"ד - סא"ל מרדכי אילח

סמג"ד - רס"נ עודד יעקובי

עבר להיות סמג"ד מנקיט 95

בחאר"ן 12 אוק" והיה שם עד הפסקת האש

עם הפסקת האש חזר לגדוד 127.

קמב"ד - סרן עמוס ישראלי

קמ"נ - סגן אפרים קרול

ק"קשר - סרן יעקב גרזס

קח"ש - סרן אנדריי סמואל

רופא - סגן יוסף ברנר

שליש - סרן שמואל גרבר

מ"פ כ" חרמ"ש - רס"נ שמואל צור

מ"פ ל" חרמ"ש - רס"נ מרדכי גזית

מ"פ מ" חרמ"ש - רס"נ חנן קרפ

מ"פ נ" חרמ"ש - רס"נ חנן בן-דור

מ"פ מפקדה - רס"נ עוזי ירון

מ פ ג " ש
ת ח " ש
..... עוחק מס".....

חטיבה 205 במלחמת יום הכיפורים

זהותה והרכבה

חט' 205, חטיבת טנקי שוט-מטאור מילואים היתה בנויה בפרוץ מלחמת יום כיפור על בסיס 3 גדודי טנקים, פל' קמר, פל' ג'יפים ושאר יחידות תקניות של החטיבה.

במלחמה ששה הימים - בהיותה חט' מילואים 200-השתתפה החטיבה במסגרת אוגדת האלוף אברהם יפה בכיבוש ביר לחפן, אבו עגילה, ג'בל ליבני, ביר חסנה וביר תמדה, הבקיעה במיחלה והגיעה עד החעלה.

החטיבה היתה כלולה במסגרת אוג' 146 של פיקוד המרכז ותוכננה כעחודה מטכ"לית בפרוץ הקרבות. בספטמבר 73 (חודש לפני מלחמת יום הכיפורים) השתתפו קציני החטיבה בחרגיל שלדי אוגדתי. ב-5 אוק' בשעה 1130, עם הכרזת מצב "מנעול" (כוננות ג'), הוחזרו החיילים הסדירים של החטיבה שנמצאו בחופשה.

בסיס האם של החטיבה - מחנה "עופר" - שימש בנוסף ל-3 הגדודים האורגניים גם את גדס"ר האוגדה (288).

במסגרת הכרזת הכוננות במרחב פיקוד המרכז, הורה אג"מ-מבצעים ב-מטכ"ל לפיקוד להעמיד בכוננות פל' טנקים מזוודת כח טנקים ראשוני לבלימה בגזרה. אחריות זיוד וחילוש הכלוגה הוטלה על חט' 205 ו-11 הכלים מ-גדס"ר 288 הוכנו במחנה "עופר". ב-051130 - הגיעו החיילים הסדירים והוחל בהכנות לקראת גיוס החטיבה.

מגיוס להיערכות

ב-060945 - נקרא ה-מח"ט, אל"מ יוסי פלך, לפיקוד המרכז ושם נמסר לו על גיוס החטיבה. ה-מח"ט עצמו נשאר לתדרוך ועדכון במפקדה הפיקוד, כשנוהל גיוס החטיבה מחנהל באחריות קצין ה-אג"מ החטיבתי, רס"נ יעקב מינץ. ההליך הגיוס עצמו בוצע בהתאם ל-נג"ח וחוך כדי הגיוס וההתארגנות התעוררו 2 בעיות עיקריות שפגמו בשלמות תהליך הגיוס:

מלחמת יונה"כ - חט" 205

פיקוד מס' 81.....

- א. החטיבה היתה צריכה לקבל, החל מ-"ק"2+, 34 אוטובוסים מחניון האוטובוסים ב"בניני האומה" בירושלים. אוטובוסים אלו הגיעו רק ב-"ק"4+ מאחר שבחניון שדר אי סדר מוחלט ו"כל דאלים גבר".
- ב. על פי קביעת האוגדה, היתה החטיבה צריכה לקבל כ-20 כלי רכב מ-יר"מ האוגדה למשיכת החמושת מבסיס החמושת בבית זית למחנה "עופר" ב-"ק"4+ עד "ק"6+, במציאות - הרכב לא הגיע ולכן החלה החמושת להגיע רק בשעה 0400 לפנות בוקר ה-7 לאוק".
- החל מ-061200 החלה התיצבות חיילי המילואים הראשונים של החטיבה, ולקראת שעות הערב קצב המתיצבים הלך וגבר.
- עד 070630 ("ק" + 21) התיצבו במחנה "עופר" 94 צוותים, אשר נקלטו, עברו את תהליך הרישום והחארגנו במשך כל הלילה לתזוזה. במפקדת החטיבה אולתרו שניים עד שניים וחצי צוותים מאנשי החימוש שהיו בחטיבה, כך שלקראת תזוזה היו 96 צוותים (ללא ה-גדס"ר), בפירוט הבא:
- גד' 94 - בפיקוד סא"ל גיא יעקובסון 31 צוות.
- גד' 125 - בפיקוד סא"ל טוביה תורן ז"ל 32 צוות.
- גד' 61 - בפיקוד סא"ל משה מלר 33 צוות.
- לאלה יש להוסיף את ה-גדס"ר, בפיקוד סא"ל צבי דהב, שהיה במסגרת החטיבה הן ב-ימ"ח והן ברשח הגיוס, ומנה 27 צוותים.
- ב-070800 נתקבלה פקודה לתזוזה לבזרת פיקוד הצפון. ההנחיות לגבי ציר התנועה ואופן התנועה היו סותרות, אך לבסוף נצו הגדודים בצירים הבאים:
- גד' 94 - החל לנוע ב-0830-0900 לערך על זחלים בציר ירושלים - יריחו - בית שאן - צמח.
- גד' 125 - נע בשעה 1030 לערך וגם הוא על זחלים בציר: מחנה עופר - רמאללה - שכם - ג'נין - צמח.
- גד' 61 - נע באותה שעה לערך בציר גב ההר לצופת צמח, להבדיל מהאחרים, על מובילים.
- הלחץ על החטיבה לנוע מהר צפונה יצר מצב שטנקים רבים עזבו כשהם לא מושלמים מבחינה זיורד. וכך אף בשטח הכינוס בצמח עדיין היו בטני הטנקים לא מלאים. רק במוצאי יום א', בצמח, לפני העליה לרמת הגולן, השלימה החטיבה את זיודה, כולל החמושת ה-נק"ל.

מלחמת יוה"כ - חט" 205

עוהק מס' 8.6.....

החנועה כשלעצמה לא ההנהלה על מי מנוחה. טנקים נחקעו כחוצאה מתקלות טכניות, והיו גם טנקים שהתהפכו בדרך.

החל ט-071800 החלו הטנקים להגיע לצמח: גד' 94 ראשון (הגיע בין השעות 1800-2100); גד' 61 שני (בין השעות 2100-2400); גד' 125 וגדוד הסיזר 288 הגיעו אחרונים (עד 080600). השעות האחרונות של הלילה נוצלו לחילוק ותחמוש הכלים והצוותים. בקבוצת פקודות שהתקיימה בצמח ניתנה הוראה לחטיבה לעלות עם אור ראשון לרמת הגולן בציר עין גב - רמת יואב - רמת מגשימים ובציר המערכת מדרום.

בשלב זה של נוהל קרב, נלקח מהחטיבה גד' 61 והועבר ת"פ חט' 4 (של אל"מ יעקב הדר). במקום זה קיבלה החטיבה את גדוד הסיור האוגדה. יום ב', י"ב תשרי, 8 אוק'

ב-080415 - החלה החטיבה בתנועה. מייד עם תחילת העליה, הותקפה החטיבה ע"י רביעית מטוסי אויב ונגרמו הנפגעים הראשונים לחטיבה.

גד' 94 של גיא נע בציר רמת יואב - אל-על - רמת מגשימים. ה-גדס"ר נע בציר המערכת. בשלב מאוחר יותר, לקראת השעה 1000, נע גם גד' 125 באגף המערבי.

ע"פ עדות ה-מה"ט - בכנס פיקוד הצפון - התחיל הוא את העליה לרמת הגולן עם 51 טנקים כשרים (כל זה לאחר העברת גד' 61 וקבלת ה-גדס"ר, מספר מועט זה נבע מהתקלות הרבות בגלל התנועה על זחלים).

כשעבר גדוד 94 את אל-על, חבר לכוחות חטיבה 9 (בפיקוד אל"מ מוסקה בן פורת), שלחמה יחד עם חט' 205 במסגרת אוגדה 146 (של תא"ל "מוסה" פלד).

מסימת האוגדה לקראת ה-8 אוק' היתה לתקוף עם בוקר את כוחות האויב, שהצליחו לתדור בדרום הרמה, ולהדפס אל מעבר לקו הסגול. התקיפה נועדה להיעשות בשני צירים: ציר מבוא חמה - רפיד וציר גמלא. חטיבות 9 ו-205 נועדו לבלום בציר הראשון.

ב-080900 נפגש מה"ט 205 עם מה"ט 9 באזור נוב וקיבל הסבר על המתרחש בשטח. גד' 94 (של גיא) החפרט עם הטנקים של חט' 9, תפס את העמדות הקדומניות ויצר מגע ראשון עם כוחות סורים. גד' הסיור (288) נע על ציר המערכת וגד' 125 באגף המערבי.

מלחמת יוה"כ - חט" 205

פויקת חט" 81.....

התנועה עם 3 גדודים נמשכה כשעה וחצי, כאשר כל טנק סורי שעולה על הכביש נפגע. הלחץ שיצרה החטיבה דחק את הסורים אחורנית, ואזור נוב נכבש ע"י גד' 94 לאחר שעה של לחימה והתנגדות חלשה מצד האויב. גם גד' הסיור השמיד כוחות סוריים שהופיעו מולו בציר המערכת. החטיבה המשיכה צפונה, אל רמת מגשימים ולכיוון ג' וחדר. בדרך הופגזה החטיבה באש ארטילרית חזקה ומדויקת וסבלה נפגעים.

בשעה 1400 הגיעה החטיבה לאזור ג' וחדר ושם איתר ה-מח"ט כוחות אויב גדולים שכללו חי"ר וטנקים. ה-מח"ט קיבל ידיעה כי תל ג' וחדר מוחזק ע"י כוחותינו (אינו זוכר ממי הידיעה) ואלוף הפיקוד נכנס לרשת וזירז את ה-מח"ט לנוע צפונה.

גד' 94 ועמו ה-מח"ט פרצו קדימה לעבר התל, וכאשר 4 טנקי החוד של הגדוד נמצאו לרגלי התל, נקלעו למארב חי"ר-נ"ט מסווחים של 100 ו-200 מטר. ציר התנועה עצמו היה מוגבל וניתן לנוע רק על הכביש. בשלב הראשון, התארגנה החטיבה לחלץ את הכה מתוך המארב ולאחר מכן אורגן כה לכיבוש התל וטיהורו. משימת הכיבוש הוטלה על פלוגת הג' יפים החטיבתית בפיקוד ה-מ"פ גיורא, אליו צורפה פלוגה נגמ"שים של גד' הסיור.

כבר בתחילת ההסתערות נפצע גיורא, התישב עם מכשיר קשר קטן בבור, ומתוכו ניהל במשך כ-45 דקות את הלחימה על התל עד שטוהר. התל עצמו נכבש רק בחלקו, ומשנערכו הכוחות להמשך ההסתערות, קיבל ה-מח"ט פקודה ממפקד האוגדה להיכנס לחניון לילה. אח ליל ה-8-9 אוק' ניצלה החטיבה לחילוק, חימוש ויחר פעולות ההתארגנות.

יום ג', י"ג תשרי, 9 אוק'

ב-0400, במסגרת קבוצת פקודות אוגדתית, הופל על החטיבה להמשיך בהתקדמות צפונה מציר הננט "מחזה" לכיוון רפיד-חושניה.

ב-0500 החטיבה נעה בפריסה רחבה, כאשר גד' 125 בציר "צבעון", גדוד 94 משלים את כיבוש תל ג' וחדר ואוגף אותו ממזרח, ובמקביל, מאחור, נע גדס"ר 288. שני הגדודים הקדמיים חצו את ציר "מחזה". המשימה תוך כדי התקדמות היתה לאבטח ממזרח ע"מ למנוע כניסת כוחות נוספים. באזור טבול 341 נתקלו גד' 94 וה-גדס"ר 288 באש טנקים ו-נ"ט ואש ארטילרית חזקה.

מלחמת יוה"כ - חט" 205

עוֹתָק מִס' .....&.....

ב-0745 הגיע גד' 125 אל פחחת רפיד והתיצב על ציר "רשח". גד' 94 עמד לעלות על תל קוליע , אך בגלל קשיי טיפוס ובגלל הימצאות טנקים סוריים, הורה ה-מח"ט ל-מג"ד לא לעלות עליו, אלא עם חלק אחד מהכח, להתיצב על ציפ עם חסימה מזרחה ועם החלק השני לסגור על התל. גד' הסיור נמצא על ציר "ירקונה" והשלים את הכיחור על מערך זה.

ה-מח"ט, בעומדו עם ה-חפ"ק בין טנקי סא"ל טוביה תורן ז"ל (גד' 125), הבחין ב-6 טנקים סורים, המגיחים במספיע כ-15 מטר בלבד מהטנקים של גד' 125.

ניחנה התראה ברשה על חנועת טנקי אויב בין כוחותינו. רגע של אי הבנה השתרר בין כוחותינו, וזה נוצל ע"י צוות טורי, שהצליח לחסל שני טנקים בטרם הושמד ובעקבותיו הודלקו 3 טנקים סורים אחרים.

חלפו דקות ספורות מאירוע פתאומי זה, כשלתפע צצו כמויות גדולות של טנקים סורים מהאגף של גדודים 94 ו-125. היתה זו חטיבת שדיון סורית (70-100 טנקים), שניסחה לפרוץ מערבה לצומת רפיד. במקביל לפעולה זו הנחיתו הסורים אש ארטילרית. בשלב זה, נמצאו באזור הגיחה הסורית רק 12 טנקים מחטיבה 205. שאר 35 הטנקים של החטיבה היו אותה שעה מאחור.

הטנקים הסורים הופיעו מתוך שדרות העצים וכך נבצר מהחטיבה לגלותם בעוד מועד. במקום ההפתח קרב שב"ש כאשר טנקי החטיבה בעמדות ירי וטנקי האויב מנסים לחקוף. מכת אש ראשונה הדליקה כמה מטנקי האויב והיתר נכנסו לקרב "ציד" כשהם מוצאים מסתור בשדרות העצים, דבר שהקשה לזהותם.

נוצר מגע גם עם טנקים שניסו לירות מטווחים של 2500-3000. הקרב, אשר החל בשעה 1000, נמשך כ-3 שעות ובסיוע יעיל מאוד של חיל האויר, שהדליק עשרות טנקים, הסתיים הקרב בשעה 1300.

ההתקפה הסורית נשברה ויתרח חטיבתם המשיכה במגע עם כוחותינו מטווחים ארוכים.

משנשברה ההתקפה הסורית, עלה גד' 94 על תל קוליע (עליו עמד לעלות כבר ב-0800 בבוקר). בשעה הסיפוס הופיעו מטוסי חיל האויר שלנו ובשתי גיחות ירדו על הכח של סא"ל גיא ובנס לא פגעו. גד' 94 המספך, ולאחר שכבש את החל, השלים למעשה את הסגירה מהאגף המזרחי גם באש וגם בחצטיה, בעוד גד' 125 וחלק מה-גדס"ר באגף המערבי והצפוני, וחלקו השני של ה-גדס"ר סוגר את האגף הדרומי של החטיבה.

בעת תקיפת חיל האויר, החליט ה-מח"ט לכבוש את תל פרס. ניחנה פקודה לפלוגת חרמ"ש של גדס"ר 288 עם טנק ו-5 נגמ"שים לעלות ולכבוש את התל. משהחל טור ה-רק"מ לספט, נפגע הטנק

מלחמת יוה"כ - חט' 205
עוהק מט' .....

ושלשה נגמ"שים אחריו, התברר כי על התל ניצב סנק טורי אחד, הדרך המובילה לתל צרה ולא ניתן לרדה ממנה לצדדים. נסיונות נוספים לעלות לתל נכשלו, אך מדי פעם "נגס" כח הסיור כמה עשרות מטרים והתקדם כלפי מעלה. בשעות אחה"צ נראחה בריחה חיילי חי"ר סורים מתל-פרט. ה-מח"ט צירף לכח הסיור 2 ג'יפים מכל ית הג'יפים החטיבתית, בפיקודו של אסף. הכח חידש את עלייתו לתל, כשאסף עצמו מסתער על הטנק ומשמדו ברימוני יד. ברבע שהושמד הטנק, עלה כח הסיור והשתלט פיזית על התל. על התל עצמו לא נמצאו אנשים מכווהיננו.

כיבוש התל גחן אפשרויות לתצפיות ארוכות סווח. מכאן ואילך הלשח החטיבה על כל הנעשה מרפיד צפונה ומזרחה, איתרה תנועות אויב מעבר שטחינו והעבירה התראות מוקדמות. כן שלטה החטיבה באש על צומת רפיד.

בלילה נכנסה החטיבה לחניונים, התארגנה, חילקה וחימשה את הכלים, והמתינה להוראות. ה-מח"ט ניצל את שעות הלילה לביקור בחניוני הגדודים ולישחות חסופות עם ה-מ"שים.

יום ד', י"ד פשרי, 10 אוק'

בבוקר קיבלה החטיבה פקודה לתקוף את המערכים הסורים ממזרח בשני צירים: גד' 94 - בציר "מחזה" (ציר הנפט) באזור מוצב 115, ו-גד' 125 באזור סגול 328 דרומית מזרחית לתל כודנה. בשעה שדרך ה-מח"ט את הכוחות, נכנס אלוף פיקוד הצפון, אלוף יצחק חופק, לרשת, ושאל את ה-מח"ט אם הוא מכיר את "קיתון" (חוכניות מבצעות של ימי קרב במסגרת פיקוד הצפון ב-רמה"ג). ה-מח"ט ביצע "קיתון" והכוחות יצאו למשימות. כאן המקום לעמוד על מספר הטנקים שהשתתפו בקרבות כי המונחים של "גדוד שלם חוקף" מטלפים את התמונה בשטח:

גד' 94, אשר מנה 8 טנקים בלבד (ערוה ה-מח"ט בכנס פיקוד הצפון אחרי המלחמה: 9 טנקים), פרץ בציר "מחזה" לעבר מוצב 115 והצליח להגיע עם כח ההוד שלו עד ציר "רפש" מזרחית לקו הסגול. מצבו לא היה שפיר: רוב הטנקים שלו עלו על מוקשים, ובהיותם תקועים, הפכו למטרות לטנקים ותותחי ה-ג"ט הסורים.

ה-מג"ד הצליח לחלץ את הכח שלו לאחור, וחזר לשחזנו עם 3 טנקים כשירים.

גד' 125 (יחד עם פל' טנקים מה-גדס"ר) מנה 15 טנקים (12 טנקים לפי כנס פיקוד הצפון), ונע לשכר סגול 327-328. הכח לא נחקל בהתנגדות אויב, חצה את השטח המפורז, וכבש מוצב סורי, שהיה באזור סגול 328 ושהידיעות שהיו לחטיבה לא הצביעו על קיומו במקום. הגדוד כבש גם את תל אל אצבח (סגול 327) ואז נכנס למחחס נ"ט וטנקים, מזרחית לסגול 328.

מלחמת יוה"כ - חט" 205
עוחק מס' 81.....

2 טנקים נפגעו ובין ההרוגים שהיו לכח היה גם רס"נ רמי גבעוני. לפנות ערב, הוצרך ה-מג"ד לחלץ את כוחו לאחור. החילוץ בוצע בשלבים ובסיוע הארטילריה שלנו. תחילה הולצו הנפגעים, ולאחר מכן חולצו הטנקים, מחלקות מחלקות, בשיטה של אש לפנים ותנועה לאחור. גד' הסיור 288 נשלח, לקראת זערב, אל תל אל מהיר (סגול 351), כ-2 ק"מ מצפון לרפיד. לאחר תפישת החל, היה הגדוד נתון במשך כל הלילה תחת הפגזה קשה, אך חסטיבה המשיכה להחזיק באזור החל בעקשנות, בגלל השליטה על כל הפתחה והתצפית לשטחי האויב. תצפיות שמוקמו על חל פרס דיווחו על נסיון סורי לקדם טנקים אל הצומת. החטיבה הפעילה תאורה וכיוונה במשך כחצי שעה אש לעבר ריכוזי האויב. נראה כי הסורים חזרו בהם מתוכנית זו, והחטיבה נכנסה לריכוזי לילה גדודיים במפגש הצירים "צבעון"-טיפה" (2 ק"מ דרומה לחל פרס).

יום ה', טובות, ט"ו תשרי, 11 אוק'

יום הלחימה הרביעי של החטיבה היה הקל ביותר; יחידות ה-חט" התארגנו תוך כדי היערכות בלימה. נסיונות פריצה של הסורים נחקלו בהתנגדות כוחותינו.

יום ו', ט"ז תשרי, 12 אוק'

עד השעה 1030 של ה-12 אוק', המשיכה החטיבה לבלום ח"פ אוג' 146. בשעה זו נקרא ה-מח"ט למפקד האוגדה ושם נאמר לו כי הוא עובר ח"פ אוג' 210, בפיקוד האלוף דן לנר, אשר הבקיעה בגזרה המרכזית באזור קוניטרה. החטיבה נעה על ציר "אמריקה" (ציר קוניטרה-דמשק), ולאחר שחברה לכוחות אוג' 210 התיצב ה-מח"ט ב-חפ"ק האוגדה בתל שער.

בשעה 1600, בתדרוך קצר, הורה מפקד האוגדה ל-מח"ט לפרוס באזור שני התלים, תל מסחרה וחל מל.

לרשות ה-מח"ט עמדו גד' 94, גד' 125 ומחצית גד' 61, שהוחזר לחטיבת האם שלו. תדרוך קצר למפקדי הגדודים באלחוט, והכוחות נעו מזרחה על הציר המוביל לתל מסחרה (ציר "ציריך"): גד' 94 משמאל לציר, גד' 125 מימין ופלוגה מ-גד' 61 נעה מאחור. התנועה התנהלה בשטח לא מוכר לחטיבה, ונוהל הקרב היה, כאמור, חפוז. מבחינת האוגדה הייתה חשיבות לגזרה זו בגלל החשש שכוחות עירקיים גדולים יפרצו באזור המרכז וילחצו באזור רך זה,

מלחמת יוה"כ - חס' 205
עותק מס' 81.....

בשעה 1700 דיווח מג"ד 94 על היחקלות בכח טנקים רציני, שהיה מערבית לצומת "ציריך"-קרלוס". החימוש והדלק כמעט אזלו בכלים. ה-מח"ט הורה לנתק מגע ולנוע אחורנית לעבר צומת "ציריך"-רביד". לרשות האויב עמד ציוד ללוחמת לילה, ולא היה כל סיכוי ללחום בו בהצלחה. ב-1800 נקראו הגדודים להתארגנות בצומת "ציריך"-רביד" מזרחית לכפר ג'בא. גדוד 125 הגיע ללא בעיות. בגדוד 94 התערבבו טנקי אויב והפרידו, למעשה, בין הפלוגות. הקשר בין ה-מג"ד, סא"ל גיא יעקובסון, לבין אחת הפלוגות ("ג'ניסיה") נותק וה-מח"ט הורה ל-מ"פ לנוע לעבר תל שער ולתכוח להוראות נוספות. בשלב זה נותק הקשר עם ה-מג"ד והדבר הדאיג. ה-מח"ט עלה יחד עם ה-קמ"נ על ג'יפ ונסע לעבר תל-מסחרה. לפתע החלו הטנקים של הגדוד להגיע לכיוון הצומת ביחידים, בזוגות ובשלושה. החילוץ לאחור נמשך החל מ-1800 עד 2000 וכל הטנקים של גד' 94 אורגנו בצומת לבלימה כלפי דרום.

שבת, י"ז תשרי, 13 אוק'

החטיבה נועדה להשתתף בקרב אוגדתי לכיבוש תל מסחרה. על החטיבה הוטל לכבוש את החל עצמו. ההיערכות לקרב: גדוד 94 חפש ובלם באזור ציר "רביבים" - מערבית לתל כרום, ו-גד' 125 התקדם בציר "ציריך". כתגבורת קיבלה החטיבה את גדוד 75 מחטיבה 7 בפקוד סא"ל יוסי אלדר + פלוגה מגדוד 61, שבאו מצפון. התכנית הראשונה הייתה - שגדוד התגבור מחטיבה 7 + פלוגה מגדוד 61 יכבשו את התל ממערב, כאשר גדוד 125 בחיפוי ממערב לציר "ציריך". משנתקל הכח המסתער בירי צפוף של טילי נ"ט, שונחה התכנית: הוחלט לעלות על התל דרך הכפר מסחרה, ולכח הפורץ צורף גד' 125 (שמוכנן לחיפוי). בהסתערות מצפון נכבש התל. גדוד 125 נשאר באזור תל מסחרה להתארגנות ולהניין לילה. שאר הכוחות התארגנו מספר ק"מ מערבה לתל.

יום א'; י"ח תשרי, 14 אוק'

היום נוצל כולו להתארגנות באזור המשולש שבין הצירים "ציריך"-רביבים"-אמריקה", מערבית לתל שער.

מלחמת יונה"כ - חט" 205
עותק מס' 81.....

יום ג', י"ט חשדי, 15 אוק'

בשעה 0900 התקיימה קבוצה פקודות אוגדתית בשטחי ההתארגנות של החטיבה. משקד האוגדה הודיע במקום ל-מח"ט להיות מוכן לקבל אחריות על גזרה חטיבה 9 באזור צומת כפר נטג'. ב-1200 יצא ה-מח"ט לסיור בגזרה, וכשהגיע למצבה, קיבל הוראה להכין את החטיבה לתנועה. חוץ כדי תנועה, עברו חטיבות האוגדה לביצוע תקיפות לאזור הצמתים של כפר שמם ואל עדס. התכנון האוגדתי הטיל על חטיבה 205 לכבוש את שני התלים, תל ענתר ותל עלקיה (אדום 4185), הנמצאים מעל שני הכפרים. במקביל לה. נשלחה חטיבה 679, בפיקוד אל"מ אורי אור, בכיוון דרום מזרח. אך בניגוד לתוכניות, כבשה את התלים חטיבה 9. מה שנותר לחטיבה 205 במשימה האוגדתית היה אבטחת אגף מצד מזרח עד לפנות ערב.

בשעה האחרונה של היום קיבל ה-מח"ט פקודה להיערך ולתפוש את עמדות חטיבה 9, בעוד חטיבה 679 עוזבת את הגזרה. החילוף התבצע בחשכה כאשר גדוד 125 עם 12 טנקים עולה על התלים עצמם; גד' 94 + שרידי גדוד 61 (2 טנקים בלבד) + ה-מפח"ט בצומת "יאיר"- "ציריך". ההחלפה נוצעה בחושך, בקשיים מרובים, כי החטיבה לא הכירה את הגזרה. ב-152400 לערך, דיווחו תצפיות של החטיבה על התקדמות כח סורי של כ-30 טנקים לעבר חניון גדוד 125. ה-מג"ד פרס במהירות את הטנקים במדרונות הדרומיים של התלים. במקביל קיבלה החטיבה תאורה מהאוגדה. וכן ממרגמה 52, שהייתה על תל ענתר, ומרגמות 81 של החטיבה. משאוחרו הטנקים הסורים, פתח גדוד 125 באש והחטיבה הפגיזה עם 81 מ"מ. אחרי קרב של כ-30 דקות, ניתקו הטנקים הסורים מגע וחזרו לעבר כפר שמם. בשארית הלילה, לא הוטרדו יחידות החטיבה.

יום ג', כ' חשדי, 16 אוק'

בתכנוני החטיבה לבוקר, הוטל על גדוד 125 להתפרס על הכספים, לתפוש עמדות לכיוון צומת "יאיר"- "ציריך" ולאבטח לעבר שני הכפרים אל עדס ושמם, בעוד גדוד 94 מאחור כעתודת חטיבתית.

בשעות הראשונות של הבוקר, דיווחו תצפיות (שאחז מהן היתה מ"אגוז", יחידת הסיור של פיקוד הצפון) כי תמרות אבק גדולות נראות מאזור שני הכפרים. טנקים סורים שרם נראו בגלל המבנה הסופוגרפי של השטח, והייתה אפשרות כי הם יופיעו בטווחים של 1500-2000, ואמנם, כעבור זמן קצר, דיווח מג"ד 125, טא"ל טוביה תורן ז"ל, על כח טנקים גדול, העולה עליו בטווחים קצרים

מאוד.

מלחמת יוה"כ - חט" 205
 עותק מס' .....

ה-מח"ט הורה לפתוח באש ובמקביל פקד על גד' 94 לנוע ולהתפרט במדרונות הדרומיים של התלים וכך לסגור את האגף הדרומי. כאשר החלו הטנקים של גד' 125 לנוע, נוצר לפתע מגע עם האויב - במרחק של 200-300 מטר והדבר היקשה על הלחימה.

בינתיים הגיעו ידיעות כי כוחות שריון נוספים מנסים לאגוף מצפון. חלק מ-גד' 94 הוקצה לסתום פירצה זו. במצב פריסה רחב זה, ובהתחשב כי מול כ-26 טנקים עולה הסיבה של יותר מ-100 טנקים (מאוחר יותר התברר כי הם עירקים) - היה להחץ גדול מאוד. להחץ נמשך עד שהחלו הטנקים הראשונים של האויב לבעור. כוחות האויב הרחוקים החחילו להתקפל לאחור וזיחרו על נסיון תקיפה. צוותי הטנקים אשר נפגעו קרוב, נטשו את הטנקים ונסו רגלית. נסיון תקיפה סורי זה נהדף תחת אש ארטילרית כבדה ותקיפות מן האוויר. היו מספר נפגעים לחטיבה וביניהם מג"ד 125, סא"ל טוביה תורן, שנהרג בהפגזה ארטילרית סורית. במקומו נתמנה סגנו, רס"נ דוד כספי.

יום ד', כ"א תשרי, 17 אוק'

ב-162400 הודיע מג"ד 125, רס"נ דוד כספי, כי כח קומנדו פושט על חניון הטנקים שלו באזור חל ענחר. גד' 94 הוכנס לכוננות לחנועה. מג"ד 125 זיהה ירי בזקוקת לעברו, הפעיל את החניון והחל להשיב אש. אחרי כ-20 דקות, נותק המגע. בבדיקה שנעשתה באור ראשון נחבלו 3 גופות ושבו אחד. בחקירתו התברר כי הכח שהקף את החניון בלילה השחייך לקומנדו עירקי, שנווט בעזרת קצינים סוריים לאזור התלים.

היום עבר על החטיבה ללא אירועים מיוחדים, פרט לפעילות ארטילרית.

בליל 17-18 אוק' קיבלה אוג' 146 אחריות על גזרת דרום "המובלעת" והחטיבה חזרה ת"פ

אוגדה זו.

יום ה', שמחת תורה, כ"ב תשרי, 18 אוק'

פעילות האויב הצטמצמה בהפגזות ארטילריות, כאשר שני הבדודים פרוטים על הגבעות (ענחר ועלקיה) על מנת למנוע פגיעה בכח מרוכז, הורה ה-מח"ט לכל גדוד להחזיק כח עבודה מאחור לביצוע התקפות נגד. בליל ה-18-19 הורידו הטורים כמויות גדולות של אש ארטילרית על חניון גד' 94 ו-גד' 125. גד' 125 פונה לאחור לאזור הצומת ("יאיר"-ציריך"). ההפגזה נמשכה כל הלילה.

מלחמת יוה"כ - חט" 205
 עוחק מס' 8!.....

יום ו', כ"ג תשרי, 19 אוק'

לאמיתו של דבר, צפויה הייתה החקפה סורית עם אור ראשון. סימן לדבר הייתה ההפגזה הבלתי מוסקת במשך כל שעות הלילה. אלא שאותו יום עתיד היה לעמוד בסימן תקיפות נגד של חיל המשלוח העירקי.

עם שחר, דווחו התצפיות ל-מח"ט על הפישה התלים ע"י כוחות קומנדו עירקיים (150-200 חייל) מצויידים במילי כתף ונשק נ"ט רב. גד' 94 נצטווה לעלות עליהם מיד עם הסנקים ובמקביל הורה ה-מח"ט ל-גד' 125 לתפוש את הצפוני יותר (תל עלקיה) ולסייע ל-גד' 94. גבול גזרה בין שני הגדודים היה האוכף שבין שני התלים.

גד' 125 עלה על תל עלקיה והופתע לגלות כי אין כוחות אויב יושבים עליו.

גד' 94 חקף במקביל את תל ענתר מדדום לצפון. 2 טנקים נפגעו ממילי נ"ט ונדלקו. הגדוד המשיך לטפס תוך ירי בתותחים ומקלעים. במקביל להסתערות הסנקים, הונחתה אש ארטילרית מרוכזת ע"י כוחותינו על ראש הגבעה, וזו גרמה להבלה ומנוסה של חיילי האויב.

תקיפת גד' 94 מדדום לצפון אילצה את חיילי האויב להתרכזו על הצלע הצפון-מזרחית של התל. במצב זה, הורה ה-מח"ט ל-מג"ד 125 לירות לכוון זה והאחרון פגע בריכוזי האויב. מרגע שהחלו הסנקים לטפס, ניתקו אנשי הקומנדו מגע ונסו משם. בתעלות החפורות בתל התרכזו עדיין חיילי אויב, שאיימו במילי נ"ט ובזוקות על הסנקים. דרישת ה-מח"ט מן האוגדה לשלוח כוחות חי"ר לטיהור נענתה בחיוב: למקום הגיעה פלוגת הרמ"ש וחלק משלוגת הג'יפיט, שעלו לנקות את התעלות מחיילי אויב.

ה-ח"מ"ש בפיקודו של אסף יצר מגע עם חיילי האויב, כשלטתע הנחיתו הסורים ארטילריה חזקה מאוד על שני התלים. ה-מ"ט, שחשש לנפגעים רבים, הוחיר לעצמו כ-12 לוחמים בלבד ואחם הצליח לחסל את חיילי הקומנדו.

אך, טרם עיכלה החטיבה את כיבוש התל, החלה לפתע התקפה סורית משני כיוונים; מאזור כפר שמס, על ציר "יאיר" ומאזור הכפר אל-עדס על ציר "ציריך".

ע"מ לקדם שני מקרים מסוג זה, החזיק ה-מח"ט כח עתודה חטיבתי, שמנה כ-7 טנקים, בפיקוד רס"נ שמעון גולן (מגדוד 61), אשר הופעל ברגע ששריון האויב היה בטווח של 1000 מכווחותינו. הכח, אשר נע לחלק הצפוני של גזרת הלחימה החטיבתי, יצר מגע ובקרוב קצר שארך כ-5 דקות הדליק 7 טנקים סוריים.

מלחמת יוה"כ - חט' 205

עוהק מט' .....

הכוחות שבפיקוד סא"ל גיא יעקובסון ו-רס"נ דוד כספי ירו אף הם ודווחו על פגיעות טובות ב-רק"מ האויב. תוך פחות משעה הופיעה חט' 9 לסייע ל-חט' 205 בהדיפת האויב. החטיבה פרסה דרומית ל-גד' 94 ומפקדה דווח בקשר על כח שריון עצום מרוכז מולו.

בתיאום בין שני ה-מח"טים חולקה גזרת הפעולה, כאשר ציר "יאיר" משמש כגבול גזרה לשתי החטיבות. שתי החטיבות נהלו קרב לל 30 דקות, ומשהחלו לבעור הטנקים הראשונים נשברה ההתקפה והאויב התקפל. בשעה נמנו כ-30 טנקים פגועים ועשרות גויות.

אך נראה כי ההתקפלו העירקית לאחור היחה זמנית. באזור תל אל שם רוכזו טנקים, ו-חט' 205 הנחיתה ארטילריה יעילה. במקביל דווחו התצפיות על התקפה משולבת של חי"ר הנע בין הטנקים ומצוייד בטילי כתף ובזוקות.

ניתנה פקודה לחסל את הטנקים בטווחים ארוכים, ובמקביל הורה ה-מח"ט ל-מס"ח להפעיל ארטילריה. האש שהיתה כה מדויקת, נחתה בין חיילי ה-חי"ר. האחרונים ניתקו מגע ורצו חזרה לתוך הכפר. הטנקים שנותרו ללא ה-חי"ר פנו גם הם אל כפר שמס.

האויב, אשר הכחין בחצפית שלנו, ירה לעברה אש טנקים וארטילריה מצדו המערבי של הכפר. ישי, מפקד התצפית, נאלץ לדלג מידי פעם ע"מ לא להיפגע, עד ש-מג"ד 94 עלה עם שני טנקים ופגע ב-4 טנקי אויב, אשר ירו על התצפית. משנשכרו סופית כל נסיונות התקיפה של יום ה-19 אוק', עברו הטורים בשעות אחה"צ והלילה לתגובה הקלאסית שלהם: המטרת אש ארטילרית כבדה מאוד על כל גזרת החטיבה. כך הסחיים הקרב על המלים.

שבת, כ"ד תשרי, 20 אוק' - יום ד', כ"ח תשרי, 24 אוק'

לקראת ליל ה-19-20 אוק' קיבלה חט' 9 אחריות על גזרתה הנוכחית של 205 והאחרונה נעה להתארגנות באזור תל מסחרה ותל שער. באותו יום עברה החטיבה חזרה לאוגדת האס 146. מצב זה נמשך עד ה-24 אוק', יום כניסת המסקת האש עם סוריה לחוקפה.

החטיבה אחרי המסקת האש

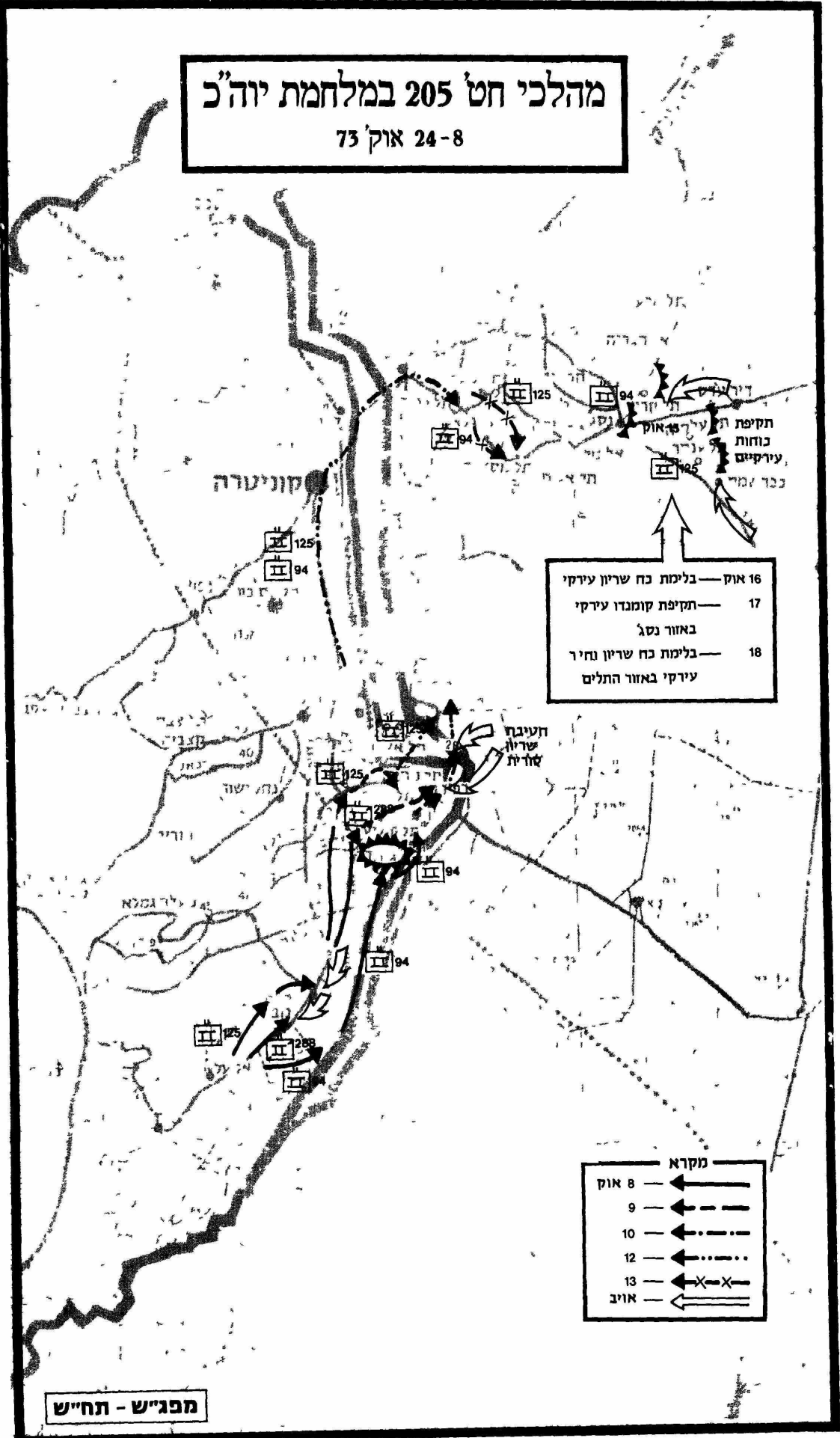
ב-5 נוב' נכנסה החטיבה לגזרה הדרומית של הרמה וקיבלה אחריות גזרה מאזור "רונה" עד צומת "ציריך"-ציקן".

בליל ה-6-7 נוב' נתקבלה הודעה לארגן את החטיבה לירידה לסיני.

ביום 9 נוב' קיבלה החטיבה אחריות על הגזרה הצפונית של אזור הגשרים בסיני צפונית לחווה הסינית. שם שהתה עד הפרדת הכוחות בחזית המצרית, ואז הוחזרה אל רמת-הגולן, שם פתחו הטורים במלחמת התשה.

מהלכי חט' 205 במלחמת יוה"כ

73-8 אוק'

מלחמת יוה"כ - חט' 205

יוזף ט"ו .....

חטיבה 205 - סגל הפיקוד במלחמת יוה"כ

חטיבת טנקים - מילואים

טנקים סוג - שוט מטאור.

פח"ט - אל"מ יוסי פלד

בזמן המלחמה היו 2 {
סמח"ט - סא"ל שמחה אפלבוים
סא"ל יגאל בן דוד

ק' אג"מ - רט"נ יעקב מינץ

קפ"ן - רט"נ שלמה אליה

ק' הנדסה - סרן רמי חורי

ק' קשר - רט"נ יעקב רוטנברג

קמב"ץ - סרן אבנר שגיא

מס"ח - סא"ל יוסי ישעיה

קא"פ - רט"נ שמעון בלטו

קח"ש - רט"נ אפרים למברגר

קה"ם - סרן יוסי עמיאל

רופא - רט"נ משה רווח

קשל"ח - רט"נ עמוס ליטוביץ

מפקד מרכז הגיוס - סגן שלמה

ק' דת - סגן דוד ליבוביץ

ק' היגיון - סרן מירון צור

מלחמת יוה"כ - חס' 205
עומק מס' 8/.....

חטיבה 205

גדוד 94

מג"ד - סא"ל גיא יעקובסון

סמג"ד - רס"ג עמוס פוקס

קמב"ץ - סרן מיכה נוי מאיר

קמ"ן - סרן אריה זולמי

ק' קשר - סרן שלמה וינר

קש"א - סגן גדעון רוזוליו

הוחלף בגלל פציעה

ק"י סגן יצחק ויס

קא"פ - רס"ל משה ציבל

קח"ש - סרן אהרון רוזן

רנפא - סגן בני וולוביץ

שליש - רס"ל יוסף כספי

מ"פ א' טנקים - סרן דוד לבנה

מ"פ ב' טנקים - סרן יאיר צור

מ"פ ג' טנקים - סרן בועז גלבוז

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 19 אוק' 73 ק"י סגן אביגדור פלדי

מ"פ ה' חרמ"ש - רס"ג חיים בוסן

מ"פ מפקדה - רס"ג משה שחר

מלחמת יוה"ב - חט' 205
עוזק מס' .....!

חטיבה 205

גדוד 125

נהרג

כתאריך 16 אוק' והוחלף ע"י רס"נ דוד כספי

הוחלף בגלל מינויו ל-מג"ד

כתאריך 16 אוק' 73 ע"י סרן אורי קפלן

מג"ד - סא"ל טוביה תורן

ממג"ד - רס"נ דוד כספי

ממג"ד - סרן עוזי בר

ממ"ן - סרן מנחם יניב

ק"קש - סרן יצחק רותם

קש"א - סגן יצחק בר-און

קא"פ - רס"ל עזרא סטלפני

קח"ש - רס"ד אריה בנדרור

רנפא - סגן מרדכי צדוק

שליש - סגן נתן גדליה

הוחלף בגלל מינויו ל-ממג"ד

כתאריך 16 אוק' 73 ע"י סגן שמואל ליבנברט

הוחלף בגלל פציעה

כתאריך 10 אוק' 73 ע"י סגן אסא חדרה

נהרג

כתאריך 10 אוק' 73 והוחלף ע"י סגן הלל עידן

מ"פ ר' טנקים - סרן אורי קפלן

מ"פ ז' טנקים - סרן גדעון רייס

מ"פ ח' טנקים - רס"נ רמי גבעוני

מ"פ י' חרמ"ש - סרן שמואל צטלבסקי

מ"פ מפקדה - רס"נ שמואל יזרעאלי

מלחמת יוה"ג - חט' 205

עוזק מט' ..... 8/.....

אוגדה 146

גדוד סיור 288

סנקים סוג - שוט קל

(לחם במסגרת חט' 205)

מג"ד - סא"ל צבי דהב

סמג"ד - רס"נ אלישע ברוצקי

קמב"ץ - סרן זאב אסף

קמ"ן - סגן אליהו ורביץ

ק' קשר - סגן אברותא ולנטיץ

קא"פ - סגן שמואל גרניט

קח"ש - סרן ערגא ליקבורניק

רופא - סרן רפאלוקטן

סרן שמואל כהן

שליש - סרן גרעון ודאל

מ"ם סנקים - רס"נ לוי עמיר

מ"ם סנקים - רס"נ יוסף בליר

מ"ם סנקים - רס"נ ירחמיאל וידר

מ"ם ג' יפים - רס"נ עמוס קלרמן

מ"ם מפקדה - רס"נ פנחס בר-דוד

הערה - פיקוד גד' 61 של חט' 205 מופיע במסגרת חט' 4, שם לחט.

מ פ ג ש
ת ח * ש
.....91.....
עוהק מס

חטיבה 670 במלחמת יום הכיפורים

זהותה וזריכה

חט' 670 היחה בפרוץ מלחמת יוה"כ חטיבת מילואים ממוכנה עם גדוד טנקים שרמן ושני גדודי חרמ"ש וכן יחר יחידות תקניות לחטיבת חט"נ.

שתי הבעיות העיקריות שעמדו בפניה בחקופה שלפני מלחמת יוה"כ היו:

בעיה הגיל - החטיבה מאוישה ע"י חיילים מבוגרים יחסיה.

בעיה הטנקים - גד' הטנקים מסוג שרמן ומיותר לציין גילו של טנק זה.

זוהי חטיבה ותיקה, חרתי משמע, ובמלחמה ששה הימים, כ-חט' 14 בפיקוד סא"ל מרדכי ציפורי, נטלה חלק בכיבוש מחממי אום כתף, אום-שיחון ואבו-עגילה, השמדת חטיבה מצרית לפני קלעה

א - נחל וקבלה אחריות בגזרה העלת טואץ.

בחקופה שלפני מלחמת יוה"כ, נכללה החטיבה ב-אוג' 146, בפיקוד הא"ל משה פלד, ונטלה חלק בחוכניות המבצעיות של ה-אוג' במסגרת פיקוד המרכז.

עד המלחמה עברה החטיבה (טנקים ו-חרמ"ש) אימונים ותרגילים שונים - עצמאית ובמסגרת האוגדה.

בחודשים אפריל-מאי 72 עברו יחידות החטיבה ב-מא"ח 500 אימונים ממושכים, ביצוע תרגילים גדודיים ותרגיל שלדי חטיבתי. בחודש אוגוסט-ספטמבר 73 השתתפה החטיבה במסגרת אוג' 146 בהרגיל אוגדתי "יד חזקה" (שהיה התרגיל האוגדתי האחרון ב-צה"ל לפני יוה"כ תשל"ד).

במצב זה, ניתן איפוא לאמר, כי חט' 670 היחה מוכנה לקרב בכל הקשור לאימון הצוותים טנקים ו-חרמ"ש גם יחד. ה-מח"ט היה אל"מ גדעון גורדון, ה-סמח"ט - סא"ל יגאל ראובני ועל 3 הגדודים פיקדו:

על גד' הטנקים 268 - סא"ל טוביה לשט;

על גד' חרמ"ש 58 - סא"ל דב קלי;

על גד' חרמ"ש 83 - סא"ל אורי עצמון;

מגיוס להיערכות

ב-5 אוק' בערב קיבל ה-מח"ט טלפון מהאוגדה, ונתבקש, לאור המתיחות הקיימת, להודיע היכן הוא נמצא. משהחלט על גיוס מערך המילואים, נקרא גם מח"ט 670 למפקדת החטיבה (בשעה 1000) הוא התייצב ועמד מקרוב על תהליך גיוס ההיילים.

מחנה החטיבה בנחל שורק האחרון במקביל לקליטת המגוייסים ונעשו כל הסידורים המתאימים

מלחמת יוה"כ - חט" 670
עותק מס 81.....

להתארגנות מהירה - החל משלב רישום דרך שיבוץ כוחות וכלה בזייווד כלים והכנות ליציאה.

ש ל י ש ו ת

גם חטיבה 670 לא שפר חלקה בקבלת הרכב לאיסוף חייליה. האוטובוסים הגיעו באיחור וחיילים רבים הוצרכו להמתין שעות רבות עד שנאספו. עד מוצאי יום כיפור, ליל 6-7 אוק' 73, החיצבו מרבית החיילים. ההכנות ליציאה נכנסו להילוך גבוה ככל שזרימת החיילים גברה.

אפסנאות / חימוש

כאמור, היתה החטיבה לאחר תרגיל אוגדתי. מרבית הציוד היה במצב החזרה לכשירות, ומספר סנקים נמצאו ב-בה"ד 20 בשלבי סיפול.

החטיבה עמדה לקבל סירונים לסייע בהעמסת תחמושת ו-כד" אך הסירונים לא הגיעו. הדבר גרם לשיבושים במהלך ההתארגנות, אך לא פגע בלוח הזמנים של גמר ההכנות והכוננות לתזונה. למרבית חיילי הגדודים (לפחות בדרג הלוחם) היה ציוד אישי, נשק ו-כד". פה ושם חסרו פריטים, אשר נשכחו בגלל הזירוז ליציאה.

יום א, י"א תשרי, 7 אוק'

לקראת 24+ק"מ נמצאה החטיבה ערוכה בזייווד וחימוש מלא, וממתינה לפקודה לנוע. בשעה 070900 הודיע סגן מפקד האוגדה, אל"מ אברהם רוחם, ל-מח"ט לנוע בציר גב ההר צפונה לעבר רמת הגולן. החטיבה החלה לנוע על זחלים (מחוסר מובילים) ותוך כדי תנועה נלקח ממנה גד' הסנקים ונשלח לבקעת הירדן.

התנועה כשלעצמה התנהלה באיטיות בגלל העומס הרב של כלי רכב ממפקדת האוגדה ומובילי הסנקים של חט" 205. באמצע הדרך נפרד ה-מח"ט מהשיירה העיקרית ונסע לצמח. ה-סמח"ט סא"ל יגאל ראובני הוביל את שני גדודי ה-חרמ"ש לרמת פוריה.

ב-071100 ערכה אוג' 146 קבוצת פקודות ראשונה בצמח, בה הוטל על חט" 670 לנוע בעקבות הסנקים (בעיקר של חט" 205). ה-מח"ט חזר למפקדת החטיבה ובאותו ערב (של 7-8 אוק') כינס קבוצת פקודות חטיבתית ובה תודרכן המפקדים. עד לקבוצת הפקודות, לא היתה תמונה ברורה על הנעשה בגזרה הן מבחינת האויב והן מבחינת כוחותינו.

מלחמת יונה"ב - חס' 670
 עותק מס' ..... 81.....

יום ב', י"ג תשרי, 8 אוק'

עם שחר, החלו גדודי ה-ח"מ של ה-ח"ט לטפס ל-רמה"ג: גד' 83 הוביל ואחריו נע גד' 58. מאחר שהחטיבה גותרה ללא סנקים, אספה החטיבה סנקים שנמצאו חקועים בדרך, גררה את אשר ניהן לגרור ולהסתייע בו והיסקנה חוץ כדי הנדעה.

לקראת הצהריים הגיע ה-מח"ט לאל-על בעקבות הסנקים של חס' 9. אחריהם חטיבה 205 ובאגף שמאל (מערכי) חס' 4. לאחר עיכוב קצר, הגיע ה-מח"ט עם ה-קמ"ן החטיבתי לאזור חל סקי, אשר הופגז ע"י הארטילריה הסורית.

החטיבה נכנסה לאגף המזרחי של האוגדה כשהיא פורסת מציר "פלגה" ודרומה: גדוד אחד נערך צפונה לחל סקי והשני דרומה לחל:

במשך שעות אמה"צ, לאור אפשרות לפריצת השריון הסורי בגזרת החטיבה, עמדה האחרונה לקבל פל' סנקים מ-ח"ט 9, אך עד שעות הערב לא קיבלה.

מסיפוח הסנקים המתוקנים נוצר גרעין של כ-8 סנקי שוט (מטאור): 2 הועברו לגדוד 83 של סא"ל אורי עצמון וה-6 הנותרים שובצו בגדוד 58 של סא"ל דב קלי. הסנקים נמצאו כמעט ללא פגזי ח"ט ועם חצי בטן דלק. בליל 8-9 קודמו מעם הדרגים, הושלמה התחמושת הן לסנקים והן לגדודי ה-ח"מ"ש.

יום ג', י"ד תשרי, 9 אוק'

לקראת בוקר, נמצאו כוחות האוגדה בציר "טסה" משימת החטיבה היתה השתלטות על מוצבי הקו הראשון של כוחותינו 116 ו-117 ותפיסת המערכת עד ציר הנפט לערן, כדי לאפשר לאוגדה לחמוץ בגזרתה. לצורך זה הועבר גד' מכמ"ח 120 (של האוגדה) ח"ט החטיבה. גדוד ה-מכמ"ח פרס באזור רמת מגשימים בליל 9-10, וביום נתן סיוע לחטיבה בעת הלחימה. לקראת הצהריים, זילג הגדוד לכיוון המשטח שלפני ציר "פלגה" בדרך לחל סקי.

להשתלטות על שני המוצבים ותפיסת המערכת, פעלה החטיבה בשני מאמצים:

גד' חרמ"ש 58 יצא מרמת מגשימים ועלה עם פלוגת החוד ה' לכיוון מוצב 117. בשער המוצב נראה טנק T-55 סורי, ושלוש סירנים נוספים על ציר "ירקונה", 100 מ' מן המוצב. לאחר תצפית, הסתבר שהטנקים הללו נטושים. הפלוגה חדרה למוצב והשתלטה עליו. שניים מהטנקים הסוריים הנטושים הועברו לתיקון והוכנסו לשימוש.

מלחמת יונה"כ - חט' 670
עותק מס' 8/.....

במקביל ניגש גרוד 83 לכיבוש מוצב 116: פלוגה הטנקים "חלב" (טנקים שנאספו תוך התקדמות) הוצבה כחיפוי, ופלוגת הרמ"ש מן הגדוד נעה אל המוצב. הציר היה חסום בטנקים סורים פגועים, שהיו זרועים בעשרות מטביב למוצב, והעידו על לחימה רצופה שניהלו נגדם חיילי מוצב 116 והטנקים באזור בימים הראשונים למלחמה. פלוגת ה-הרמ"ש של גד' 83 נאלצה איפוא עתה לפנות החילה את הטנקים הסוריים מן הדרך ורק אז חששה את המוצב.

יום ד' י"ט תשרי, 10 אוק'

ביום זה הוטל על החטיבה למשש את הדופק של הסורים שבצד המזרחי של הקו הסגול מבלי להיכנס ממש לשטחם, לכך אורגן כח קטן של 6 טנקים.

גד' 83 נע ראשון בבוקר צמונה אל דרך הנפט. הגדוד חפש עמדות בשמח נחות כדי לא להיפגע. בינתיים הטנקים שעמדו לרשות ה-מח"ט החילו לתקוף את המתחם הפלוגתי ציידה. כבר בתחילה נפגע ונדלק טנק אחד, לאחר שעלה על ציר "פלגה" בין עמדת ה-או"ם ומוצב 116. ה-מח"ט עצמו נאלץ להוביל את הכה-הן משום שהטנקים שאולתרו כללו צוותים שלא הכירו אחד את השני; הן בגלל בעיות הקשר הרבות (מכשירים לא חקיניים); והן משום בעיות האידוד, שהמכו את הטנקים לתותחי נ"ט.

כאמור, היעד הראשון שהותקף היא ציידה כאשר ארטילריה סורית אינה פוסקת מלשטף על הכה. בציידה הותקף כח החוד באש נ"ט, ו-זחל"מ ה-מח"ט נפגע מתותח נ"ט, שעמד כ-50 מטר מבניין האו"ם. מהפגיעה נפצעו 3 איש. ה-מח"ט עצמו לא נפגע. במקביל נורחה על הטנקיסטים אש מכיוון צפון מזרח. לאחר טיגוי הנטבעים, עבר ה-מח"ט לפקד מזחל ה-מח"ט, הטנקים חמרנו מעט לאחור תוך שמירת מבט עם האויב.

החקפה זו גרמה מבוכה רבה אצל הסורים. חיילי ה-חי"ר החלו בבריחה מזרחה ומאידך והזוהידו הסורים אש על כוחותיהם בחושבם כי האזור כבר נכבש בידי כוחותינו. הם גם הפעילו 4 מטוסי מיג, שהפגזו את המוצב על חייליו.

למעשה, כל המתקפה של 670 לא היתה לצורך כיבוש ממש של ציידה, כי עיקר המאמץ רוכז ע"י חט' 205. אך כוונת החטיבה היחה לבצע טיור אליים.

בינתיים, טנק אחד מפלוגה "חלב" (הטנקים ה"אטופיט") פרס זחל ו-5 אחרים נפגעו. מתוך 6 הטנקים, נגרדו 4 החוצה ו-2 פוצצו ע"י כוחותינו. בהמשך שעות היום התנהל דו שיח ארטילרי.

מלחמת יוה"כ - חט' 670
עוהק מט' .....

גד' ה-מכמ"ם הוחקף ע"י מטוסים סודיים והטב לו 7 הרוגים ו-21 פצועים.
יחידות ה-חרמ"ש נמצאו למעשה כולן בתעסוקה מלאה, הן ביום והן בלילה: חלק נשלח לפעילות
במוצבים הקדמיים, מארבים, ואבטחת סוללות ארטילריה וחניוני סנקים.
לקראת סוף יום הלחימה, עם היציאה מצידה, הוזז גבול הגזרה. מוצב 116 עבר לידי גד' 58,
ו-גד' 83 עבר צפונה לציר "מחזה" (ציר הנפט).

יום ה', טו"ז חש"י, 11 אוק'

יום זה היה למעשה יום של התארגנות, השחלטות על מוצבי 114 ו-115. בלילה ה-11-12 אוק',
קיבל ה-מח"ט הודעה על קבלת גד' סנקים ח"פ. גדודי ה-חרמ"ש נכנסו לחניוני לילה. בשעות
הלילה הגיע גש"פ 181 כשהלקו הראשון מגיע לצומת "ציקדה"-מ"טה ולקראת השעה 0400 של ה-12
אוק' נמצא הגדוד כ-ק"מ מערבית לצומת. הגדוד היה בנוי מ-3 שלוגות סנקי 50-5 ויחד מנו
כ-22-24 סנקים.

יום ו', ט"ז חש"י, 12 אוק'

ב-0400, עוד לפני יציאת ה-מח"ט לקבוצת פקודות אוגדה בצומת נח"ל גשור, בוצע סיור ר
במוצבי הקו עם גש"פ 181. הגדוד חזר לחניון שלו וה-מח"ט נסע לקבוצת הפקודות. שם נאמר
ל-מח"ט כי במסגרת מתקפה אוגדהית התקופף חט' 670 בציר הנפט. מטה החטיבה התנגד לתוכנית
זו, מאוסר כח מתאים שיפעל על מערך עיקרי כזה. במקום זה הוצע לתקוף בצמוד לנחל הדוקד.
בטיכום הוטל על החטיבה לתקוף מדרום, לעלות דרך אל חנות לאורך הדוקד ומשם להמשיך בהתאם
להתפתחויות בשטח.

ב-0715 התקיימה קבוצת פקודות חטיבהית בה חולקו 3 השלוגות של גש"פ 181 בהתאם למשימות
בשטח:

אל' ק' (קמח) - התפוש עמדות בצומת "ירקונה"-פנקס" וחחפה לכיוון אל חנות.
פל' ע' (עדינה) תבוא באיגוף מדרום לתל סקי לאורך הדרך הרומית לעבר אל חנות.
פל' פ' (פצירה) תיכנס בציר "עלגה" ותהיה מוכנה לכבוש את צידה. משימתה תהיה או חיפוי
על פל' ע' כשזו תכבוש את אל חנות, או לכבוש את צידה בחיפוי, לאחר שזו תכבוש את אל חנות.
במקביל, גד' ה-חרמ"ש 58 קיבל פקודה מכינה להיכנס בציר "פנקס" ו-גד' 83 בציר "עלגה".
כבר לפני המעבר מזרחית לקו הטגול, התחילה פל' ע' להסתבך כשטח המבותר והסלעי מאוד.
דבר זה נמשך גם לאחר שעברה את קו הגבול. בינתיים הגיעה פל' ק' לעמדות טובות וקרובות לאל
חנות.

מלחמת יונה"ב - חט" 670

עוזק מס" 81.....

ה-מג"ד קיבל הוראה לתקוף עם פל"ק ו-פל"פ מבלי להמתין לפלוגה השלישית שלו.

ה-מג"ד עם הפלוגה המובילה לא נתקלו בהנועתם לאורך ה-ק"מ הראשון באש סורית.

מיד לאחר מעבר הרכס השני נפתחה לעברם אש נ"ט מטווח של 800-1000 לערך.

באש זו נפגע סנק ה-מג"ד והוא עצמו נפצע וכן סנק מ"פ ק', אשר נהרג במקום. את פל"ע

ניסה ה-מח"ט להוביל בנתיב נזון לתנועה, אך כאמור, היא הסתבכה קשות בשטח ונחקלה בקשיי

ניווט.

בהמשך הצטרף ה-קמ"נ החטיבתי עם זהל, פרץ אח ציר המערכת והתחיל לנוע בצמוד לנחל הרוקד

ניחנה הוראה ל-מ"פ "עדינה" למשוך מערבה בגלל שדה מוקשים שתוח שהיה לפניו סנק אחד מהפלוגה

עלה בכל זאת על מוקש, אך הפלוגה משכה לכיוון מערב ועלתה על אל חנות.

משנפגע ה-מג"ד בשלבי תחילת ההתקפה, היה על ה-מח"ט לנוע קדימה ולשלוט בכח הפורץ. בהגיע

ה-מח"ט לאל חנות, ראה כי סנקים התחילו לבעור וכי את הנפגעים עצמם מתכוונים לפנות בטנקים.

הוא הורה להוריד חזרה את הנפגעים ועל הסנקיסטים צווה לתפוש עמדות מחדש. הפצועים רוכזו

בבנין ה-או"ט.

בינתקים הגיעה פל"ע עם חלק מהכלים שלה, וגם הם צורפו לכח שעל היעד.

מג"ד 58 סא"ל דב קלי, הגיע עם פל"ח חרמ"ש וה-מח"ט הסיל עליו את ארגון פינוי הנפגעים.

האחרונים הועלו על ה-זחל"מים ופנו ל-האג"דים של 58 ו-181, אשר נפרטו לאורך ציר "פנקס"

פינוי הנפגעים והטיפול היעיל בהם בוצעו תחת הפגזה ארטילרית מתמדת של הסורים. במקביל

לפינוי הנפגעים, נערכו הכוחות להמשך פגועה לכיוון ציקדה. כאן באה פקודה של מפקדת האוגדה

לסגת מאל חנות. זחל"מ פינוי של גש"פ 181 הגיע ופינה את הארוני הנפגעים שנותרו בשטח. באותן

דקות של אסוף הנפגעים פגע ב-זחל"מ של ה-גש"פ פגז נ"ט, שגרם לפצועים נוספים. זחל"מ

המודיעין של גד' 58, שהיה בציר "ירקונה" (ציר המערכת), נכנס לשטח ואסף את הנפגעים.

אחרי שקיבל ה-מח"ט את הפקודה להתפנות לאחור, עמדה בפניו היחידות בעיה של יציאה עם מירב

הכלים ומבלי להשאיר נפגעים בשטח. כלים נקשרו אחד לשני לצורך גרירה ומה שנותר בשטח היה

סנק אחד שבער ונשא על גב הרכס, וסנק שעלה על מוקש מבלי יכולת לפנותו. לסיכום קרב זה

של אל חנות העריך ה-מח"ט כי ניחן היה להחזיק באזור, לאחר פינוי כוחות בצורה נכונה ויעילה.

לו עמד כוח חי"ר רענן לרשות החטיבה - טבור ה-מח"ט הוא היה כובש את ציקדה, כי ה-מח"ט בטוח

שהיא פונתה בליה מכוחות סורים.

מלחמת יוה"כ - חט' 670

עותק מס' ..... 8/.....

באשר לסיוע שנתן גש"מ 181 - ציין ה-מח"ט, שזה היה גדוד אשר עבר אימון אחרון לפני 6 שנים, מצב הטנקים ירוד מבחינה טכנית, חסרו זינורים.

יום ו', 12 אוק' - שבת 13 אוק'

במשך יום ששי ושבת התארגנה החטיבה, אשר הפכה לחטיבת קו, ומאחריה נערכה חט' 4 ככח החקפות נגד.

לצורך ההיערכות בקו קיבלה ה-חט' 2 גדודים כתגבורת, גד' 11 מ-חט' 9 ו-גד' 95 מ-חט' 4 כמו כן עמד לרשות החטיבה כאגד ארטילרי מאולתר.

מ-י"ח תשרי, 14 אוק' עד הפסקת האש

בזמן זה הפכה החטיבה לכח פיקודי, שפעל בחמישה גדודים ואגד ארטילרי ופעילותה בתקופה זו הסתכמה בקבלת אחריות על כל הגזרה עד קוניטרה, כשהארטילריה מנהלת דו-קרב עם זו הסורית. החטיבה הוציאה גם חוליות מארבים, מיקשה דרכים, הילצה טנקים שנתקעו במשך המלחמה ומאידך פוצצה כאלה שלא ניתן לחלץ. בפעולות החילוץ השתתפה גם יח' 269.

היו אלה, בעיקר, ימים של הארטילריה, אשר השמידה מטרות בעומק הסורי, וביניהן אנטנה בסיס טילים, בפגזי 175 מ"מ משני קנים שהועמדו לרשותה. מצב זה נמשך כ-3 שבועות עד קבלת הפקודה לרדה לסיני.

הירידה לסיני

ב-7 נוב' 73 ירדה חט' 670 עם שני גדודי ה-חרמ"ש 58 ו-83 לסיני. גד' 58 הושאר בצידה המזרחי של התעלה באזור הגשרים והועבר ה"פ חט' 205. לאפריקה, עברה מפקדת החטיבה עם גד' ה-חרמ"ש השני וכן עם גדוד טנקי שוט מ-חט' 205 וגערכה באזור ג'ניפה.

הפעילות בצידה המערבי של התעלה נמשכה כשבועיים. בחום תקופה זו עברה חט' 670 למרחב בלוזה עם שני גדודי ה-חרמ"ש ו-גד' הטנקים האורגני שלה, 268, אשר היה עד מועד זה ה"פ חט' 204. כתגבורת, קיבלה חט' 670 גד' טירנים מחטיבה 274. משימתה בגזרת בלוזה הייתה להחליף את חט' 204 ולהיערך כחטיבת קו.

היחידות פוצלו לשני כוחות עיקריים: כח אחד, בפיקוד מג"ד 83, קיבל אחריות על הגזרה הצפונית של המרחב החטיבתי והכח השני בפיקוד מג"ד 268 באזור הדרומי. גד' הטיירנים שימש כעתודה חטיבתית מאחור.

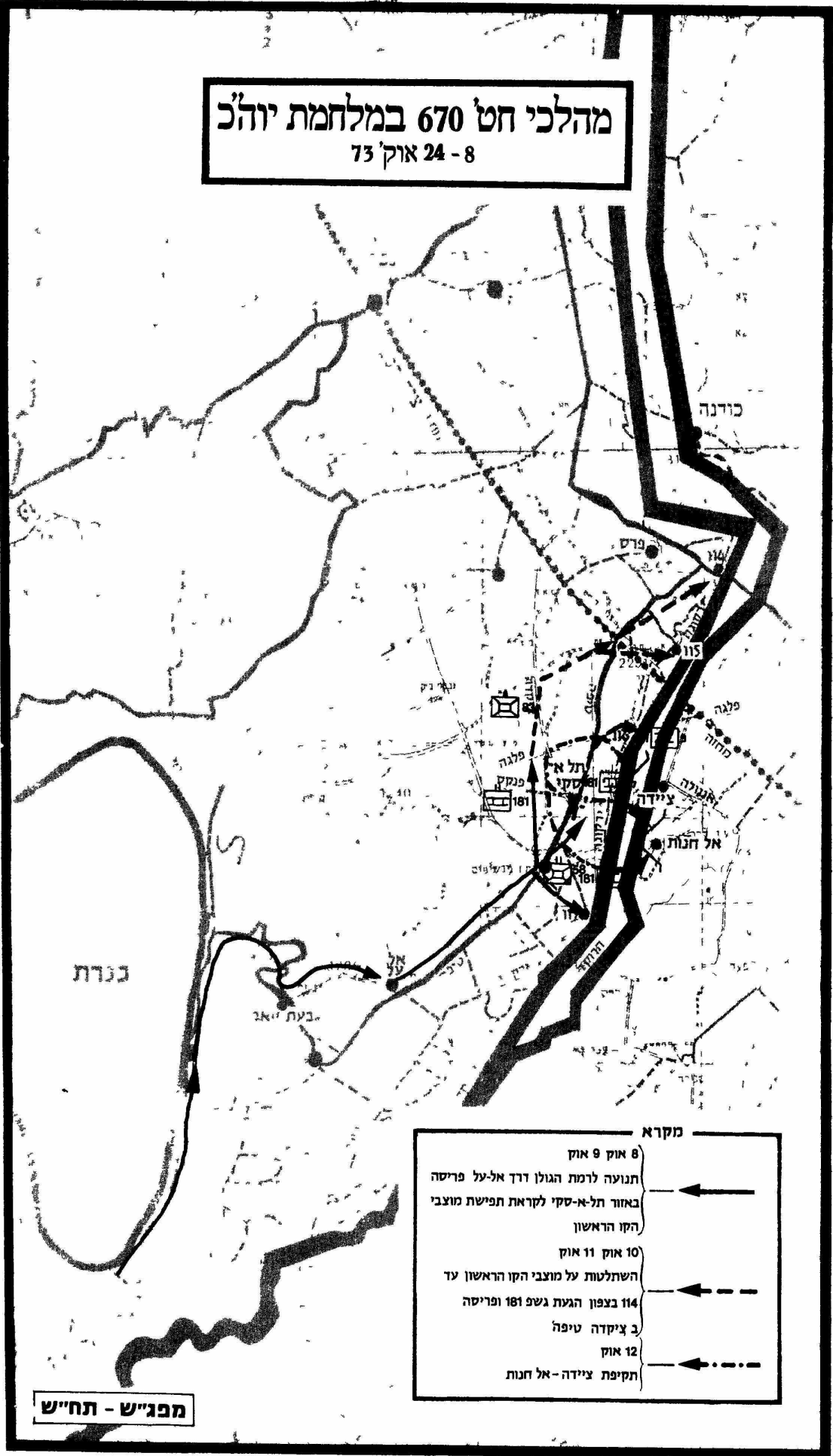
מלחמת יוה"כ - חט' 670

עוזק מט' 8/.....

במשך כשלושה שבועות ניהלה החטיבה קרבות אש רצופים עם כוחות הארמיה השנייה שנצבו מולה.
ב-5 מרס 74, עם הפרדת הכוחות, שוחררה חט' 670 משרות המילואים הארוך וחזרה לבטיסי האם
שלה.

מהלכי חט' 670 במלחמת יוה"כ

8 - 24 אוק' 73

מפג"ש - תח"ש

מלחמת יוה"כ - חס' 670
עוהק מס' 81.....

חסיבה 670 - סגל הפיקוד במלחמת יוה"כ

חסיבה ממוכנת - מילואים

סוג טנקים - שרמן

- מח"ט - אל"מ גדעון גורדון
- סמח"ט - סא"ל יגאל ראובני
- ק' אג"מ - רס"נ דניאל אנושי
- קפ"ן - רס"נ אילן וכסלכאום
- ק' הנדסה - סרן אריה דישי
- ק' קשר - רס"נ אלי אופק
- קמכ"ץ - סרן אהרון יושפה
- מס"ח - רס"נ ישראל שני
- קא"מ - רס"נ אדל ריבר
- קח"ש - רס"נ איתן שכח
- קה"ם - סגן דב ויים
- רופא - סרן שמואל סגל
- קשלה"ח - רס"נ צבי ארז
- מפקד מרכז הגיוס - סגן יעקב טרפוצניק
- ק' דת - סגן חיים נהוראי
- ק' הינור - סגן גלעד ליברמן

מלחמת יוה"כ - חט' 670
.....8/1..... עוחק מס'

חטיבה 670

גדוד 268-סנקים

במלחמה היה הגדוד בפיקוד המרכז. (כגוף סנקים במסגרת 670 לחם גש"פ 181).

מג"ד - סא"ל טוביה לשם

סמג"ד - רס"ג אריה צדיק

קצב"ץ - סרן מרדכי קמחי

קצ"ן - סגן מיכאל מועד

ק"קשר - סרן ראובן שמינהרס

קא"פ - רס"ל משה הולנדר

קח"ש - סרן יוסף הויזנר

רנפא - סגן משה הראל

שליש - סגן שמנואל הכסינגר

מ"פ סנקים - סרן משה כהן

מ"פ סנקים - סרן אמציה ברעם

מ"פ סנקים - סרן מיכה יצחקי

מ"פ סנקים - סרן צבי בן-מורח

מ"פ מסעדה - רס"ג איסר פינקל

מלחמת יוה"ב - חט' 670
עוזק מס' 8/.....

חטיבה 670

גדוד 58 - חרמ"ש

מב"ד - סא"ל דב קלי

סמב"ד - רס"נ פסח פוני

קמב"ז - סרן אברהם קרינגל

קמ"ג - סגן דן הופרט

ק"ק - סגן משה קראוס

קמ"א - סגן ראובן יצחק

קמ"ב - סגן אברהם פריימן

קמ"ט - סרן יצחק יפה

קמ"א - סגן משה רופמן

שליש - סגן ישראל שטראוס

מ"פ חרמ"ש - סגן בנימין שיינפוקס

מ"פ חרמ"ש - סרן אריה חדש

מ"פ חרמ"ש - סגן אריה עמירב

מ"פ חרמ"ש - סגן יורם לוטן

מ"פ מפקדה - רס"נ אריה מאור

מלחמת יוה"כ - חס' 670

עוזק מס' ..... 81/.....

חטיבה 670

גדוד 83 - חרמ"ש

מג"ד - סא"ל אורי עצמון

סמג"ד - רס"נ שמואל ראם

קמב"ץ - סרן משה ריינח

קמ"ן - סגן צבי סבה

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 10 אוק' 73 ע"י סגן יהונתן שרייבר

ק' קשר - סגן יהושע הראל

קש"א - סגן יעקב גולדמן

קא"פ - רט"ל ישראל חייך

הוחלף בגלל מחלה

בתאריך 7 אוק' 73 ע"י רס"ר יהודה ריינהולד

קח"ש - סרן יוסף גרינברג

רופא - סגן אברהם כספי

שליש - סרן יצחק משלר

מ"פ חרמ"ש - רס"נ אמנון לונציק

מ"פ חרמ"ש - סרן אהרון בן-שחר

מ"פ חרמ"ש - סרן אהרון קלדרון

מ"פ חרמ"ש - סגן שמעון בר

מ"פ מפקדה - רס"נ משה קריגסטר

מלחמת יוה"כ - חט"ב 670
עוחק מס'.....

פיקוד הצפון

גש"פ 181

טנקים סוג - שרמן

(לחם במסגרת חט"ב 670)

מג"ד : רס"נ ראובן בן-אלון

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 12 אוק' 73 ע"י רס"נ עזרא רון

סמג"ד:

קמב"ץ : סרן יצחקי לביא

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 12 אוק' 73 ע"י סרן אבנר בן-נר

ק' קשר: סרן בועז מיכאל

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 12 אוק' 73

קא"פ: רס"ר מריאן גולדשטיין

קח"ש: סרן אמנון זיו

רופא: סרן נסים לזרוב

שליש : סרן דב גיטרמן

נהרג בתאריך 9 אוק' 73

מ"פ טנקים: רס"נ יאיר גולדהורן

הוחלף ע"י סרן אסף שיפמן

מ"פ טנקים: רס"נ רון עזרא

הוחלף בגלל העברה לתפקיד ה-מג"ד

בתאריך 15 אוק' 73

מ"פ טנקים: רס"נ אליהו גלעד

מ"פ מפקדה: רס"נ משה בידיץ